

การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน
ของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

นางสาวชนันชิตา คิตรอบ

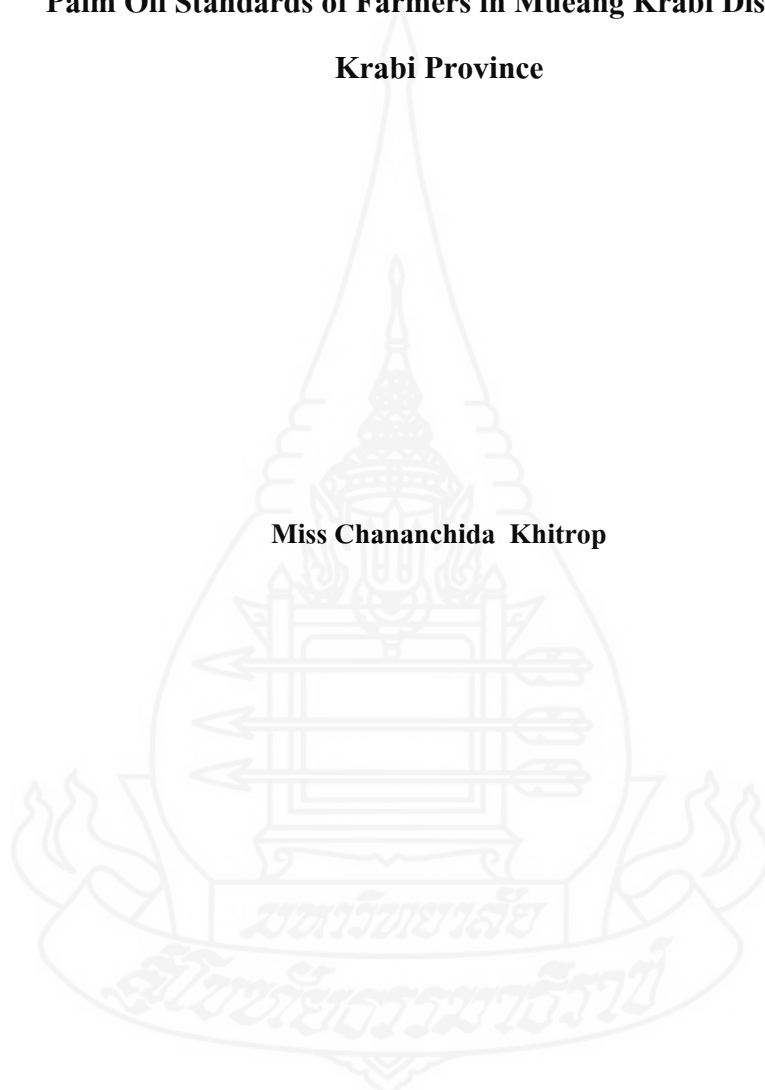


วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Adoption of Oil Palm Production According to Roundtable on Sustainable
Palm Oil Standards of Farmers in Mueang Krabi District,
Krabi Province**

Miss Chananchida Khitrop



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน
ของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ชื่อและนามสกุล นางสาวนันทิดา คีตรอบ

วิชาเอก ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

2. รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโทเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์



..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ต่างวิวัฒน์)



..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)



..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)



..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร พุทธาพิทักษ์ผล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร
ในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ผู้วิจัย นางสาวชนันชิตา คีครอบ **รหัสนักศึกษา** 2619002120 **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

(ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

(2) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 2) ความรู้และแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 3) ความคิดเห็นและแรงจูงใจของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน 4) การยอมรับในเชิงความคิดเห็นและเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 6) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่ ปี 2562 จำนวน 2,030 ครัวเรือน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาไร๋ ยามาเน่ที่ค่าความคาดเคลื่อน 0.07 ได้จำนวน 186 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.29 ปี มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 13.53 ปี มีรายได้จากปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 13,703.49 บาทต่อเดือน มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 17.28 ไร่ 1) สภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน เกษตรกรส่วนมากใช้ปาล์มน้ำมันพันธุ์เทเนอรา อายุต้นปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12.44 ปี ส่วนมากมีค่าตอบแทนแรงงานตามข้อตกลงการจ้างงาน เกษตรกรทั้งหมดมีการใช้ปุ๋ย ปริมาณผลผลิตทะลายปาล์มน้ำมันสดเฉลี่ย 3.07 ตันต่อไร่ ส่วนมากไม่มีการจดบันทึกบัญชีฟาร์ม 2) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความรู้ด้าน RSPO เป็นมาตรฐานที่ต้องดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) รองลงมาคือความรู้ด้านการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ แหล่งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับน้อย โดยแหล่งความรู้ที่ได้รับมากกว่าแหล่งอื่นๆคือ แหล่งความรู้ที่ได้รับจากสื่อกิจกรรม 3) ความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร คือ ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น มีแหล่งรองรับผลผลิตที่แน่นอน และการได้รับความรู้ 4) เกษตรกรยอมรับในเชิงความคิดเห็นและในเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนด้านหลักการความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้างในระดับมาก โดยเฉพาะการไม่ใช้แรงงานจากการบังคับ 5) ในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาระดับปานกลาง โดยเฉพาะปัญหาด้านการผลิต เกษตรกรมีข้อเสนอแนะคือ ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเพื่อได้รับมาตรฐาน RSPO ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมความรู้ในการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน 6) ปัจจัยด้านพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน การได้รับสื่อออนไลน์ ระดับปัญหาด้านความรู้ และด้านการผลิตมีความสัมพันธ์กับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ขณะที่ปัจจัยด้านจำนวนหนี้สิน และระดับปัญหาอื่นๆ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับในเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ การยอมรับ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน อำเภอเมืองกระบี่

Thesis title: Adoption of Oil Palm Production According to Roundtable on Sustainable Palm Oil Standards of Farmers in Mueang Krabi District, Krabi Province

Researcher: Miss Chananchida Khitrop; **ID:** 2619002120;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Bumpen Keowan, Associate Professor;

(2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research were to study 1) sustainable oil palm production conditions of farmers 2) knowledge and knowledge resources in sustainable oil palm production of farmers 3) opinions and motivation of farmers towards sustainable oil palm production 4) the adoption in the opinion and practice in sustainable oil palm production of farmers 5) problems and suggestions in the extension of sustainable oil palm production of farmers 6) factors relating to the adoption of sustainable oil palm production of farmers.

The population of this research was 2,030 households of small farmers who registered as oil palm production farmers with Mueang Krabi district agricultural office in the year 2019. The sample size of 186 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.07 and simple random sampling method. Data was collected through conducting interview and was analyzed by using frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, ranking, and multiple regression.

The results of the research showed that the average age of farmers was 50.29 years with the average experience in oil palm production of 13.53 years. The average income from oil palm production was 13,703.49 Baht per month with the average oil palm production area of 17.28 Rai. 1) Regarding the oil palm production condition, it revealed that most of the farmers used Tenera oil palm tree with the average oil palm tree age of 12.44 years. Most of the farmers received wages according to hiring agreement. All of the farmers used fertilizer. The average oil palm products quantity was 3.07 ton per Rai and mostly did not record farm accounting. 2) The knowledge about sustainable oil palm production was at the high level especially about the knowledge in RSPO as the standard that must be complied according to the Good Agricultural Practice (GAP). Second to that was the knowledge about development plan for new oil palm production area. The knowledge resource about sustainable oil palm production was at the low level with the knowledge resource received more than other resources were from activity media. 3) The opinion towards sustainable oil palm production of farmers about the environmental aspect was at the high level. Second to that was the opinion about economic and social aspects. The motivations in sustainable oil palm production of farmers were the increase in oil palm productivity, the firm distribution market, and knowledge receiving. 4) Farmers accepted in opinion and practice aspects about sustainable oil palm production. In term of the respect to human rights, employee right and environment were at the high level especially on voluntary labor. 5) Overall, farmers faced with the problem at the moderate level especially about the production problem. Farmers suggested that there should be the knowledge extension regarding practice guideline in order to receive the RSPO certification, promotion on group management, and knowledge extension in oil palm production management. 6) Factors relating to oil palm production area, the receiving of online media, level of problem regarding knowledge, and that production aspect was related to the acceptance in the opinion in sustainable oil palm production while factors regarding debt amount and level of other problems had the relationship with the acceptance in term of practice in sustainable oil palm production.

Keywords: Adoption ,sustainable oil palm production ,Mueang Krabi district

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ภาเพ็ญ เทียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การสนับสนุนการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ภรณี ต่างวิวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีเนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ทางด้านวิชาการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชาที่อำนวยความสะดวกทุกด้าน ซึ่งมีผลทำให้การศึกษาประสบผลสำเร็จพร้อมกันนี้ นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนข้อมูลการวิจัยครั้งนี้จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ คุณอารีย์ ศิริรัตน์ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ คุณอนงค์นิตย์ ปลอดภัย กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ และ คุณธิดินัย พงศ์พิริยะกิจ หัวหน้าทีมโครงการการผลิตปาล์มน้ำมันและปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (GIZ) ที่อนุเคราะห์ในการตรวจเอกสารข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครอบครัว โดยเฉพาะคุณธรรมรัตน์ ทรงเดชะ(สามี) เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนปริญญาโท รุ่นที่ 20 ที่คอยห่วงใย ให้กำลังใจ สนับสนุนความสำเร็จทุกวิถีทาง จนสามารถทำให้การวิจัยลุล่วงด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ชนันชิตา คีครอบ

กรกฎาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และแหล่งความรู้	9
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	13
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ	15
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ	18
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร	22
การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO	25
สภาพทั่วไปและสภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมเกษตรกร	52
ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	63
ตอนที่ 3 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	79
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ..	88
ตอนที่ 5 แรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	94
ตอนที่ 6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	96
ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	106
ตอนที่ 8 การทดสอบสมมุติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO	113
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
สรุปการวิจัย	120
อภิปรายผล	128
ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	149
แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย	150
ประวัติผู้วิจัย	174

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	42
ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร	53
ตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	57
ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร	65
ตารางที่ 4.4 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	67
ตารางที่ 4.5 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	79
ตารางที่ 4.6 สรุปจำนวนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องเกี่ยวกับความรู้ด้านการ ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	82
ตารางที่ 4.7 แหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	83
ตารางที่ 4.8 สรุปแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	87
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	89
ตารางที่ 4.10 สรุปความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	93
ตารางที่ 4.11 แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร	94
ตารางที่ 4.12 การยอมรับเชิงความคิดเห็นและยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนของเกษตรกร	97
ตารางที่ 4.13 สรุปการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร	102
ตารางที่ 4.14 สรุปการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร	106
ตารางที่ 4.15 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	107
ตารางที่ 4.16 สรุปปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร	110
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ ความถดถอยเชิงพหุ	114

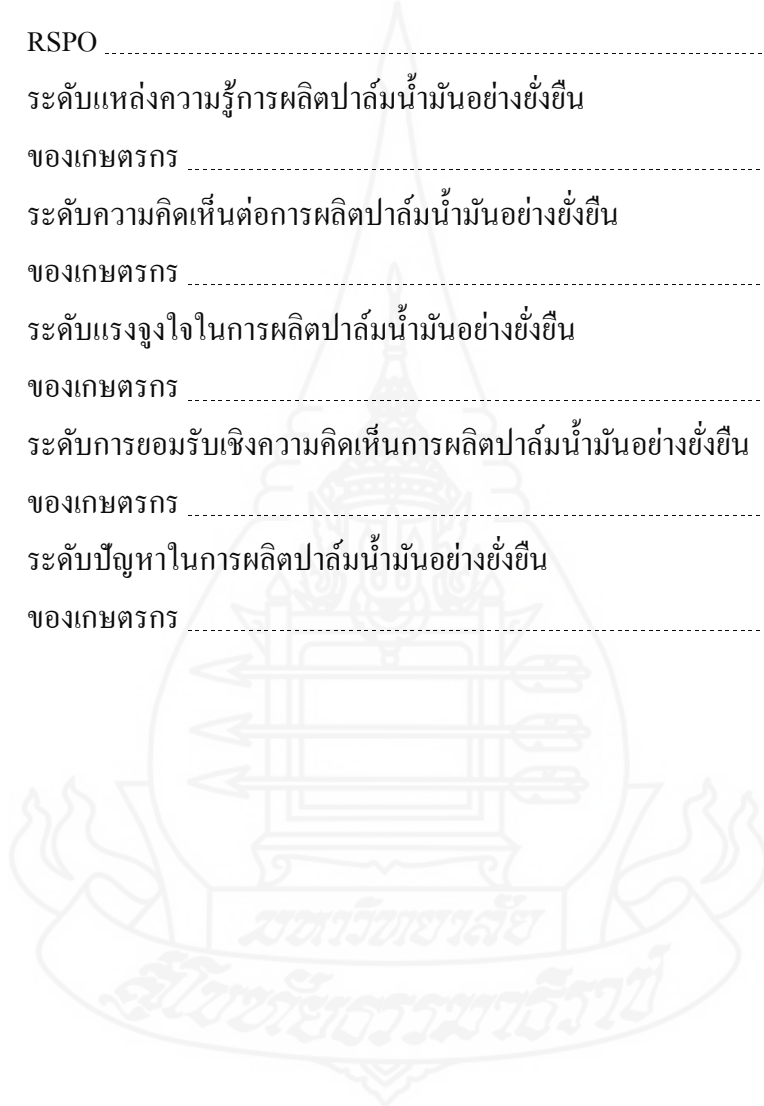
สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติแต่ละคู่โดยแสดงในรูปเมตริกสัมพันธ์ (correlation matrix).....	115
ตารางที่ 4.19 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Y ₁)	116
ตารางที่ 4.20 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการยอมรับเชิงปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Y ₂)	118



สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 แนวคิดการกำหนดช่วงเวลาในการรับรองเกษตรกรรายย่อยตามมาตรฐาน RSPO	26
ภาพที่ 4.1 ระดับแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร	85
ภาพที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร	90
ภาพที่ 4.3 ระดับแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร	93
ภาพที่ 4.4 ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็นการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร	103
ภาพที่ 4.5 ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร	111



บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีถิ่นกำเนิดในทวีปแอฟริกา ในปี พ.ศ. 2319 มีการนำปาล์มน้ำมันพันธุ์คูรามาปลูกในทวีปเอเชียครั้งแรกในสวนพฤกษศาสตร์โบเกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งได้คัดเลือกพันธุ์และนำไปปลูกที่เมืองเดลี ในปี พ.ศ. 2418 ได้นำปาล์มน้ำมันพันธุ์เดลีคูราเข้ามาปลูกในประเทศมาเลเซีย ต่อมาทั้งสองประเทศได้พัฒนาและปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อการค้า

สำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทยนั้น สมปอง เดชะโตและอিবรอเฮม ยีดำ (2546, น. 1) สันนิษฐานว่าพระยาประดิพัทธ์ภูบาลเป็นผู้นำเข้ามาจากประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นพันธุ์เทนอรา และเป็นไม้ประดับที่สถานีทดลองยางคองส์ จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2480 การส่งเสริมการปลูกเป็นพื้นที่ใหญ่ขึ้นเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2511 โดยโครงการนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดสตูล ประมาณ 20,000 ไร่ และโครงการบริษัทยุทธศาสตร์น้ำมันและสวนปาล์มจำกัด (สวนเจียรวานิช) ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ประมาณ 20,000 ไร่ หลังจากนั้นจึงขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น การพัฒนาปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2472 ถึง 2525 หรือระยะเวลาประมาณ 50 ปี เป็นระยะของการเริ่มต้น มีการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันค่อนข้างช้า และระยะที่สอง จากปี พ.ศ. 2525 ถึง 2545 เป็นระยะที่มีการพัฒนาการขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็ว โดยเฉลี่ยประมาณ 50,000-100,000 ไร่ต่อปี ในปี พ.ศ. 2561 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 5,878,127 ไร่ โดยจังหวัดที่ปลูกมากที่สุด คือ สุราษฎร์ธานี กระบี่และชุมพร ตามลำดับ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561)

จังหวัดกระบี่มีพื้นที่ทั้งหมด 2,942,820 ไร่ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด รองลงมาคือ ยางพารา ทุเรียนเงาะ ลองกอง และมังคุด (จังหวัดกระบี่, 2560) โดยมีเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันยืนต้นเป็นอันดับที่สองในภาคใต้ จำนวน 1,138,323 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 24.23 ของเนื้อที่ปาล์มน้ำมันยืนต้นในภาคใต้ สำหรับอำเภอเมืองกระบี่มีเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 96,434 ไร่ ผลผลิตรวม 282,377 ตันหรือคิดเป็น 3.025 ตันต่อไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561)

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองกระบี่ เป็นพืชที่สร้างรายได้ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ ในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยผลิตน้ำมันปาล์มสูงเป็นอันดับสามของโลก (ประมาณร้อยละ 3 ของน้ำมันปาล์มทั้งหมดที่โลกผลิตได้) รอง

จากอินโดนีเซียและมาเลเซียซึ่งผลิตประมาณร้อยละ 85 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561) เกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ปลูกปาล์มน้ำมันมากกว่า 2,000 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย (สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่, 2562) แม้ว่าการผลิตปาล์มน้ำมันของไทยมีการพัฒนา มาประมาณ 50 ปี แต่ยังคงมีปัญหาสำคัญหลายเรื่อง ทั้งในด้านการผลิตของเกษตรกรซึ่งถือว่าเป็น ต้นน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยและพัฒนาด้านการผลิตของเกษตรกรรายย่อยยังมีอยู่น้อยมาก เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสวน ปาล์มน้ำมันที่ถูกต้อง ขาดการบันทึกข้อมูล ขาดการรวมกลุ่ม ขาดแรงจูงใจในการผลิตปาล์ม คุณภาพ (สุทธินญา ทองรักษา และคณะ, 2555, น. 2) รวมทั้งปัญหาความผันผวนของสภาพอากาศ ทำให้ผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิตต่ำและต้นทุนการผลิตสูง ถ้าปัญหาดังกล่าวนี้ไม่ได้รับการ แก้ไข จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินของเกษตรกร ซึ่งเป็น หลักการที่สำคัญของความยั่งยืนในระยะยาว

ชัยวัช โขวเจริญสุข (2563, น. 1) กล่าวว่า พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของอำเภอเมืองกระบี่เพิ่ม สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2550 เป็นต้นมา เป็นผลมาจากเกษตรกรเปลี่ยนพืชปลูกจากยางพาราซึ่ง ราคาตกต่ำ และปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ให้ผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่สูง ใช้เวลาปลูกประมาณ 3 ปี ปาล์ม น้ำมันก็เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ แม้ว่าปาล์มน้ำมันจะเป็นพืชที่ให้ผลผลิตต่อพื้นที่สูงสร้างรายได้ ให้กับเกษตรกรเป็นจำนวนมาก แต่การขยายพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันอย่างรวดเร็วทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า การที่แนวโน้มโลกปฏิเสธการใช้น้ำมันปาล์ม ไม่ว่าจะผู้นำเข้าน้ำมันปาล์มรายใหญ่ อย่างอินเดีย สหภาพยุโรป (EU) ประกาศจะใช้มาตรการ ‘zero palm oil’ พยายาม เลิกใช้น้ำมัน ปาล์มภายในปี 2020-2021 นอกจากนั้นหลายประเทศในยุโรปยังกังวลเรื่องของสิ่งแวดล้อม อย่างเช่น ประเทศนอร์เวย์ที่มีมติจากรัฐสภาให้ห้ามนำเข้าปาล์มน้ำมันมาใช้ในการผลิตเชื้อเพลิง เพราะพบว่าพื้นที่ปลูกสวนปาล์มนั้นมาจากการถางทำลายป่า ซึ่งบวกับการพยายามหัน ไปหา พลังงานทางเลือกมากขึ้นอย่างไฟฟ้า การทำไบโอดีเซลจึงมีความจำเป็นลดลง เป็นแนวทางให้ ประเทศในสหภาพยุโรปเดินตามและนำมาเป็นกรณีตัวอย่างตามในการปรับลดใช้ปาล์มน้ำมันใน การผลิตเชื้อเพลิงพลังงาน มีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลง ราคาน้ำมัน น้ำมันในประเทศไทยจึงปรับตัวลดลงด้วย

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทยวิธีหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ การปฏิบัติตาม กระบวนการของมาตรฐาน RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ สนับสนุนให้มีการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตั้งแต่เกษตรกรผู้ผลิตทะลายปาล์ม โรงสกัดน้ำมัน ปาล์ม และโรงกลั่นน้ำมันปาล์ม แนวทางของมาตรฐาน RSPO เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนและในสภาวะการแข่งขันสูง การยกระดับคุณภาพผลผลิตให้ตรงตามมาตรฐาน

RSPO เป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากบริษัทชั้นนำทั้งไทยและต่างประเทศมีการเลือกคู่ค้าที่ได้รับมาตรฐาน RSPO มาพิจารณาในการรับซื้อสินค้ามากขึ้น โดยหลายแห่งกำหนดกฎเกณฑ์มาตรฐานในการรับซื้อวัตถุดิบ ส่วนประกอบ หรือแสดงจุดยืนในการรับสินค้ามาจากผู้ประกอบการที่เป็นต้นน้ำจนถึงปลายน้ำที่มีกระบวนการผลิตที่รักษาสິงแวดล้อม (Thongrak & Kiatpathomchai, 2012, p.11)

ดังนั้นหากเกษตรกรปฏิบัติตามมาตรฐาน RSPO แล้วประโยชน์ที่จะได้รับก็คือ เกษตรกรจะได้รับความรู้ที่ถูกต้องในการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน รวมทั้งการแบ่งปันเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการนำของเสียหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ สิ่งที่มาคือเกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการปลูกปาล์มน้ำมัน ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ปาล์มน้ำมันมีคุณภาพดีขึ้น ซึ่งก็หมายถึงผลปาล์มจะมีอัตราน้ำมันเพิ่มขึ้น สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้นเกษตรกรและชุมชนก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีขณะเดียวกันเกษตรกรลดความเสี่ยงเรื่องการใช้พื้นที่เพาะปลูกไม่ถูกต้อง การบุกรุกพื้นที่ป่า หรือแม้แต่การเผาป่า ซึ่งส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ในส่วนของกระบวนการผลิตน้ำมันปาล์มจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งสามารถเพิ่มโอกาสการค้าน้ำมันปาล์มไปยังประเทศต่าง ๆ ได้มากขึ้นขณะเดียวกันได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม จึงมีความจำเป็นในการศึกษาการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร
- 2.2 เพื่อศึกษาความรู้และแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร
- 2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นและแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร
- 2.4 เพื่อศึกษาการยอมรับเชิงความคิดเห็นและการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร
- 2.5 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร
- 2.6 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง “ การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ” ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม การผลิตปาล์มน้ำมัน และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ตัวแปรอิสระ

(Independent variables)

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการผลิตปาล์มน้ำมัน

- รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)
- รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)
- จำนวนหนี้สิน
- พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง
- ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน

5. ระดับความรู้และระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

- ระดับความรู้
- สื่อบุคคล
- สื่อกิจกรรม
- สื่อออนไลน์

6. ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

7. ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

8. ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

- ด้านความรู้
- ด้านการผลิต
- ด้านอื่นๆ

ตัวแปรตาม

(dependent variable)

การยอมรับเชิงความคิดเห็นและการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO 4 หลักการ

1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพสร้างผลกระทบเชิงบวก และภูมิคุ้มกัน
2. ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน
3. ความเคารพในสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับคนงาน
4. ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 สมมติฐานที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) จำนวนหนี้สิน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ระดับความรู้และระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ระดับความรู้ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ ปัญหาด้านการผลิต และปัญหาอื่นๆ อย่างน้อย 1 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

4.2 สมมติฐานที่ 2 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) จำนวนหนี้สิน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ระดับความรู้และระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ระดับความรู้ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ ปัญหาด้านการผลิต และปัญหาอื่นๆ อย่างน้อย 1 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

5.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรรายย่อยที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่ ประจำปี 2562 และมีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวน 2,030 ราย

5.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ด้านปัจจัยสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยด้านสภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

ความคิดเห็นและแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร การยอมรับเชิงความคิดเห็นและการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

5.3 ขอบเขตเชิงเวลา การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรรายย่อยที่ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน 2562

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 เกษตรกรรายย่อย หมายถึง เกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

6.2 มาตรฐาน RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) หมายถึง มาตรฐานที่สนับสนุนให้มีการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนสำหรับเกษตรกรรายย่อย เป็นมาตรฐานที่จะเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตทั้งห่วงโซ่อุปทานนั้นได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติ ขั้นตอนของการผลิตปาล์มจนถึงผู้บริโภคจะต้องผ่านมาตรฐาน RSPO จะขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไม่ได้และมีการกำหนดหลักการและเกณฑ์กำหนดขึ้นมา 4 หลักการ เพื่อใช้ในการดำเนินการสำหรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ดังนี้

6.1.1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวก และภูมิคุ้มกัน มีการดำเนินการอย่างเป็นมืออาชีพและโปร่งใสสู่การพัฒนาการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

6.1.2 ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ดำเนินการตามกฎหมายและเคารพสิทธิของชุมชน

6.1.3 ความเคารพในสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับคนงาน ปกป้องสิทธิมนุษยชนและสิทธิของลูกจ้าง สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและเหมาะสม

6.1.4 ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ปกป้องสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

6.3 ความรู้ หมายถึง เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO จำนวน 5 ด้าน คือ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน ความถูกต้องตาม

กฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดินและความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ความเคารพในสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับคนงาน และปกป้อง อนุรักษ์ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดลอม

6.4 แหล่งความรู้ หมายถึง แหล่งของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรจากสื่อ 5 ประเภท ประกอบด้วย สื่อบุคคล สื่อสารมวลชน สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

6.5 ความคิดเห็น หมายถึง ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยความคิดเห็น 3 ด้านคือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม

6.6 แรงจูงใจ หมายถึง ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

6.7 การยอมรับเชิงความคิดเห็น หมายถึง การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อย จำนวน 4 หลักการ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดินและความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ความเคารพในสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับคนงาน และปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

6.8 การยอมรับเชิงปฏิบัติ หมายถึง การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อย จำนวน 4 หลักการ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดินและความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ความเคารพในสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับคนงาน และปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

6.9 ปัญหา หมายถึง ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วยปัญหา 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านการผลิต และด้านอื่นๆ

6.10 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน หมายถึง การผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยเรื่อง การขอรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งนี้มีประโยชน์ ดังนี้

7.1 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ ในการพัฒนาปรับปรุงการ ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกร รายย่อยต่อไป

7.2 เพื่อนำปัญหาด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในอำเภอ เมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ไปปรับปรุงระบบให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงในสำนักงานเกษตร จังหวัดกระบี่ต่อไป

7.3 ใช้เป็นข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนด้านความรู้ ปัจจัยการผลิต สนับสนุนสินเชื่อ การค้นหาเกษตรกรต้นแบบ การพัฒนาสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิต ปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ต่อไป



บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และแหล่งความรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ
4. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร
6. การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO
7. สภาพทั่วไปและสภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และแหล่งความรู้

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และแหล่งความรู้ ประกอบด้วยสองแนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของความรู้ ประเภทของความรู้ ระดับของความรู้ และการวัดความรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับแหล่งความรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของแหล่งความรู้ และประเภทของแหล่งความรู้ โดยมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ ดังนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ประกอบด้วย ความหมายของความรู้ ประเภทของความรู้ ระดับของความรู้ การจัดการความรู้ และการวัดความรู้ โดยมีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

1.1.1 ความหมายของความรู้

ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ (อ้างถึงในเบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, 2556, น. 7) และนฤมล สิงห์เดือน (2562, น. 8) ได้ให้คำอธิบาย ความรู้ เป็นสารสนเทศที่ผ่านขั้นตอนกระบวนการคิดเปรียบเทียบ เลือกใช้ เชื่อมโยง และบูรณาการกับความรู้และประสบการณ์เดิม รวมกับความรู้อื่นๆ

เกิดจากการการผสมผสานระหว่างความรู้เดิมและการตั้งสมประสมการณ์ใหม่ เชื่อถือได้ และพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นหรือองกมยิ่งขึ้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้ให้ความหมายคำว่า ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่ได้สั่งสมมาจากการศึกษาเรียนรู้ การค้นคว้า หรือสารสนเทศหรือ ที่ได้รับมาจากประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถในเชิงปฏิบัติการและทักษะในแต่ละสาขาวิชา

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง สารสนเทศที่ผ่านขั้นตอนกระบวนการคิด เปรียบเทียบที่ได้รับมาจากประสบการณ์ จนสามารถสรุปสาระและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้หรือพัฒนาไปสู่ระดับความรู้ที่สูงขึ้นต่อไป

1.1.2 ประเภทของความรู้

จินดา ขลิบทอง (2558) กล่าวถึง ความรู้ว่าเป็นสารสนเทศที่อยู่ในตัวบุคคล การจัดเก็บและประมวลผลความรู้ของบุคคล ต้องมีกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อที่จะนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยความรู้จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ความรู้ที่ฝังในตัวคน (*tacit knowledge*) เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล ประสบการณ์การเรียนรู้
- 2) ความรู้ที่ชัดเจน (*explicit knowledge*) เป็นความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผลชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถรวบรวมและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของความรู้ หมายถึง สารสนเทศที่อยู่ในตัวบุคคลต้องมีกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อที่จะนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ประกอบด้วย ความรู้ที่ฝังในตัวคน และความรู้ที่ชัดเจน โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะมีความรู้ทั้งสองประเภทอยู่ในตัว แต่จะมีมากหรือน้อยนั้น แตกต่างกันไปตามสภาพพื้นฐานความต้องการแสวงหาความรู้ และการเข้าถึงแหล่งความรู้ของบุคคลนั้น

1.1.3 ระดับความรู้

ตามแนวคิดของ James Brain Quinn (อ้างอิงในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548, น.16) ระดับของความรู้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ

- 1) ความรู้เชิงทฤษฎี (*Know-What*) เป็นความรู้เชิงข้อเท็จจริง จะพบในผู้ที่สำเร็จการศึกษามาใหม่ๆ และมีความรู้โดยเฉพาะความรู้ที่จำมาได้จากความรู้ชัดเจนโดยได้มาจากการได้เรียนมาก แต่เวลาทำงานก็จะไม่มั่นใจ มักจะปรึกษารุ่นพี่ก่อน

2) *ความรู้เชิงทฤษฎีและเชิงบริบท (Know-How)* เป็นความรู้ในการเชื่อมโยงกับโลกของความเป็นจริง ภายใต้อสภาพความเป็นจริงที่ซับซ้อนสามารถนำเอาความรู้ชุดแข็งที่ได้มาประยุกต์ใช้ได้

3) *ความรู้ในระดับที่อธิบายเหตุผล (Know-Why)* เป็นความรู้ในเชิงเหตุผลระหว่างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ผลของประสบการณ์แก้ปัญหาที่ซับซ้อน แล้วนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น เป็นบุคคลที่ทำงานมาระยะหนึ่งแล้วเกิดความรู้ฝังลึก

4) *ความรู้ในระดับคุณค่า ความเชื่อ (Care-Why)* เป็นความรู้ในลักษณะของความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ที่ขับเคลื่อนมาจากภายในตนเอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ระดับของความรู้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ความรู้เชิงทฤษฎี ความรู้เชิงทฤษฎีและเชิงบริบท ความรู้ในระดับที่อธิบายเหตุผล และความรู้ในระดับคุณค่า ความเชื่อ

1.1.4 การวัดความรู้

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2535, น. 51) กล่าวว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความรู้มีหลายชนิด แต่ละชนิดมีความเหมาะสมกับการวัดความรู้ตามคุณลักษณะที่แตกต่างกัน คำถามวัดความรู้แบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

1) *ถามความรู้ในเนื้อเรื่อง* เป็นการถามรายละเอียดของข้อเท็จจริงในเนื้อหา ต่าง ๆ ของเรื่องราวนั้น

2) *ถามความรู้ในวิธีการ* เป็นการถามถึงวิธีปฏิบัติต่าง ๆ แบบแผน ประเพณี ขั้นตอนการปฏิบัติ

3) *ถามความรู้รวบยอด* เป็นการถามความสามารถในการจดจำข้อสรุปหรือหลักการของเรื่องที่เกิดขึ้น

รวิวรรณ ชินะตระกูล (2533, น.38-41) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำที่เป็นที่รู้จักแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) *แบบอัตนัย* เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบต้องเขียนตอบเท่านั้น เป็นการยากที่จะควบคุมคำตอบของผู้สอบได้

2) *แบบปรนัย* เป็นแบบทดสอบที่มีความเป็นรูปแบบ (Structure) มากที่สุดสามารถใช้วัดผลได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การวัดความรู้ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ที่ได้จากการบอกกล่าว คำสอน ตำรา การฝึกฝนจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วยคำถามวัดความรู้ 3 ชนิด ประกอบด้วย คำถามความรู้ในเนื้อเรื่อง คำถามความรู้ในวิธีการ และคำถามความรู้รวบยอด

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งความรู้

ประกอบด้วย ความหมายของแหล่งความรู้ และประเภทของแหล่งความรู้ โดยมีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

1.2.1 ความหมายของแหล่งความรู้

ไพรัช วัชช่วย (2548, น. 19) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้หมายถึง สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยประสบการณ์ตรง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ว่า หมายถึง ถิ่นที่อยู่ บริเวณ บ่อเกิด แห่ง ที่ ศูนย์ความรู้ ที่เข้าไปศึกษาหาความรู้

Good (1973 , pp. 114) ให้ความหมายแหล่งความรู้ในชุมชน ว่าหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในชุมชน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางการศึกษาที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้

จากความหมายของแหล่งเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งหรือที่รวมสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ความเข้าใจและความชำนาญ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.2.2 ประเภทของแหล่งความรู้

ประเภทของแหล่งเรียนรู้ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารพบว่า ได้มีผู้แบ่งกลุ่มหรือประเภทแหล่งการเรียนรู้ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

ศุวิทย์ มูลคำ (2545, น. 19) ได้จำแนกแหล่งการเรียนรู้ไว้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล หรือปราชญ์ชาวบ้าน
- 2) แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น.3-4) ได้จำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้ไว้ 2 แบบ คือ

- 1) จัดตามลักษณะของแหล่งการเรียนรู้
- 2) จัดตามแหล่งที่ตั้งของแหล่งการเรียนรู้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย แหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ แหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น และแหล่งเรียนรู้บุคคล ปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการนิยมนับเป็นอย่างมากคือแหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว สามารถสืบค้นได้ทุกที่ทุกเวลา แต่ข้อมูลที่ได้รับไม่ใช่ข้อมูลที่มีความถูกต้องทั้งหมด จะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่รับเอามาก่อนนำไปใช้ประโยชน์

2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของบุคคลเกี่ยวกับความเชื่อ การตัดสินใจ หรือการพิจารณาข้อเท็จจริงบางอย่าง และอาจก่อให้เกิดสิ่งใหม่ๆ หรือแนวทางใหม่ ที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยประกอบด้วย ความหมายของความคิดเห็น ประเภทของความคิดเห็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น และการวัดความคิดเห็น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ ดังนี้

2.1 ความหมายของความคิดเห็น

ได้มีผู้ให้ความหมายของความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

นงนภัส โคร่งพิมาย (2555, น.9) และ กิตติ มั่นกัตัญญ (2555, น.9) กล่าวว่าความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในด้านความเชื่อทัศนคติ มีต่อข้อเท็จจริงโดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์จากพื้นฐานความรู้ ความเชื่อ ค่านิยมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล การแสดงความคิดเห็นออกมานั้นอาจจะเห็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้นก็ได้อีก

สงวน คำรศ (2551, น. 25) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกโดยการพูด เขียน ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล ดังนั้นบุคคลถ้าไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะไม่มีการใด ทราบเลยว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกซึ่งความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในด้านความเชื่อ ทัศนคติ เจตคติ อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้นก็ได้อีก และไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ซึ่งความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาเปลี่ยนไป

2.2 ประเภทของความคิดเห็น

Remmer (1954 อ้างถึงใน กวิสรา สุวรรณบุตร 2551, น. 10) กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extremeness) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้

2.2.2 ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive contents) เป็นความคิดเห็นที่เกิดขึ้นกับความรู้ ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น

ธิดารัตน์ ปลื้มจิตร (2551, น. 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภทด้วยกัน คือความคิดเห็นที่สามารถบอกทิศทางได้ ว่าสิ่งไหนรักมากที่สุด สิ่งไหนเกลียดมากที่สุด และความคิดเห็นที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของความคิดเห็น 2 ประการคือ ความคิดเห็นเชิงบวก-เชิงลบ ซึ่งเป็นความคิดเห็นจากความรู้สึกของบุคคลเป็นหลัก และความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ ซึ่งอาศัยความรู้ความเข้าใจและผ่านการคิดพิจารณาของบุคคลนั้นก่อนจะแสดงความคิดเห็นออกมา

2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

จำเรียง ภาวิจิตร (2536, น. 248-249) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการดังนี้คือ

1) *ภูมิหลังทางสังคม* หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย

2) *กลุ่มอ้างอิง* หมายถึง การที่บุคคลกระทำสิ่งหนึ่ง สิ่งใดให้แก่บุคคลอื่น หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3) *กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา* หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษที่จะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมา ย่อมส่งผลต่อการจงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้

ดวงอุมา โสภา (2551, น. 21) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้แต่ละบุคคลแสดงความคิดเห็นที่เหมือนหรือแตกต่างกัน ดังนี้

1) *ปัจจัยส่วนบุคคล*

2) *ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม*

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงออกด้านความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งจะแสดงออกมาเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ อิทธิพลจากสังคม และอิทธิพลที่มาจากตัวบุคคล

2.4 การวัดความคิดเห็น

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531, น. 3) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ โดยรูปแบบที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันมีด้วยกัน 4 วิธี ได้แก่

1) **วิธีของเทอร์สโตน (Thurston's method)** เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณจากนั้นจึงเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน เสมือนว่าความคิดเห็นเป็นสเกลที่มีช่วงห่างเท่ากัน

2) **วิธีของกัตต์แมน (Guttman's scale)** เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน สามารถจัดอันดับ สูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันจากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุด นอกจากนี้ยังแสดงถึงการสะสมของความคิดเห็นอีกด้วย

3) **วิธีการจำแนกความแตกต่างในการตีความ (Semantic Differential Scale: S-D Scale)** เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น 7 ระดับ โดยแบ่งความคิดเห็นเป็นช่วงๆ

4) **วิธีของลิเคิร์ต (Likert's method)** เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ และความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชอบหรือความไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบและให้คะแนน 5,4,3,2,1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ

ชนะจิต เกตุอุไร (2549, น. 9-10) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นของบุคคล สามารถทำได้หลากหลายวิธี โดยวิธีที่นิยมใช้คือการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามหลักเกณฑ์โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความคิดเห็นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการใช้อย่างที่ถูกต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ได้ใจความ นอกจากนี้ควรกำหนดระดับความคิดเห็นตามลำดับจากมากไปหาน้อย หรือจากน้อยไปหามากในแต่ละข้อความ และให้ผู้ตอบเลือกระดับความคิดเห็นที่เป็นตัวแทนในแต่ละข้อความ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น การวัดความคิดเห็นในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้วิธีของลิเคิร์ต สเกล (Likert's method) เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ โดยกำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน ระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับความคิดเห็นน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงงูใจ

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงงูใจ กล่าวถึง ความหมายของแรงงูใจ ประเภทของแรงงูใจ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงงูใจโดยมีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

3.1 ความหมายของแรงงูใจ

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553, น. 17) และภารดี อนันต์นาวิ (2555, น. 113) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลเป็นแรงขับ เป็นพลังของแต่ละคนที่ทำให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จ บุคคลจะต้องมีเจตคติทักษะและความเข้าใจในกิจกรรมนั้นอย่างแท้จริงโดยมีกระบวนการเกิดจากการที่มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวัง ความต้องการ และเป้าหมายในชีวิต ทำให้เกิดแรงขับเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย เพราะฉะนั้นแรงจูงใจจึงมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าแรงจูงใจหมายถึง กระบวนการจากภายในจิตใจ ที่ไปกระตุ้นพฤติกรรมของบุคคล ให้มีความต้องการที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุผลสำเร็จ หรือเป้าหมายที่วางไว้

3.1 ประเภทของแรงจูงใจ

สมุทรา ชำนาญ (2554, น. 267) กล่าวว่า การจำแนกประเภทของการจูงใจโดยใช้แหล่งที่ทำให้เกิดการจูงใจในบุคคล จำแนกได้เป็น 2 ประเภท

1) การจูงใจภายนอก (*Extrinsic Motivation*) คือ สิ่งผลักดันที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลเนื่องจากการจูงใจที่เกิดจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่

2) การจูงใจภายใน (*Intrinsic Motivation*) เป็นการจูงใจที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับบุคคล โดยบุคคลผู้นั้นเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเอง

พรสวรรค์ ศิริสาदनันท์ (2555, น. 216 - 217) กล่าวว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งลักษณะของแรงจูงใจออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1) แบ่งตามมิติของเวลา

(1) แรงจูงใจฉับพลัน (*Aroused Motive*) คือ แรงจูงใจที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในทันทีทันใด

(2) แรงจูงใจสะสม (*Motivational Disposition หรือ Latent Motive*) คือ แรงจูงใจที่มีอยู่แต่ไม่ได้แสดงออกในทันทีจะค่อยๆเก็บสะสมไว้รอการแสดงออกด้านพฤติกรรมในเวลาใดเวลาหนึ่ง

2) แบ่งตามมิติของสิ่งเร้า

(1) แรงจูงใจภายใน (*Intrinsic Motivation*) คือแรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้าภายในตัวบุคคลผู้นั้น จึงเป็นพลังชักจูงหรือกระตุ้นให้ประกอบกิจกรรมเพื่อทดแทนสิ่งที่ขาดหรือต้องการ

(2) **แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation)** คือ แรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้าภายนอก คือสิ่งที่มาเร้าเร้ามาเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมในตัวบุคคล

3) แบ่งตามมิติของความต้องการ

(1) **แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motive)** คือ แรงจูงใจอันเนื่องมาจากความต้องการที่เป็นพื้นฐานของร่างกาย

(2) **แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motive)** คือ แรงจูงใจที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากแรงจูงใจขั้นปฐมภูมิ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจจากภายในที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเวลาใดเวลาหนึ่ง และแรงจูงใจภายนอก เป็นปัจจัยแวดล้อมภายนอกตัวบุคคลและเป็นแรงเสริมกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

การศึกษาแรงจูงใจต้องอาศัยเครื่องมือและเทคนิคทางจิตวิทยา ทฤษฎีแรงจูงใจ วิวัฒนาการมาจากแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ แนวคิดเชิงพฤติกรรมศาสตร์ แนวคิดเชิงความต้องการของมนุษย์ ความคาดหวัง จุดมุ่งหมายของบุคคลและการเสริมแรง

พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์ (2555, น. 218 - 219) และ ภารดี อนันต์นาวิ (2555, น. 118 - 119) กล่าวว่า ทฤษฎีแรงจูงใจสามารถ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ทฤษฎีกลุ่มรูปแบบเชิงเนื้อหา ทฤษฎีกลุ่มรูปแบบเชิงการกระบวนกร และทฤษฎีการเสริมแรง

วิโรจน์ สารรัตนะ (2555, น. 153-154) กล่าวว่า ทฤษฎีแรงจูงใจ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามวิวัฒนาการของทฤษฎี คือ รูปแบบเนื้อหาและรูปแบบเชิงกระบวนกร

3.2.1 ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮร์ซเบอร์ก (Herzberg's Two - Factor Theory of Motivation)

พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์ (2555, น. 222) กล่าวว่า ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮร์ซเบอร์ก (Herzberg's Two - Factor Theory of Motivation) เป็นปัจจัยที่มีส่วนในการจูงใจของบุคคลมี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivational factors) เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยธำรงรักษา (Hygiene or Maintenance factors) เป็นปัจจัยที่จะทำให้บุคคลเกิดความไม่พึงพอใจ ดังนี้

1) **ปัจจัยจูงใจ (Motivational factors)** เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สนับสนุนให้บุคคลทำเพิ่มมากขึ้น เป็นแรงจูงใจภายในที่เกิดจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นปัจจัยที่พัฒนาทัศนคติเชิงบวกและการจูงใจที่แท้จริง

2) **ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยธำรงรักษา (Hygiene or Maintenance factors)** เป็นปัจจัยที่ธำรงรักษาบุคคลไว้ คือ เป็นปัจจัยป้องกันการเกิดความไม่พึงพอใจเป็นลักษณะของแรงจูงใจภายนอก ปัจจัยประเภทนี้หากได้รับก็จะก็เป็นความปกติไม่ได้สร้างให้เกิดแรงจูงใจ แต่ถ้าไม่ได้รับจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮอริชเบอร์ก (Herzberg's Two - Factor Theory of Motivation) เป็นแรงจูงใจในด้านการมอบหมายให้บุคคลดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใด มีปัจจัยจูงใจเป็นแรงกระตุ้นจากภายในตัวบุคคลที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และเพื่อไม่ให้บุคคลเกิดความไม่พึงพอใจ ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยธำรงรักษาเป็นแรงจูงใจภายนอกเป็นแรงขับให้บุคคลดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุตามเป้าหมายได้

4. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับประกอบด้วย ความหมายของการยอมรับ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ และกระบวนการยอมรับโดยมีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ

ขวัญตา กิระวิสาสกิจ (2542, น.38) ให้ความหมายของการยอมรับว่า เป็นการตัดสินใจในการใช้นวัตกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้น ไม่มีการกำหนดแน่นอนหรือตายตัวขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนวัตกรรมนั้น ๆ

Foster (1973, น.146-147 อ้างถึงใน สุพัตรา ถนอมวงศ์ 2551, น.6) กล่าวว่า การยอมรับหมายถึง การที่ประชาชนได้เรียนรู้โดยผ่านการศึกษา สามารถอธิบายได้โดยผ่านขั้นการรับรู้ การยอมรับจะเกิดขึ้นได้หากมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้นั้นจะได้ผลก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ทำการทดลองปฏิบัติ

Klonglan and Coward (1970 อ้างถึงใน ดิษณ์กร สิงห์ยะเมือง 2547, น.16-17) ได้ให้ความหมายของการยอมรับ ว่าเป็นสัญลักษณ์ (Symbol Adoption) เป็นการยอมรับทางด้านจิตใจซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยอมรับ ดังนั้นการยอมรับนวัตกรรมหลังจากที่มีการประเมินแล้วแต่ยังไม่ปฏิบัติ การเริ่มนำความรู้ไปใช้ การยอมรับการปฏิบัติหรือหลังจากได้ทดลองใช้สิ่งเหล่านี้เป็น

กระบวนการยอมรับ การรับสิ่งใหม่หรือการรับของใหม่ (Innovation) มีความหมายรวมถึงวัตถุใน ด้านที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี และที่ไม่ใช่วัตถุดิบแหล่งที่มาอยู่ 3 ประการ คือ

4.1.1 การค้นพบ (Discovery) คือการที่ได้ค้นพบทรัพยากรสมัยใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิม

4.1.2. การคิดค้นประดิษฐ์ (Invention) คือการที่มีผู้คิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ขึ้น และมีประโยชน์ทำให้บุคคลหันมารับสิ่งใหม่ ๆ นั้นมากขึ้น

4.1.3. การแพร่กระจาย (Diffusion) คือการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ จากสังคมภายนอก เป็นการแพร่กระจายจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การยอมรับ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ เกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น เริ่มตั้งแต่การรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ แล้วพิจารณาตัดสินใจที่จะนำสิ่งที่ เกิดขึ้นใหม่นั้นไปใช้ จนไปถึงการนำสิ่งนั้นไปปฏิบัติหรือทดลอง เพื่อหาข้อมูลสนับสนุนการ ตัดสินใจนั้น

4.2 กระบวนการยอมรับ

Rogers และ Shoumarker (1971, น. 81-86 อ้างถึงในบุญธรรม จิตต์อนันต์, 2543 , น. 212) กล่าวว่า กระบวนการยอมรับแนวความคิดใหม่ไปปฏิบัติตาม หรือเรียกสั้น ๆ ว่ากระบวนการ ยอมรับ (adoption process) เป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคลจะต้องผ่านขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ขั้นเริ่มรู้หรือรับรู้ (awareness) เป็นขั้นแรกที่บุคคลเริ่มรู้เกี่ยวกับเรื่องใหม่ หรือความคิดใหม่แต่ขาดรายละเอียด คือรู้ว่าเรื่องนั้นได้เกิดขึ้นแล้วหรือทำได้แล้ว แต่เป็นเรื่องใหม่ สำหรับตนเองเพราะไม่เคยได้ยินหรือเคยเห็นมาก่อน

4.2.2 ขั้นรู้ความสนใจ (interest) ในขั้นนี้บุคคลจะมีความสนใจในแนวความคิด ใหม่จึงพยายามจะไฝ่หาความรู้ในรายละเอียดนั้น และพยายามติดต่อหรือสอบถามผู้รู้ในรายละเอียด และปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวความคิดใหม่นั้น

4.2.3 ขั้นไตร่ตรอง (evaluation) ขั้นนี้บุคคลจะทำการศึกษาถึงรายละเอียดที่ เกี่ยวกับแนวความคิดใหม่แล้วไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่ว่าถ้ารับเอาแนวความคิดใหม่มาปฏิบัติจะ เกิดผลดีหรือไม่หรือทดลองดูเพื่อให้เกิดความแน่ใจก่อนที่จะรับไปปฏิบัติจริง

4.2.4 ขั้นทดลองทำ (trial) ขั้นนี้บุคคลจะทำการทดลองตามแนวความคิดใหม่โดย การทำการทดลองเพียงเล็กน้อยเพื่อจะดูผลว่าออกมาตามที่คาดคิดหรือไม่ ขั้นนี้จึงเป็นขั้นสำคัญที่จะ นำไปสู่การยอมรับไปปฏิบัติต่อไป

4.2.5 ขั้นนำไปปฏิบัติหรือชั้นยอมรับ (adoption) เป็นขั้นที่บุคคลจะตัดสินใจยอมรับแนวความคิดใหม่ไปปฏิบัติ หลังจากที่ได้ทดลองและทราบผลเป็นที่พอใจแล้ว

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการยอมรับ เป็นกระบวนการทางจิตใจในการยอมรับแนวความคิดใหม่ไปปฏิบัติ ประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ การรับรู้ ความสนใจ การไตร่ตรอง การทดลองทำ และการนำไปปฏิบัติ

4.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ

Rogers and Shoemaker (1971, น. 81-86 อ้างถึงใน เพ็ญพิมล กิรติขจร, 2545: 16-17) ได้อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ ดังนี้

1) **คุณลักษณะของนวัตกรรม** ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการยอมรับมี 5 ประการ

(1) **ความได้เปรียบเชิงเทียบ (Relative advantage)** หมายถึง การที่ได้รับนวัตกรรมที่ดีกว่าและมีประโยชน์กว่าความคิดเก่าหรือวิธีปฏิบัติเดิม

(2) **ความเข้ากันได้หรือความไปกันได้ (Compatibility)** คือ การที่บุคคลยอมรับในนวัตกรรมนั้น รู้สึกหรือคิดว่านวัตกรรมนั้นเข้ากันได้กับค่านิยม บรรทัดฐานของสังคม ส่วนนวัตกรรมที่ไม่สอดคล้องจะถูกยอมรับได้ช้ากว่านวัตกรรมที่เข้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่า

(3) **ความยุ่งยากหรือความสลับซับซ้อน (Complexity)** คือ การที่บุคคลผู้รับนวัตกรรมคิดเห็นหรือรู้สึกว่านวัตกรรมนั้นยากแก่การเข้าใจและนำไปใช้

(4) **ความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (Trainability)** คือ บุคคลที่รับนวัตกรรมสามารถนำนวัตกรรมนั้นไปทดลองใช้เพียงบางส่วนได้ จะถูกยอมรับได้เร็วกว่านวัตกรรมที่ไม่สามารถแบ่งเป็นส่วนได้

(5) **ความสามารถในการสังเกตได้ (observability)** คือ ผลของนวัตกรรมต้องเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ด้วยสมาชิกในระบบของสังคมนั้น ยิ่งมองเห็นได้ง่ายเพียงใด นวัตกรรมก็จะได้รับการยอมรับง่ายมากขึ้น

2) **โครงสร้างทางสังคม (Social structure)** เกิดจากสมาชิกในระบบของสังคม มีฐานะหรือตำแหน่งทางสังคมที่แตกต่างกัน โครงสร้างของสังคมสามารถส่งเสริมหรือขัดขวางการยอมรับของสมาชิกภายในสังคม ในระบบสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของสมาชิกในระบบสังคมมีความสำคัญต่อความเร็วหรือช้าในการยอมรับนวัตกรรมนั้น

3) **บรรทัดฐานของระบบสังคม** คือ แบบอย่างของพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกภายในระบบสังคม เป็นเครื่องหมายกำหนดขอบเขตพฤติกรรมของสมาชิกภายในสังคมนั้น บรรทัดฐานของสังคมที่มีผลต่อการยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม มี 2 ประเภท คือ

(1) บรรทัดฐานตามประเพณี

(2) บรรทัดฐานตามแบบทันสมัย

บุคคลที่อาศัยในสังคมที่มีบรรทัดฐานแบบทันสมัยจะมีทัศนคติและแนวความคิดต่อการเปลี่ยนแปลง และมีแนวโน้มที่จะยอมรับนวัตกรรมได้มากกว่า บุคคลที่มีอาศัยในสังคมที่มีบรรทัดฐานแบบประเพณี

ดิเรก ฤกษ์หรัย (2527, น.25) ได้เสนอสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการด้วยกัน คือ

1) ปัจจัยเงื่อนไขหรือสภาวะการณ์ทั่วไป ได้แก่

(1) สภาพเศรษฐกิจ บุคคลที่มีปัจจัยการผลิตมากกว่ามีแนวโน้มที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า เร็วกว่าบุคคลที่มีปัจจัยการผลิตน้อยกว่า

(2) สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม มวลชนที่อยู่ในชุมชนหรือสังคมที่รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเก่าๆ อย่างเคร่งครัด มีค่านิยมและความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเปลี่ยนแปลง มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงช้า และการยอมรับนวัตกรรมในปริมาณที่น้อยกว่า

(3) สภาพทางภูมิศาสตร์ พื้นที่ที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่สามารถติดต่อกับพื้นที่อื่นๆ โดยเฉพาะท้องที่ที่มีเทคโนโลยีมากกว่าหรือเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการผลิตมากกว่า มีผลทำให้เกิดแนวโน้มในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เร็วกว่าและในปริมาณที่มากกว่า

(4) สมรรถภาพในการดำเนินงานของสถาบันหรือองค์กรที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพัฒนา ถ้ามีประสิทธิภาพในการดำเนินการที่ให้ประโยชน์กับบุคคลเป้าหมาย จะทำให้เกิดการยอมรับและนำการเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วและง่ายขึ้น

2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่

(1) บุคคลเป้าหมายหรือผู้รับการเปลี่ยนแปลง พื้นฐานของเกษตรกรเป็นส่วนสำคัญเกี่ยวข้องกับการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

ก. พื้นฐานทางบุคคล พบว่า เพศหญิงยอมรับการเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าเพศชาย กลุ่มที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์สูงกว่า มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ครู อาจารย์มากกว่า จะยอมรับเร็วกว่า กลุ่มคนที่มีอายุน้อยกว่าจะมีการยอมรับเร็วกว่ากลุ่มคนที่มีอายุมากขึ้น

ข. พื้นฐานทางเศรษฐกิจ บุคคลที่มีทรัพยากรที่จำเป็นในการผลิตมากกว่า มีแนวโน้มที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าและมากกว่า

ค. พื้นฐานในการติดต่อสื่อสารของบุคคล ประสิทธิภาพในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งความคิดที่มีเหตุผลเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการยอมรับมากขึ้น

ง. พื้นฐานในเรื่องอื่น ๆ บุคคลที่มีแรงจูงใจ มีความพร้อมทางด้านจิตใจมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่และต่อนวัตกรรมที่นำมาเพื่อการเปลี่ยนแปลงจะมีแนวโน้มที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากกว่าและเร็วกว่า

(2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นที่ยอมรับของบุคคล มีความสามารถในการถ่ายทอดและมีความรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนั้นๆ และมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย

(3) นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี ควรง่ายต่อการปฏิบัติและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของบุคคล

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ ประกอบด้วยปัจจัย 2 ประการ คือ ปัจจัยด้านเงื่อนไขหรือสภาวะการณ์ทั่วไป และปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น บุคคล ผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรม ทั้งสองปัจจัยนี้มีผลทำให้เกิดแนวโน้มในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เร็วหรือช้าแตกต่างกันไป

5. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร รูปแบบการส่งเสริมการเกษตร และวิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

5.1 ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร

จินดา ขลิบทอง และเฉลิมศักดิ์ คุ้มศิริ (2555, น.2) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension) คือ การบริหารการศึกษาแบบส่งเสริมหรือขยายออกไปสู่เกษตรกรทั่วไป โดยเฉพาะเกษตรกรให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม ให้สามารถประกอบอาชีพและประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2543, น. 167) ได้ให้ความหมายของงานส่งเสริมการเกษตรว่าเป็นการถ่ายทอดหรือเผยแพร่บริการความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ เกี่ยวกับการเกษตรไปสู่เกษตรกร

ดิเรก ฤกษ์ห่วย (2527, น. 10) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension Work) คือกระบวนการให้การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งรวมทั้งการบริการแก่บุคคล เป้าหมายที่เป็นเกษตรกรและครอบครัว โดยให้บุคคลเป้าหมายเหล่านั้นเรียนรู้โดยการกระทำด้วยตนเอง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การส่งเสริมการเกษตร หมายถึง กระบวนการในการเผยแพร่ความรู้ วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งการ

บริการแก่บุคคลเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรและครอบครัว ให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำด้วยตนเองและร่วมมือกันทำ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดีขึ้นหรือประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

5.2 รูปแบบการส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2556, น. 25-27) อธิบายว่าการส่งเสริมการเกษตรมีวิธีการที่หลากหลาย เมื่อประมวลเป็นรูปแบบต่างๆ จะมีรูปแบบที่สำคัญประมาณ 4 รูปแบบ ซึ่ง FAO ได้รวบรวมจากรูปแบบการส่งเสริมการเกษตรในประเทศต่างๆ โดยแต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสังคมเกษตรที่แตกต่างกัน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

5.2.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยี มาจากแนวคิดด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการให้บริการการเกษตรมีเป้าหมายเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตเกษตรกร รูปแบบดังกล่าวนี้ เช่น การส่งเสริมการเกษตรโดยภาครัฐ (Ministry – Based Agricultural) การฝึกอบรมและเยี่ยมเยียน (Training and Visit Extension)

5.2.2 การส่งเสริมแบบมีส่วนร่วม มาจากแนวคิดด้านการศึกษานอกระบบ และการเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตเกษตรกร เช่น การส่งเสริมผ่านผู้นำชุมชน (Animation Rural) การส่งเสริมโดยองค์กรชุมชน (Farmer – Based Extension Organization) และการพัฒนาชนบทแบบบูรณาการ (Integrated Rural Development)

5.2.3 การส่งเสริมแบบตลาดนำการผลิต มาจากแนวคิดด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการให้บริการการเกษตร มีเป้าหมายเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเกษตรกร รูปแบบดังกล่าวนี้ เช่น การส่งเสริมรายสินค้าเกษตร (Commodity – Based Advisory System) การส่งเสริมโดยใช้นวัตกรรมและการตลาดนำการผลิต (Innovative, Market – Driven Extension Approaches)

5.2.4 การส่งเสริมการศึกษานอกระบบ จากแนวคิดด้านการศึกษานอกระบบ และการเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตเกษตรกร และปรับปรุงการบริหารจัดการ เช่น โรงเรียนเกษตรกร (Farmers Field Schools) ศูนย์เรียนรู้ชุมชน และการส่งเสริมโดยใช้ฐานการศึกษา (University - Based Extension)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบการส่งเสริมการเกษตรที่สำคัญมี 4 รูปแบบ ได้แก่ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การส่งเสริมแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมแบบตลาดนำการผลิต และการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสังคมเกษตรที่แตกต่างกันสามารถใช้ในการทำงานส่งเสริมการเกษตร ให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.3 วิธีการส่งเสริมการเกษตร

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2545, น. 223 – 232) กล่าวว่า วิธีการส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension Methods) เป็นกระบวนการของการนำความรู้ วิชาการและเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกร ซึ่งวิธีการส่งเสริมการเกษตร มีดังนี้

5.3.1 วิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยอิงบุคคลเป้าหมายเป็นเกณฑ์

1) วิธีการส่งเสริมแบบบุคคลต่อบุคคล (*Individual Method*) เป็นวิธีการที่ให้เกษตรกรหรือบุคคลผู้รับการถ่ายทอดความรู้ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ การถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรโดยตรงเป็นรายบุคคล

2) วิธีการส่งเสริมแบบกลุ่มบุคคล (*Group Methods*)

(1) การประชุมกลุ่ม (*Group Meeting*)

(2) การฝึกอบรม (*Training*)

(3) การสาธิต (*Demonstration*) เป็นวิธีการที่ใช้การบรรยายประกอบการแสดง ทำให้ผู้เรียนรู้ได้ฟังและได้เห็นไปพร้อมกัน การสาธิตแบ่งเป็น 2 แบบ

ก. การสาธิตวิธี (*Method Demonstration*) เป็นการแสดงให้เห็นถึงวิธีการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนเป็นลำดับไป

ข. การสาธิตผล (*Result Demonstration*) เป็นวิธีการที่แสดงเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าการปฏิบัติที่ได้ปรับปรุงหรือที่ได้มีการวิจัยค้นคว้า สามารถนำไปปฏิบัติได้ในท้องถิ่น

(4) การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (*Field Trip Study Tour*)

3) การส่งเสริมแบบมวลชน (*Mass Method*) การใช้สื่อสารมวลชนจะช่วยในการส่งเสริมเผยแพร่นวัตกรรม ใช้กับคนจำนวนมาก ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

5.3.2 วิธีการส่งเสริมโดยอิงวัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์

1) การส่งเสริมโดยการเลือกการส่งเสริมเพียงเรื่องเดียว มีข้อสมมุติว่าถ้าผู้รับการเปลี่ยนแปลงพบว่าเขาปฏิบัติได้ผลเป็นการง่ายที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องอื่นๆ ภายหลัง

2) การส่งเสริม โดยการเลือกเรื่องที่จะส่งเสริมหลายๆ เรื่อง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน ส่งเสริมให้ผลผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการปรับปรุงปัจจัยการผลิตหลายๆอย่างตามความจำเป็น

3) การส่งเสริม โดยการเลือกเรื่องทั้งหมดเกี่ยวกับฟาร์มและบ้านเรือน คำนี้ว่า ฟาร์มและบ้านเรือน รวมกันเป็นหน่วยเดียว และคำนึงว่าทำอะไร จึงจะทำให้การจัดการฟาร์มและบ้านเรือน ในลักษณะที่ครอบครัวที่รายได้สุทธิสูง

4) การส่งเสริมโดยการเลือกห้องที่ใดห้องที่หนึ่งเป็นเป้าหมาย โดยการส่งเสริมเน้นเฉพาะพื้นที่ลักษณะของการผลิต และการเกษตรที่เฉพาะพื้นที่นั้น

5.3.3 วิธีการส่งเสริมโดยอิงเจ้าหน้าที่เป็นเกณฑ์

1) การใช้ *Change agent* ที่มีความรู้แบบกว้าง โดยถ่ายทอดแบบทั่วไป ไม่เป็นรายวิชา หรือเฉพาะอย่าง

2) การใช้ทีมนักวิชาการ (*Team approach*) ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเข้าไปในหมู่บ้านเป็นทีม

3) การใช้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย (*Interagency* หรือ *Cooperative approach*) ร่วมกันทำงานพร้อมกันหรือประสานกันในการพัฒนาการเกษตร

4) การใช้เจ้าหน้าที่เป็นสื่อมวลชน (*Change Agent as Mass Media Approach*) โดยการนำเอาสื่อมวลชนต่างๆ มาเป็นตัวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความคิดของเกษตรกร

5.3.4 วิธีการส่งเสริมโดยเทคโนโลยีสารสนเทศ (*Information Technology Oriented*)

วิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอด และเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

5.3.5 วิธีการส่งเสริมโดยอ้างอิงชุมชนเป็นเกณฑ์ (*Community Oriented*)

การประสานงานทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นลักษณะผสมผสานกันตามความต้องการ และภูมิปัญญาของท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่าศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยจัดให้เป็นศูนย์ของการเรียนรู้ของเกษตรกร ตลอดจนผู้สนใจในการพัฒนาเกษตรในลักษณะครบวงจร

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า วิธีการส่งเสริมการเกษตร เป็นกระบวนการของการนำความรู้ วิชาการและเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรโดยใช้วิธีการส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้เกิดผลสำเร็จ เกิดความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ เพิ่มทักษะสมรรถภาพ และประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกร รวมถึงการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้านการเกษตรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน

6. การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วย มาตรฐานการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน RSPO แนวคิดการกำหนดช่วงเวลาของ RSPO สำหรับการรับรองมาตรฐาน และข้อกำหนดทั่วไปของมาตรฐาน RSPO ดังนี้

6.1 มาตรฐานการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน RSPO

6.1.1 ความหมายของมาตรฐาน RSPO

Thailand Oil Palm Smallholder Academy (2563, น. 1) ได้ให้ความหมายว่า มาตรฐาน RSPO หมายถึง มาตรฐานที่จะเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตทั้งห่วงโซ่อุปทานนั้นได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งถ้าได้รับการรับรอง RSPO แล้วก็จะจะเป็นสิ่งที่จะพิสูจน์ได้ว่าการผลิตน้ำมันปาล์มนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

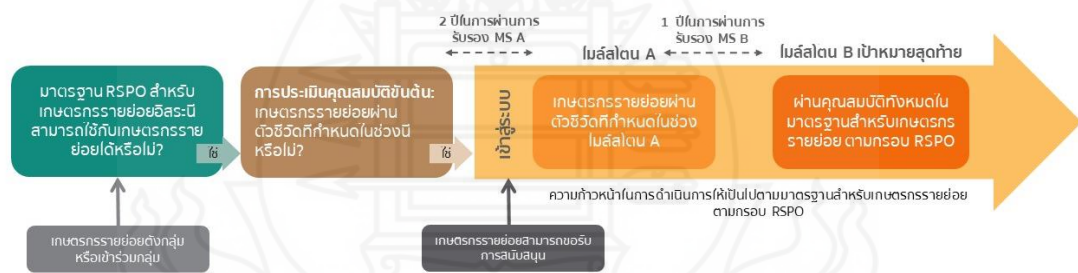
6.2 แนวคิดการกำหนดช่วงเวลาของ RSPO สำหรับการรับรองมาตรฐาน

มาตรฐานสำหรับเกษตรกรรายย่อย ตามกรอบ RSPO (2562, น. 7) กล่าวว่า มาตรฐานสำหรับเกษตรกรรายย่อย ตามกรอบ RSPO ได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนตามช่วงเวลาต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนเกษตรกรรายย่อยให้สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยประกอบด้วย 3 ช่วงเวลาคือ

6.2.1 ช่วงประเมินคุณสมบัติเบื้องต้น (E)

6.2.2 ช่วงไมล์ส โคน A (MS A)

6.2.2 ช่วงไมล์ส โคน B (MS B)



ภาพที่ 2.1 แนวคิดการกำหนดช่วงเวลาในการรับรองเกษตรกรรายย่อยตามมาตรฐาน RSPO

ในแนวทางที่ออกแบบมานี้เพื่อให้สามารถคัดกรองเกษตรกรรายย่อยที่มีวิธีปฏิบัติแบบไม่ยั่งยืนมากที่สุดออกไป จากนั้นเกษตรกรรายย่อยที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดก็เป็นการให้เวลาในการปรับปรุงวิธีการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ค่อยๆ มีความก้าวหน้าในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดทั้งหมด ดังนี้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าแนวคิดการกำหนดช่วงเวลาของ RSPO สำหรับการรับรองมาตรฐานประกอบด้วย 3 ช่วงเวลาคือ ช่วงประเมินคุณสมบัติเบื้องต้น (E) ช่วงไมล์

สโตน A (MS A) ช่วงไมล์สโตน B (MS B) ใช้เวลาในการตรวจรับรองมาตรฐานสูงสุดประมาณ 2 ปี

6.3 ข้อกำหนดทั่วไปของมาตรฐาน RSPO

Thailand Oil Palm Smallholder Academy (2563, น. 6) กล่าวว่า มาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ (มาตรฐาน ISH) ตามกรอบคิดทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (ToC) ของ RSPO ประกอบด้วย 4 หลักการ ดังนี้

6.3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวก และภูมิคุ้มกัน มีการดำเนินการอย่างเป็นมืออาชีพและโปร่งใส ส่งเสริมการพัฒนาการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน มีเกณฑ์กำหนด ดังนี้

1) เกษตรกรรายย่อย จัดตั้งกลุ่มและกลุ่มมีศักยภาพที่จะดำเนินการให้ เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรกรรายย่อย

2) เกษตรกรรายย่อยมีศักยภาพในการจัดการสวนอย่างมีประสิทธิภาพ

3) เกษตรกรรายย่อยดำเนินการตามวิธีการปฏิบัติที่ดี (GAP) ในสวน

6.3.2 ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุข ของชุมชน ดำเนินการตามกฎหมายและเคารพสิทธิของชุมชน

1) เกษตรกรรายย่อยมีกฎหมายหรือสิทธิตามจารีตประเพณีในการใช้ พื้นที่สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศหรือตามแนวปฏิบัติตามจารีตประเพณี

2) เกษตรกรรายย่อยต้องได้มาซึ่งที่ดินที่ไม่ได้มาจากชนพื้นเมือง ชุมชน ท้องถิ่น หรือผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอื่นๆ โดยปราศจากความยินยอมที่ได้รับการแจ้งล่วงหน้าและเป็นอิสระ (FPIC) ตามแนวทางอย่างง่ายของ FPIC

3) สิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินต้องไม่มีการคัดค้าน โคนชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น หรือผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอื่นๆ

4) ที่ดินของเกษตรกรรายย่อยอยู่นอกพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหรือ พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ตามกฎหมายระดับชาติ ภูมิภาค หรือกฎหมายท้องถิ่น หรือตามเอกสารการ ตีความระดับประเทศ

5) สำหรับการปลูกใหม่ เกษตรกรรายย่อยไม่ได้เอาที่ดินมาจากชนพื้นเมือง และ/หรือชุมชนท้องถิ่น และ/หรือผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอื่นๆ โดยปราศจากความยินยอมที่ได้รับการแจ้งล่วงหน้าและเป็นอิสระ (FPIC), ตามกระบวนการ FPIC อย่างง่าย

**6.3.3 ความเคารพในสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับ
คนงาน** ปกป้องสิทธิมนุษยชนและสิทธิของลูกจ้าง สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย
และเหมาะสม

- 1) ไม่มีการใช้แรงงานภาคบังคับ
- 2) ไม่มีการใช้แรงงานเด็ก กรณีที่เด็กสามารถทำงานในสวนได้จะต้อง
เป็นสวนในครอบครัว และอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่ และต้องไม่มีผลกระทบต่อเรื่องการศึกษา
นอกจากนั้นเด็กจะต้องไม่ทำงานในสภาพแวดล้อมที่อันตราย
- 3) ลูกจ้าง ต้องได้รับค่าตอบแทนตามค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมาย มาตรฐาน
ที่บังคับในอุตสาหกรรม และข้อตกลงร่วมตามที่กำหนดในกฎหมายระดับประเทศ มีลูกจ้างในสวน
หรือไม่
- 4) ลูกจ้างเข้าใจในสิทธิของลูกจ้างเองและมีอิสระในการร้องเรียนไปยัง
ผู้จัดการกลุ่มหรือบุคคลที่สามที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทาง RSPO ระดับประเทศ มีลูกจ้างในสวน
หรือไม่
- 5) สภาพแวดล้อมในการทำงาน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
มีความปลอดภัย ไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ และเป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำของกฎหมาย
- 6) ไม่มีการเลือกปฏิบัติ คุกคาม หรือการละเมิดเกิดขึ้นในสวน มีลูกจ้าง
ในสวน

**6.3.4 ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและ
สิ่งแวดล้อม** ปกป้องสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของ
ระบบนิเวศ และสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

- 1) สิ่งที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCVs) ในแปลงเกษตรหรือพื้นที่ใน
กลุ่มและพื้นที่ป่าเก็บกักคาร์บอนสูง (HCS) ได้มีการระบุหลังเดือนพฤศจิกายน 2562 โดยการใช้
แนวทางการประเมินอย่างง่าย HCV-HCS เพื่อให้แน่ใจว่าได้รับการปกป้อง
- 2) หากแปลงปลูกที่กำลังดำเนินการของเกษตรกรรายย่อย ตั้งอยู่ในพื้นที่
ที่จำแนกว่าเป็น HCV และมีการถางพื้นที่หลังจากเดือนพฤศจิกายน 2548 กระบวนการแก้ไขและ
ชดเชยที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรรายย่อยจากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน จะต้อง
นำมาใช้
- 3) เกษตรกรรายย่อยมีการปลูกใหม่ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2562
 - (1) ไม่ดำเนินการในพื้นที่ HCVs

(2) ไม่ดำเนินการในพื้นที่ป่าเก็บกักคาร์บอนสูง โดยใช้แนวทางอย่างง่าย HCV-HCS

(3) ไม่อยู่ในพื้นที่ลาดชัน (เกิน 25 องศา หรือการตีความระดับประเทศ)

(4) ไม่ปลูกในพื้นที่พรุไม่ว่าความลึกใดถ้าเกษตรกรรายย่อยในกลุ่มไม่มีแผนในการขยายพื้นที่ปลูกสามารถข้ามไปได้

4) ในแปลงปลูกของเกษตรกรรายย่อยที่กำลังดำเนินการและพบว่าอยู่บนป่าพรุ ต้องมีการลดผลกระทบด้านการทรุดตัวของดินและความเสื่อมโทรมของดินพรุ โดยใช้วิธีปฏิบัติที่ดี มีเกษตรกรรายย่อยในกลุ่มที่ได้มีส่วนร่วมอยู่แล้วในพื้นที่พรุหรือไม่

5) แปลงที่มีการปลูกทดแทนบนพื้นที่พรุ กระทำได้สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำจากน้ำท่วม การรุกของน้ำเค็ม และการทรุดตัวของดิน จากผลการประเมินความเสี่ยงเท่านั้น มีเกษตรกรรายย่อยมีแผนในการปลูกทดแทนในพื้นที่พรุหรือไม่

6) การไม่ใช้ไฟเผาในการเตรียมพื้นที่หรือการควบคุมศัตรูพืช หรือการใช้ไฟเพื่อการกำจัดขยะ

7) การระบุงถึงพื้นที่กันชนริมตลิ่งและการจัดการรักษาและฟื้นฟู

8) การใช้สารกำจัดศัตรูพืชกระทำโดยวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของลูกจ้าง ครอบครัว ชุมชน หรือ สิ่งแวดล้อม

9) กลุ่มและเกษตรกรรายย่อยจัดการศัตรูพืช โรคพืช วัชพืช และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึง(แต่ไม่จำกัดเพียง) วิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ข้อกำหนดทั่วไปของมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วย 4 หลักการ คือ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวก และภูมิคุ้มกัน ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ความเคารพในสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับคนงาน และปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

7. สภาพทั่วไปและสภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

7.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเมืองกระบี่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภออ่าวลึกและอำเภอเขาพนม ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเขาพนมและอำเภอเหนือคลอง ทิศใต้ติดต่อกับอ่าวพังงาและทิศตะวันตกติดต่อกับอ่าวพังงา (จังหวัดกระบี่,2560)

7.2 สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเมืองกระบี่

7.2.1 เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

1) *ครัวเรือนเกษตรกร* อำเภอเมืองกระบี่มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 9,109 ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง 46 - 55 ปี จำนวน 2,836 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.13 รองลงมาอายุระหว่าง 56 - 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.85 และอายุระหว่าง 36 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.84 ตามลำดับ

2) *ลักษณะการประกอบอาชีพ* อำเภอเมืองกระบี่มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน 7,289 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.02 และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน 1,820 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.98 (แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเมืองกระบี่,2562)

3) *ลักษณะการถือครองที่ดิน* ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเมืองกระบี่ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน 5,488 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.30 รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน 61 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.09 และเช่า จำนวน 34 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.61 ตามลำดับ (แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเมืองกระบี่,2562)

4) การปลูกปาล์มน้ำมัน

(1) *เขตความเหมาะสม* อำเภอเมืองกระบี่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด จำนวน 84,777 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S_1) จำนวน 28,413 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.51 พื้นที่เหมาะปานกลาง (S_2) จำนวน 39,912 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.07 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S_3) จำนวน 12,808 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.10 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 3,643 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.29 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562)

(2) *พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน* อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ มีพื้นที่ปาล์มน้ำมัน จำนวน 46,110 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลทับปrik จำนวน 14,808 ไร่ รองลงมาคือ ตำบลกระบี่น้อย จำนวน 11,545 ไร่ และตำบลเขาคราม จำนวน 10,044 ไร่ ตามลำดับ (แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเมืองกระบี่,2562)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในอำเภอเมือง กระบี่ จังหวัดกระบี่ จากการตรวจเอกสารมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

8.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล

8.1.1 เพศ

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) ศึกษา Baseline Study of the Oil Palm Smallholders in the Project Areas พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่สองในสามเป็นเพศหญิง เกตมณี บุญส่ง (2558, น.47) ศึกษาการตัดสินใจขายปาล์มน้ำมันของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวน ยางห้วยไต้ จำกัด จังหวัดกระบี่ พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับเบญจพร สุคนาค (2560, น. 28) ศึกษาการจัดการการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลง ใหญ่อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

8.1.2 อายุ

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 80 อายุมากกว่า 40 ปี สอดคล้องกับเบญจพร สุคนาค (2560, น. 28) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 78.2 มีอายุระหว่าง 41-60 ปี และเกตมณี บุญส่ง (2558, น.47) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 47.1 มีอายุระหว่าง 36-50 ปี

8.1.3 ระดับการศึกษา

Thongrak, S. et al . (2011, น. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 71 จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับเกตมณี บุญส่ง (2558, น.47) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 47.1 จบ การศึกษาระดับประถมศึกษา และณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.45) ศึกษาการดำเนินงาน โครงการ ส่งเสริมปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีทดแทนส่วนเก่าเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA ในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 45.7 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

8.1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรครึ่งหนึ่งมีจำนวนสมาชิก ครัวเรือน 4-5 คน สอดคล้องกับณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.45) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 30.0 มี จำนวนสมาชิกครัวเรือน 4 คน และเบญจพร สุคนาค (2560, น. 28) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 61.3 จำนวนสมาชิกครัวเรือน 3-4 คน

8.1.5 อาชีพหลัก

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 92 มีอาชีพหลักทำ

สวนปาล์มน้ำมัน สอดคล้องกับ ฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.47) และเบญจพร สุดนาค (2560, น. 29) ที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อาชีพหลักทำสวนปาล์มน้ำมัน

8.1.6 อาชีพรอง

เบญจพร สุดนาค (2560, น. 30) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 45.1 มีอาชีพรองทำสวนยางพารา อลิสา ชาติเวช (2556, น. 60) ศึกษาการผลิตปาล์มน้ำ น้ำมันของเกษตรกรในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 22.4 ประกอบอาชีพรองในการทำสวนยางพารา สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.59) ศึกษาเรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีในการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าเกษตรกรร้อยละ 25.5 ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้เป็นอาชีพรอง

8.1.7 ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันมากกว่า 15 ปี กับ ฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.54) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 38.0 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน 15 – 20 ปี เบญจพร สุดนาค (2560, น. 30) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ในช่วง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.9

8.1.8 การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 70 ใช้แรงงานรับจ้างบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน สอดคล้องกับสุรัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) ศึกษาการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยแบบมีส่วนร่วมในการผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนกรณีศึกษาสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เทพพิทักษ์ปาล์ม จังหวัดตรัง พบว่าเกษตรกรมีการพึ่งพาแรงงานจ้างค่อนข้างมาก ร้อยละ 96 มีการจ้างแรงงานอย่างน้อยหนึ่งกิจกรรมในการทำสวนปาล์มน้ำมัน

8.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

8.2.1 รายได้ของครัวเรือน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 46 มีรายได้ครัวเรือนระหว่าง 200,001 – 400,000 บาทต่อปี ฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.48) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 34.0 มีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 40,001 บาท/เดือน ร้อยละ 39.0 มีรายได้เฉพาะผลผลิตปาล์มน้ำมันน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท/เดือน อลิสา ชาติเวช (2556, น. 61) เกษตรกรร้อยละ 29.9 มีรายได้ระหว่าง 100,001 -200,000 บาท รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่าโดยเกษตรกรร้อยละ 29.9 มีรายได้ระหว่าง 100,001 -200,000 บาท/ปี

8.2.2 รายจ่ายของครัวเรือน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 10) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 53.1 มีรายจ่ายในการผลิตปาล์มน้ำมันน้อยกว่า 200,000 บาทต่อปี อลิสา ชาติเวช (2556, น. 62) รายจ่ายในการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมด พบว่าเกษตรกรร้อยละ 33.8 มีรายจ่ายในการผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 4,501 – 6,000 บาทต่อไร่

8.2.3 หนี้สิน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48 มีหนี้สิน นวพร จาริษา (2556, น. 38) ศึกษาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 89.5 มีภาระหนี้สิน

8.2.4 จำนวนหนี้สิน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48 มีหนี้สินเฉลี่ยจำนวน 350, 800 บาทต่อปี

8.2.5 แหล่งสินเชื่อหรือเงินทุน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 68 แหล่งสินเชื่อหรือเงินทุน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อลิสา ชาติเวช (2556, น. 62) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 99.5 ใช้ทุนของตนเองในการผลิตปาล์มน้ำมัน สอดคล้องกับฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.30) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเองร้อยละ 60.6

8.2.6 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 31.8 มีพื้นที่ทำกินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 26 - 50 ไร่ ฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.30) เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำกินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 1-20 ไร่ ร้อยละ 56.3 อลิสา ชาติเวช (2556, น. 60) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 42.8 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดระหว่าง 11 -20ไร่

8.2.7 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 12) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 31.6 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันระหว่าง 26 - 50 ไร่ ฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.30) เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ในช่วง 1-20 ไร่ ร้อยละ 67.6 อลิสา ชาติเวช (2556, น. 60) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 45.8 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันระหว่าง 11-20ไร่

8.2.8 การถือครองที่ดิน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 12) พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่เป็นของตนเองในการทำการเกษตรทั้งหมด อลิสซา ซาตเวซ (2556, น. 60) พบว่าเกษตรกรทั้งหมด มีพื้นที่เป็นของตนเองในการทำการเกษตร ร้อยละ 91.5 ครั้ง สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.38) พบว่าพบเกษตรกรร้อยละ 96.8 มีพื้นที่เป็นของตนเองในการทำการเกษตร

8.2.9 เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 12) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 30.9 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ อนุรักษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.56) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48.0 มีหลักฐานหรือเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินที่เป็น โฉนดที่ดิน

8.3 สภาพพื้นฐานทางสังคม

8.3.1 การเป็นสมาชิกกลุ่ม

Thongrak, S. et al . (2011, p. 12) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 75.2 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร อนุรักษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.46) พบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 45.0 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร ส่วนอลิสซา ซาตเวซ (2556, น. 64) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 58.7 เป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ และร้อยละ 41.3 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด

8.3.2 การได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ

นวพร จาริชา (2556, น. 28) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.6 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ ว่าที่ร้อยตรีจตุรงค์ พนาศรม (2555, น.78) ศึกษาการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 44.8 ได้รับความรู้จากการชมแปลงสาธิต

8.4 สภาพพื้นฐานด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน

8.4.1 พันธุ์ปาล์มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 14) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 99.2 ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทนอรา อลิสซา ซาตเวซ (2556, น. 70) พบว่าเกษตรกรทุกราย (ร้อยละ 100) ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทนอรา โดยไม่มีการปลูกพันธุ์อื่น สอดคล้องกับสัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 78 ปลูกพันธุ์สุราษฎร์ธานีและพันธุ์ยูนีวานิช ซึ่งเป็นพันธุ์ลูกผสมเทนอรา

8.4.2 อายุต้นปาล์มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าอายุต้นปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 11.8 ปี สอดคล้องกับสัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าอายุต้นปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12 ปี

8.4.3 จำนวนต้นปาล์มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 65.6 มีต้น ปาล์ม น้ำมัน เฉลี่ย 22 ต้นต่อไร่ สอดคล้องกับสุรชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.68) พบว่า เกษตรกรเกือบทุกราย (ร้อยละ 94.0) ปลูกปาล์มน้ำมันระยะระหว่างต้น 9 x 9 เมตร เฉลี่ย 22 ต้นต่อไร่

8.4.4 การปลูกปาล์มทดแทน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 88.3 ปลูกปาล์มทดแทน สุรศักดิ์ ตาดทองและคณะ (2558 , น.9) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่ปลูก ปาล์มน้ำมันทดแทนยางพาราในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ พบว่าประเด็นที่มีผลการตัดสินใจใน ระดับมากที่สุดคือการที่เกษตรกรคิดว่าปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตเร็วกว่ายางพารา อาจเนื่องมาจากการ ที่ปาล์มน้ำมันเริ่มให้ผลผลิตหลังจากปลูกประมาณ 3.5 ปี

8.4.5 การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 37.1 เป็นพื้นที่ป่า สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.66) พบว่าเกษตรกรเกือบสองในสาม (ร้อยละ 64.9)มีลักษณะพื้นที่ปลูกเป็นที่ราบ สุระพรรณ จุลสุวรรณและคณะ (2559, น.86) ศึกษาการบริหารจัดการปาล์มน้ำมันแบบครบวงจรใน เขตจังหวัดพัทลุง พบว่าร้อยละ 22 เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา

8.4.6 แรงงานภาคการเกษตร

อลิสา ชาติเวช (2556, น. 70) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 55.2 มีแรงงานใน ครัวเรือน 2 คน เกษตรกรร้อยละ 23.9 จ้างแรงงานในการทำการเกษตร โดยเกษตรกรร้อยละ 9.5 มี แรงงานจ้าง 1-2 คน ณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.53) พบว่าร้อยละ 37.0 มีแรงงานทางการเกษตร ภายในครัวเรือน 1 คน ร้อยละ 81.0 มีแรงงานทางการเกษตรภายนอกครัวเรือน โดยร้อยละ 28.0 มี แรงงานทางการเกษตรภายนอกครัวเรือน 3 – 4 คน

8.4.7 ประเภทของงานที่ใช้แรงงานรับจ้าง

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 80.6 ใช้แรงงานรับจ้างใน การบริหารจัดการทั่วไป สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.63) พบว่า พบว่าเกษตรกรร้อยละ 32.3 มีแรงงาน จ้าง 2 คน นวพร จาริษา (2556, น. 37) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 46.7 มีจำนวนแรงงานภาค การเกษตร 1-2 คน

8.4.8 ค่าจ้างแรงงาน

สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าการจ้างแรงงานส่วนใหญ่เป็นการจ้างเหมาตามกิจกรรม เช่น ค่าจ้างเก็บเกี่ยวต้นละ 500 บาทสอดคล้องกับ Thongrak, S. et al . (2011, p. 23) พบว่าการจ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ขนส่ง และค่าตัดแต่งทางใบ 500 บาทต่อต้น อลิสา ชาติเวช (2556, น. 70) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 26.9 มีรายจ่ายค่าเก็บเกี่ยวผลผลิตระหว่าง 1,501 -2,000 บาทต่อไร่

8.4.9 ค่าตอบแทนแรงงานรับจ้าง

สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าการจ้างแรงงานส่วนใหญ่เป็นการจ้างเหมาตามกิจกรรม สุระพรรณ จุลสุวรรณและคณะ (2559, น.86) พบว่าการจ้างแรงงานส่วนใหญ่เป็นการจ้างดูแลรักษาสวนปาล์ม

8.4.10 แหล่งน้ำ

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 89.1 มีแหล่งน้ำที่ใช้ในสวนปาล์มน้ำมันเป็นน้ำฝน สอดคล้องกับเบญจพร สุคนาค (2560, น. 30) พบว่า เกษตรกรมีแหล่งน้ำที่ใช้ในสวนปาล์มน้ำมันเป็นน้ำฝนมากที่สุด ร้อยละ 93.7 และสุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199)

8.4.11 การใช้ปุ๋ย

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าเกษตรกรทั้งหมดมีการใช้ปุ๋ย สอดคล้องกับ สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) และสาวิตรี สุวรรณ (2555, น.80)

8.4.12 ชนิดของปุ๋ยที่ใช้

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 98.4 ใช้ปุ๋ยเคมี สอดคล้องกับ เบญจพร สุคนาค (2560, น. 30) พบว่าเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีร้อยละ 71.8 ในสวนปาล์ม และสุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) เกษตรกรทั้งหมดใช้ปุ๋ยเคมีในสวนปาล์ม

8.4.13 ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้

สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรปริมาณปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรแต่ละรายใช้มีความหลากหลาย ตามชนิด สูตรปุ๋ย จำนวนครั้งที่ใส่ อายุปาล์ม และผลผลิตในปีก่อนหน้า Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 57.6 ใส่ปุ๋ยจำนวน 31 – 50 กิโลกรัมต่อไร่

8.4.14 การใส่ปุ๋ย

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 46.6 ใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี อลิสา ชาติเวช (2556, น. 73) พบว่าเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 45.8 ใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน 3

เดือนต่อครั้ง สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.80) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 62.4 ใช้น้ำปลาต้มน้ำมัน 3 ครั้งต่อปี

8.4.15 วิธีการใช้ปุ๋ย

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 39.4 ให้น้ำปุ๋ยตามความต้องการปุ๋ยตามช่วงอายุของพืชมากที่สุด สอดคล้องกับเบญจพร สุนทร (2560, น. 33) พบว่า เกษตรกรให้น้ำปุ๋ยตามความต้องการปุ๋ยตามช่วงอายุของพืชมากที่สุด ร้อยละ 43

8.4.16 การปลูกพืชคลุมดิน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.9 ไม่ปลูกพืชคลุมดิน และปลูกพืชตระกูลถั่วร้อยละ 84.3 ในเกษตรกรที่มีการปลูกพืชคลุมดิน

8.4.17 ศัตรูป่าล้มน้ำมัน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 77.7 เป็นวัชพืช สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.71) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.8 ป้องกันกำจัดวัชพืชโดยการฉีดพ่นด้วยสารเคมี

8.4.18 การจัดการศัตรูป่าล้มน้ำมัน

เบญจพร สุนทร (2560, น. 33) พบว่าเกษตรกรทำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชร้อยละ 38.7 ทำการเกษตรกรรม สุทธิญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 56 ใช้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

8.4.19 ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.72) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.2 เก็บเกี่ยวผลผลิตป่าล้มน้ำมันทุก 15 วัน สุทธิญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 78 มีรอบการเก็บเกี่ยวป่าล้มน้ำมันทุก 15-20 วัน เบญจพร สุนทร (2560, น. 33) พบว่า เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตทุกๆ 20 วัน ร้อยละ 55.6

8.4.20 เหตุผลในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

สุทธิญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าการเก็บเกี่ยวป่าล้มน้ำมันพิจารณาจากความสุกและความสะดวกของแรงงานข้างควบคู่กัน Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 80.3 พิจารณาจากความสุกของป่าล้มน้ำมัน

8.4.21 ระยะทางในการขนส่งผลผลิต

Thongrak, S. et al . (2011, p. 25) พบว่าร้อยละ 29.5 ของเกษตรกรมีระยะทางขนส่งขนส่งผลผลิตน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 กิโลเมตร นวพร จาริชา (2556, น. 71) พบว่าร้อยละ 72.4 ของเกษตรกรบรรทุกปาล์มน้ำมันถึงลานเทหรือโรงงาน ภายใน 24 ชั่วโมง

8.4.22 การขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย

สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรมีการพึ่งพาแรงงานจ้างค่อนข้างมาก ร้อยละ 96 มีการจ้างแรงงานอย่างน้อยหนึ่งกิจกรรมในการทำสวนปาล์มกิจกรรมที่เกษตรกรใช้แรงงานจ้างคือ การขนส่งผลผลิต Thongrak, S. et al . (2011, p. 217) พบว่าร้อยละ 44.0 มีการจ้างแรงงานในการขนส่งผลผลิต

8.4.23 ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิต

Thongrak, S. et al . (2011, p. 23) พบว่าการจ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตขนส่ง และค่าตัดแต่งทางใบ 500 บาทต่อตัน สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าการจ้างแรงงานส่วนใหญ่เป็นการจ้างเหมาตามกิจกรรม

8.4.24 แหล่งจำหน่ายผลผลิต

สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 97 จำหน่ายผลผลิตให้กับลานเทหรือโรงงานเครือข่าย สอดคล้องกับเบญจพร สุคนาค (2560, น. 33) พบว่า เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตให้กับลานเทมากที่สุดร้อยละ 81

8.4.25 การจดบันทึกบัญชีฟาร์ม

สุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจดบันทึกสอดคล้องกับThongrak, S. et al . (2011, p. 27) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 69.6 ไม่มีการจดบันทึกบัญชีฟาร์ม

8.4.26 เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม

Thongrak, S. et al . (2011, p. 27) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 29.1 ไม่จัดทำบัญชีฟาร์มเพราะไม่เห็นความสำคัญของบัญชีฟาร์ม

8.5 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

8.5.1 ความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมัน

นวพร จาริชา (2556, น. 44) พบว่าความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรโดยรวมอยู่ในระดับดี เบญจพร สุคนาค (2560, น. 90) ระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 74.9 มีความรู้ระดับมาก

8.5.2 แหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

สาวิตรี สุวรรณ (2555, น.57-58) พบว่าแหล่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ในภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.61) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สื่อมวลชน (ค่าเฉลี่ย 2.73) และสื่อบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.72) ส่วนสื่อกิจกรรม เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.38)

8.6 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

Thongrak, S. et al . (2011, pp. 33-34) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.2 มีความคิดเห็นว่าการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เกษตรกรร้อยละ 85.7 มีความคิดเห็นว่าการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนลดปัญหาทางสังคม และเกษตรกรเพียงร้อยละ 20.7 มีความคิดเห็นว่าการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

8.7 แรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 11) พบว่าแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ร้อยละ 42.2 มีแรงจูงใจด้านรายได้และราคาผลผลิตสูงขึ้น ร้อยละ 33.2 มีแรงจูงใจด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีการบริหารจัดการไม่ยาก และร้อยละ 23.7 มีแรงจูงใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นวพร จาริชา (2556, น. 41) แรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันพบว่า ระดับมาก ได้แก่ ปาล์มน้ำ มันเป็นพืชปลูกง่าย

8.8 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

Thongrak, S. et al . (2011, p. 31) พบว่าปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ร้อยละ 71.6 มีปัญหาด้านราคาปุ๋ยเคมีสูง ร้อยละ 67.8 มีปัญหาด้านราคาทะลายปาล์มน้ำมันสูงไม่แน่นอน ร้อยละ 60.0 มีปัญหาด้านการขาดน้ำในฤดูร้อน ร้อยละ 36.6 มีปัญหาด้านการขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน และร้อยละ 27.2 มีปัญหาด้านการขาดความรู้ในเรื่องการจัดการดินและปุ๋ย นวพร จาริชา (2556, น. 66) พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปลูกปาล์มน้ำ มันของเกษตรกรในภาพรวมมีปัญหาระดับปานกลาง โดยปัญหาระดับมาก ได้แก่ ด้านการตลาด

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นทั้งแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน การบริหารจัดการสวนปาล์ม น้ำมัน สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน รายจ่ายของครัวเรือน หนี้สิน จำนวนหนี้สิน แหล่งสินเชื่อหรือเงินทุน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน การถือครองที่ดิน เอกสารสิทธิ์ที่ดิน สภาพพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ การเป็นนสมาชิกกลุ่ม การได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ และสภาพพื้นฐานด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน ได้แก่ พันธุ์ปาล์มน้ำมัน อายุต้นปาล์ม

น้ำมัน จำนวนตันปาล์มน้ำมัน การปลูกปาล์มทดแทน การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน แรงงาน ภาคการเกษตร ประเภทของงานที่ใช้แรงงานรับจ้าง ค่าจ้างแรงงาน ค่าตอบแทนแรงงานรับจ้าง แหล่งน้ำ การใช้ปุ๋ย ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ การใส่ปุ๋ย วิธีการใช้ปุ๋ย การปลูกพืชคลุมดิน ศัตรูปาล์มน้ำมัน การจัดการศัตรูปาล์มน้ำมัน ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต เหตุผลในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ระยะทางในการขนส่งผลผลิต การขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิต แหล่งจำหน่ายผลผลิต การจัดบันทึกบัญชีฟาร์ม เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน แรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ล้วนมีผลต่อการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ซึ่งผลการวิจัยเหล่านี้สามารถนำไปเป็นแนวทาง และวางแผนการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่เห็นความสำคัญของการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน



บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบวิธีการวิจัย อันได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (population) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรรายย่อยที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่ ประจำปี 2562 และมีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จำนวน 2,030 ครัวเรือน (ยกเว้นในเขตเทศบาลเมืองกระบี่ 2 ตำบล คือตำบลปากน้ำและตำบลกระบี่ใหญ่ และตำบลคลองประสงค์ซึ่งมีพื้นที่เป็นเกาะ)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของ Yamane (อ้างถึงในจินดา ขลิบทอง (2556, น. 1-9) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 ราย

ตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีของ Taro Yamane ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ราย)

N = จำนวนหน่วยประชากร (ราย)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

หมายเหตุ : การวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 0.07

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{2,030}{1 + 2,003 (0.07)^2} \\ &= 185.43 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณใช้จำนวน 186 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.16 ของครั้วเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่ ประจำปี 2562 และมีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ทั้งหมด

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการคำนวณตามสัดส่วนจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ทั้ง 7 ตำบล (ยกเว้นในเขตเทศบาลเมืองกระบี่ 2 ตำบล คือตำบลปากน้ำ และตำบลกระบี่ใหญ่ และตำบลคลองประสงค์ซึ่งมีพื้นที่เป็นเกาะ) ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับที่	ตำบล	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(ราย)
1	กระบี่น้อย	650	60
2	เขาคราม	350	32
3	เขาทอง	200	18
4	ทับปริก	450	42
5	ไสไทย	170	16
6	อ่าวนาง	60	5
7	หนองทะเล	150	13
รวม		2,030	186

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร คือ

2.1.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ประกอบด้วยคำถามแบบแบบปลายปิดและคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน รายจ่าย หนี้สิน จำนวนหนี้สิน แหล่งสินเชื่อหรือเงินทุน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน การถือครองที่ดิน เอกสารสิทธิ์ที่ดิน
3. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ปัจจัยด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน ได้แก่ พันธุ์ปาล์มน้ำมัน อายุต้นปาล์มน้ำมัน จำนวนต้นปาล์มน้ำมัน การปลูกปาล์มทดแทน การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวนแรงงานภาคการเกษตร ประเภทของงานที่ใช้แรงงานรับจ้าง ค่าจ้างแรงงาน ค่าตอบแทนแรงงานรับจ้าง แหล่งน้ำ การใส่ปุ๋ย ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ การใส่ปุ๋ย วิธีการใส่ปุ๋ย การปลูกพืชคลุมดิน การป้องกันการพังทลายของดิน ศัตรูปาล์มน้ำมัน การจัดการศัตรูปาล์มน้ำมัน ปริมาณผลผลิตปาล์มทะลายสด ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต เหตุผลในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ระยะทางในการขนส่งผลผลิต การขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิต ราคาผลปาล์มน้ำมันสด ราคาทะลายปาล์มน้ำมันสด แหล่งจำหน่ายผลผลิต การจดบันทึกบัญชีฟาร์ม เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม

ตอนที่ 3 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

3.1 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ซึ่งคำถามเป็นแบบเลือกตอบถูกและผิด ประกอบด้วยคำถามจำนวน 20 ข้อ เป็นคำถามที่ถูกต้องจำนวน 11 ข้อ เป็นคำถามที่ผิด(คำถามลวง) จำนวน 9 ข้อ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ตอบได้ถูกต้อง 1 คะแนน

ตอบผิด 0 คะแนน

3.2 แหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร เป็นการสัมภาษณ์ระดับความรู้ที่ได้รับจากสื่อบุคคล สื่อสารมวลชน สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ เป็นคำถามให้เลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert type scale) 5 ระดับ ได้แก่ ความรู้ที่ได้รับระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านสังคม จำนวน 5 ข้อ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 5 ข้อ และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ เป็นคำถามให้เลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert type scale) 5 ระดับ ได้แก่ ความคิดเห็นของเกษตรกรระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

เป็นคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจของเกษตรกรอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO จำนวน 16 ข้อ เป็นคำถามให้เลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert type scale) 5 ระดับ ได้แก่ แรงจูงใจของเกษตรกรระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

6.1 การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับเกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อย ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO จำนวน 23 ข้อ เป็นคำถามให้เลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert type scale) 5 ระดับ ได้แก่ การยอมรับเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

6.2 การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับเกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อย ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO จำนวน 23 ข้อ ระดับการยอมรับไปปฏิบัติ มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ยอมรับไปปฏิบัติ	เท่ากับ	1	คะแนน
ไม่ยอมรับไปปฏิบัติ	เท่ากับ	0	คะแนน

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

7.1 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วย 4 ด้าน คือด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ ด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ ด้านการผลิตและด้านอื่นๆ จำนวน 6 ข้อ เป็น

คำถามให้เลือกรับตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert type scale) 5 ระดับ ได้แก่ ความรุนแรงของปัญหาในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

7.2 ข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ด้านแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ด้านการการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย และด้านอื่นๆ

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัย ที่เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO แล้วนำข้อมูลมาสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2.2 ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ จากงานวิจัยของผู้ที่ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

2.2.3 จัดทำแบบสัมภาษณ์ จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับร่างตามกรอบตัวแปรของเครื่องมือที่กำหนดประเด็น กำหนดวิธีการตรวจคะแนนและสรุปผลการตอบ จัดทำคำชี้แจงในการตอบข้อคำถาม

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างส่งอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษา พิจารณาความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์

2.2.5 แก้ไขแบบสัมภาษณ์ ให้ถูกต้อง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำไปทดสอบหาความเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์ และนำมาปรับปรุงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 การตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์การยอมรับในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม และให้คำแนะนำแก้ไข โดยทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (IOC) มีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

เสนอ ภริมจิตรผ่อง (2545, น. 220) กล่าวว่า การหาค่าความแม่นยำเชิงเนื้อหา มีวิธีการตรวจสอบ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ตามวิธีของ Rovinelli และ Hembelton โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ มีค่าระหว่าง +1 ถึง -1

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้นนำค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ในที่นี้สรุปผลการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่า } IOC &= \frac{185.03}{191} \\ &= 0.97 \end{aligned}$$

ได้ค่า $IOC = 0.97$ และจากเกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ของการวิจัย หรือตรงตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษา แสดงว่า ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ข้อนั้นใช้ได้

2.3.3 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองสัมภาษณ์ ประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน ที่ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เพื่อมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น นำผลการสัมภาษณ์ ทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach)

บุญชม ศรีสะอาด (2535, น. 107) กล่าวว่า การหาค่าความเชื่อมั่น ของเครื่องมือ โดยที่ใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ (Cronbach) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{St^2} \right]$$

แทนสัญลักษณ์

α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K	หมายถึง จำนวนข้อคำถาม
$\sum Si^2$	หมายถึง ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
St^2	หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวม

จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบจากสัมภาษณ์ ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ของ Cronbach โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ตอนที่ 3.2 แหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.867

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.971

ตอนที่ 5 แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.969

ตอนที่ 6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.999

ตอนที่ 7.1 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.981

Carmines and Zeller (1986, p. 51) อธิบายว่าโดยทั่วไปแล้วค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือวัดควรมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาสำหรับค่าความเชื่อถือได้ที่เหมาะสมไม่ต่ำกว่า 0.800 จึงสรุปได้ว่าเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีความเชื่อถือทำให้ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไปได้

สรุปโดยภาพรวมของแบบสัมภาษณ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ 0.954 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่มากกว่า 0.800 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป้าหมายในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวน 186 ราย โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ กำหนดวัน เวลา สถานที่ที่ไปสัมภาษณ์รวมทั้งมีการนัดหมายล่วงหน้ากับผู้ที่ให้สัมภาษณ์ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการนัดหมายเกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์

3.2 ขั้นการสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกร โดยมีขั้นตอนในการสัมภาษณ์ คือ แนะนำตัวผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและเป็นกันเองกับผู้รับการสัมภาษณ์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้สัมภาษณ์ตอบในประเด็นที่ต้องการถามทุกข้อตามลำดับ

3.3 บันทึกผลการสัมภาษณ์ ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกผลการสัมภาษณ์ไปพร้อมกัน ซึ่งการบันทึกมีหลักปฏิบัติดังนี้ บันทึกผลทันทีระหว่างการสัมภาษณ์และบันทึกตามความเป็นจริงโดยไม่มีอคติ

3.4 ขั้นสิ้นสุดของการสัมภาษณ์ ทบทวนความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์และผู้เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาจัดหมวดหมู่และลงรหัส เพื่อประมวลผลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

ตอนที่ 3 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO พิจารณาจากข้อมูลการเลือกตอบ (ถูกหรือผิด) ตามความรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดความรู้ ด้วยการให้คะแนน

สำหรับข้อที่ตอบถูกเท่ากับ 1 และข้อที่ตอบผิดเท่ากับ 0 จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็มเท่ากับ 20 คะแนน ซึ่งนำมาจัดกลุ่ม ดังนี้

ตอบถูกต้อง ไม่เกิน 4 ข้อ	เท่ากับ	มีความรู้ในระดับน้อยที่สุด
ตอบถูกต้อง 5 - 8 ข้อ	เท่ากับ	มีความรู้ในระดับน้อย
ตอบถูกต้อง 9 - 12 ข้อ	เท่ากับ	มีความรู้ในระดับปานกลาง
ตอบถูกต้อง 13 - 16 ข้อ	เท่ากับ	มีความรู้ในระดับมาก
ตอบถูกต้อง มากกว่า 16 ข้อ	เท่ากับ	มีความรู้ในระดับมากที่สุด

แหล่งความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) การแปลความหมายระดับแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

สำหรับการจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของเกษตรกรแบ่งออกเป็นช่วง ๆ ดังนี้

- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารด้วยระดับมากที่สุด
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารด้วยระดับมาก
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารด้วยระดับปานกลาง
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารด้วยระดับน้อย
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารด้วยระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 และตอนที่ 5 ความคิดเห็นและแรงจูงใจของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) การแปลความหมายระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นและแรงจูงใจระดับมากที่สุด
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นและแรงจูงใจระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นและแรงจูงใจระดับปานกลาง
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นและแรงจูงใจระดับน้อย
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นและแรงจูงใจระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

การยอมรับในเชิงความคิดเห็นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) การแปลความหมายระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง การยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากที่สุด
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง การยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมาก
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง การยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับปานกลาง
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง การยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับน้อย
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง การยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

การยอมรับในเชิงปฏิบัติ ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวัดระดับการยอมรับการปฏิบัติปฏิบัติการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรในเชิงปฏิบัติ สำหรับข้อที่ยอมรับ ให้ 1 คะแนน และ สำหรับข้อที่ไม่ยอมรับ ให้ 0 คะแนน ทั้งหมด 23 ข้อ รวมคะแนนทั้งหมด แล้วนำคะแนนมาจัดระดับ ดังนี้

1 - 4 คะแนน หมายถึง ขอมรับในเชิงปฏิบัติระดับน้อยที่สุด
 5 - 9 คะแนน หมายถึง ขอมรับในเชิงปฏิบัติระดับน้อย
 10 - 14 คะแนน หมายถึง ขอมรับในเชิงปฏิบัติระดับปานกลาง
 15 - 19 คะแนน หมายถึง ขอมรับในเชิงปฏิบัติระดับมาก
 20 - 23 คะแนน หมายถึง ขอมรับในเชิงปฏิบัติระดับมากที่สุด

ตอนที่ 7 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) การแปลความหมายระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร ตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ปัญหาของเกษตรกรระดับมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ปัญหาของเกษตรกรระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปัญหาของเกษตรกรระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ปัญหาของเกษตรกรระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ปัญหาของเกษตรกรระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 8 การทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับการยอมรับการการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในเชิงความคิดเห็นและในเชิงปฏิบัติ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์แบบนำเข้าทุกตัวแปร (enter method) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามและสมการทำนาย



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาเป็น 8 ตอนตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 5 แรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 8 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ และการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ปรากฏตามตารางที่ 4.1 ถึงตารางที่ 4.3 ดังนี้

1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสิทธิภาพในการทำสวนปาล์มน้ำมัน การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

n = 186		
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	115	61.8
หญิง	71	38.2
2. อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30	14	7.5
31 - 40	32	17.2
41 - 50	39	21.0
51 - 60	56	30.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 61	45	24.2
ค่าต่ำสุด = 20 ปี ค่าสูงสุด = 75 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 50.29 ปี		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11.866		
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	5	2.7
ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 6	85	45.7
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	21	11.3
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.)	21	11.3
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.)	17	9.1
ปริญญาตรี	34	18.3
สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.6

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2	35	18.8
3 - 4	90	48.4
5 - 6	48	25.8
มากกว่าหรือเท่ากับ 7	13	7.0
ค่าต่ำสุด = 1 คน ค่าสูงสุด = 8 คน		
ค่าเฉลี่ย = 3.96 คน		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.552		
5. อาชีพหลัก		
ทำสวนปาล์ม น้ำมัน	128	68.8
ทำสวนยางพารา	16	8.6
เลี้ยงสัตว์	1	0.6
ประมง	2	1.1
ค้าขาย	8	4.3
รับจ้าง	14	7.5
อื่น ๆ (ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ)	17	9.1
6. อาชีพรอง		
ไม่มีอาชีพรอง	69	37.1
มีอาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	117	62.9
ทำสวนปาล์ม น้ำมัน	56	30.1
ทำสวนยางพารา	34	18.3
ทำสวนผลไม้	38	20.4
เลี้ยงสัตว์	23	12.4
ประมง	11	5.9
ค้าขาย	12	6.5
อื่น ๆ (ธุรกิจส่วนตัว, ข้าราชการบำนาญ, ปลุกผัก, แมลงเศรษฐกิจ)	14	7.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	31	16.7
6 - 10	54	29.0
11 - 15	37	19.9
16 - 20	40	21.5
มากกว่าหรือเท่ากับ 21	24	12.9
ค่าต่ำสุด = 1 ปี ค่าสูงสุด = 40 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 13.53 ปี		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.134		
8. การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน		
บริหารจัดการด้วยตนเอง	47	25.3
ใช้แรงงานรับจ้างบริหารจัดการ	36	19.4
บริหารจัดการด้วยตนเองบางส่วนและจ้างแรงงาน	109	55.4

จากตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

เพศ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 61.8 เป็นเพศชาย และร้อยละ 38.2 เป็นเพศหญิง

อายุ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 30.1 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี รองลงมาร้อยละ 24.2 มีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 21.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 17.2 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และร้อยละ 7.5 มีอายุน้อยกว่า 31 ปี ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.29 ปี

ระดับการศึกษา พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 45.7 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 6 รองลงมาร้อยละ 18.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 11.3 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.) ร้อยละ 9.1 จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) ร้อยละ 2.7 จบการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 6 และร้อยละ 1.6 จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

จำนวนสมาชิกครัวเรือน พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 48.4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 3 - 4 คน รองลงมา ร้อยละ 25.8 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 5 - 6 คน ร้อยละ 18.8 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน และร้อยละ 7.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่าหรือเท่ากับ 7 คน โดยเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.96 คน

อาชีพหลัก พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 68.8 มีอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมัน รองลงมา ร้อยละ 8.6 มีอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 9.1 มีอาชีพอื่น ๆ (ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ) ร้อยละ 7.5 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 4.3 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 1.1 มีอาชีพประมง และร้อยละ 0.5 มีอาชีพเลี้ยงสัตว์

อาชีพรอง พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 62.9 มีอาชีพรอง ร้อยละ 37.1 ไม่มีอาชีพรอง โดยร้อยละ 30.1 มีอาชีพรองทำสวนปาล์มน้ำมัน รองลงมา ร้อยละ 20.4 มีอาชีพรองทำสวนผลไม้ ร้อยละ 18.3 มีอาชีพรองทำสวนยางพารา ร้อยละ 12.4 มีอาชีพรองเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 7.5 มีอาชีพรองอื่นๆ (ธุรกิจส่วนตัว, ราชการบำนาญ, ปลุกผัก, แมลงเศรษฐกิจ) ร้อยละ 6.5 มีอาชีพรองค้าขาย และร้อยละ 5.9 มีอาชีพรองประมง

ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 29.0 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันอยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี รองลงมา ร้อยละ 21.5 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันอยู่ระหว่าง 16 - 20 ปี ร้อยละ 19.9 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันอยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี ร้อยละ 16.7 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันน้อยกว่า 6 ปี และร้อยละ 12.9 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันมากกว่า 20 ปี โดยเกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 13.53 ปี

การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 55.4 บริหารจัดการด้วยตนเองบางส่วนและจ้างแรงงาน รองลงมา ร้อยละ 25.3 บริหารจัดการด้วยตนเอง และร้อยละ 19.4 จ้างแรงงานรับจ้างบริหารจัดการ

1.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรได้แก่ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน รายจ่าย หนี้สิน จำนวนหนี้สิน แหล่งสินเชื่อหรือเงินทุน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ปลูกปาล์ม น้ำมัน การถือครองที่ดิน เอกสารสิทธิ์ที่ดิน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

	n = 186	
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. รายได้ของครัวเรือน		
1.1 รายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมด (บาท)		
ไม่มีรายได้	3	1.6
มีรายได้	183	98.4
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000	18	9.7
5,001 – 13,000	91	48.9
13,001 – 21,000	49	26.3
21,001 – 28,000	10	5.4
28,001 – 36,000	4	2.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 36,001	14	7.5
ค่าต่ำสุด = 500 บาท ค่าสูงสุด = 65,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 13,703.49 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 12,291.897		
1.2 รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์ม น้ำมัน) (บาท)		
ไม่มีรายได้นอกจากการเกษตรอื่น ๆ	83	44.6
มีรายได้นอกจากการเกษตรอื่น ๆ	103	55.4
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000	24	23.3
3,001 – 6,000	46	44.7
6,001 – 9,000	13	12.6
9,001 – 12,000	11	10.7
12,001 – 15,000	7	6.8
มากกว่าหรือเท่ากับ 15,001	2	1.9
ค่าต่ำสุด = 500 บาท ค่าสูงสุด = 20,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 3,337.69 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4,144.293		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.3 รายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมด (บาท)		
ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตร	82	44.1
มีรายได้นอกภาคการเกษตร	104	55.9
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000	20	19.2
5,001 – 15,000	61	58.7
15,001 – 25,000	14	13.5
25,001 – 35,000	5	4.8
35,001 – 45,000	2	1.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 45,001	2	1.9
ค่าต่ำสุด = 1,200 บาท ค่าสูงสุด = 56,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 6,714.30 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9,646.182		
2. รายจ่ายของครัวเรือน		
2.1 รายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมด		
(บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000	67	36.0
2,001 – 5,000	72	38.7
5,001 – 8,000	20	10.8
8,001 – 11,000	15	8.1
11,001 – 14,000	4	2.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 14,001	8	4.3
ค่าต่ำสุด = 400 บาท ค่าสูงสุด = 20,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 4,319.09 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4,215.089		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.2 รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ		
(ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) (บาท)		
ไม่มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรอื่น ๆ	84	45.2
มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรอื่น ๆ	102	54.8
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,500	60	58.8
1,501 – 3,000	23	22.6
3,001 – 4,500	2	2.0
4,501 – 6,000	8	7.8
มากกว่าหรือเท่ากับ 6,001	9	8.8
ค่าต่ำสุด = 200 บาท ค่าสูงสุด = 12,500 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 1,380.48 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2,499.708		
2.3 รายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมด (บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000	1	0.5
2,001 – 7,000	83	44.6
7,001 – 12,000	77	41.4
12,001 – 17,000	10	5.4
22,001 – 27,000	13	7.0
มากกว่าหรือเท่ากับ 27,001	2	1.1
ค่าต่ำสุด = 2,000 บาท ค่าสูงสุด = 36,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 8,781.18 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5,107.390		
3. หนี้สิน		
มี	82	44.1
ไม่มี	104	55.9

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. จำนวนหนี้สิน (บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	28	26.9
100,001 – 130,000	12	11.5
130,001 – 260,000	23	22.1
260,001 – 390,000	12	11.5
390,001 – 420,000	9	8.7
มากกว่าหรือเท่ากับ 420,001	20	19.2
ค่าต่ำสุด = 10,000 บาท ค่าสูงสุด = 900,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 112,252.69 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 188,218.951		
5. แหล่งสินเชื่อหรือเงินทุน		
ของตนเอง	157	59.7
กองทุนหมู่บ้าน	7	2.7
สหกรณ์การเกษตร	1	0.4
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	50	19.0
ธนาคารพาณิชย์	34	12.9
อื่นๆ (สหกรณ์ของหน่วยงานราชการ)	14	5.3
6. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร		
6.1 พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10	36	19.4
11 – 20	80	43.0
21 – 30	26	14.0
31 – 40	22	11.8
41 – 50	9	1.8
มากกว่าหรือเท่ากับ 51	13	7.0
ค่าต่ำสุด = 1 ไร่ ค่าสูงสุด = 120 ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 23.74 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 19.439		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6.2 พื้นที่ของตนเอง (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10	38	20.4
11 – 20	85	45.7
21 – 30	22	11.8
31 – 40	19	10.2
41 – 50	10	5.4
มากกว่าหรือเท่ากับ 51	12	6.5
ค่าต่ำสุด = 3 ไร่ ค่าสูงสุด = 120 ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 22.86 ไร่		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 19.242		
7. พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10	75	40.3
11 – 20	72	38.7
21 – 30	13	7.0
31 – 40	12	6.5
41 – 50	6	3.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 51	8	4.3
ค่าต่ำสุด = 1 ไร่ ค่าสูงสุด = 92 ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 17.28 ไร่		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16.910		
8. การถือครองที่ดิน		
เป็นของตนเอง	179	96.2
เช่า	2	1.1
อาศัยผู้อื่นทำ (ไม่มีค่าเช่า)	5	2.7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. เอกสารสิทธิที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โฉนดที่ดิน (น.ส.4, น.ส.4 ก, น.ส.4 ข, น.ส.4 ค, น.ส.4 ง และ น.ส.4 จ)	137	73.7
แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑)	33	17.7
ใบจอง (น.ส. ๒)	5	2.7
หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓, น.ส.๓ ก. และ น.ส.๓ ข)	42	22.6
หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขต ปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01)	38	20.4
หนังสือแสดงสิทธิการทำกินในที่ดินเขต นิคมสหกรณ์ (กสน.3 และ กสน.5)	4	2.2
เอกสารอื่น ๆ (ภบท.5)	2	1.1
	78	41.9

ตารางที่ 4.2 แสดงภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ดังนี้

รายได้ของครัวเรือน

รายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 98.4 มีรายได้จากการจำหน่ายได้ปาล์มน้ำมันทั้งหมด ร้อยละ 1.6 ไม่มีรายได้จากการจำหน่ายได้ปาล์มน้ำมันทั้งหมดโดยเกษตรกรร้อยละ 48.9 มีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 5,001 – 13,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 26.3 มีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 13,001 – 21,000 บาท ร้อยละ 9.7 มีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 7.5 มีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดมากกว่าหรือเท่ากับ 36,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 5.4 มีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 21,001 – 28,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 2.2 รายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 28,001 – 36,000 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดเฉลี่ย 13,703.49 บาท

รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.4 มีรายได้นอกภาคการเกษตรอื่น ๆ ร้อยละ 44.6 ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตรอื่น ๆ โดย

เกษตรกรร้อยละ 44.7 มีรายได้ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 23.3 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 12.6 มีรายได้ระหว่าง 6,001 – 9,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 10.7 มีรายได้ระหว่าง 9,001 – 12,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 6.8 มีรายได้ระหว่าง 12,001 – 15,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 1.9 มีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 15,001 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีรายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เฉลี่ย 3,337.69 บาทต่อเดือน

รายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.9 มีรายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมด ร้อยละ 44.1 ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมด โดยเกษตรกรร้อยละ 58.7 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 19.2 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 13.5 มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 4.8 มีรายได้ระหว่าง 25,001 – 35,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 1.9 มีรายได้ระหว่าง 35,001 – 45,000 บาท และมีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 45,001 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 6,714.30 บาทต่อเดือน

รายจ่ายของครัวเรือน

รายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 38.7 มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 2,001 – 5,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 36.0 มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมด น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 10.8 มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 5,001 – 8,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 8.1 มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 8,001 – 11,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 4.3 มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดมากกว่าหรือเท่ากับ 14,001 บาทต่อเดือน และร้อยละ 2.1 มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 11,001 – 14,000 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดเฉลี่ย 4,319.09 บาทต่อเดือน

รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.8 มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรอื่น ๆ ร้อยละ 45.2 ไม่มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรอื่น ๆ โดยเกษตรกรร้อยละ 58.8 มีรายจ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,500 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 22.6 มีรายจ่ายระหว่าง 1,501 – 3,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 8.8 มีรายจ่ายมากกว่าหรือเท่ากับ 6,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 7.8 มีรายจ่ายระหว่าง 4,501 – 6,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 2.2 มีรายจ่ายระหว่าง 3,001 – 4,500 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีรายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เฉลี่ย 1,380.48 บาทต่อเดือน

รายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 44.6 มีรายจ่ายภาคการเกษตรทั้งหมดระหว่าง 2,001 – 7,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 41.4 มีรายจ่ายภาค

การเกษตรทั้งหมดระหว่าง 7,001 – 12,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 5.4 มีรายจ่ายภาคการเกษตรทั้งหมดระหว่าง 12,001 – 17,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 5.9 มีรายจ่ายภาคการเกษตรทั้งหมดระหว่าง 20,001 – 27,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 1.1 มีรายจ่ายภาคการเกษตรทั้งหมดมากกว่าหรือเท่ากับ 27,001 บาทต่อเดือน และร้อยละ 0.5 มีรายจ่ายภาคการเกษตรทั้งหมดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท เกษตรกรมีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 8,781.18 บาทต่อเดือน

หนี้สิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.91 ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 44.9 มีหนี้สิน

จำนวนหนี้สิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 26.9 มีหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท รองลงมาร้อยละ 22.1 มีหนี้สินระหว่าง 130,001 – 260,000 บาท ร้อยละ 19.2 มีหนี้มากกว่าหรือเท่ากับ 420,001 บาท ร้อยละ 11.5 มีหนี้สินระหว่าง 100,001 – 130,000 บาทและมีหนี้สินระหว่าง 260,001 – 390,000 บาท และร้อยละ 8.7 มีหนี้สินระหว่าง 390,001 – 420,000 บาท เกษตรกรมีหนี้สินเฉลี่ย 112,252.69 บาท

แหล่งสินเชื่อหรือเงินทุน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59.7 มีแหล่งสินเชื่อหรือเงินทุนของตนเอง รองลงมาร้อยละ 19.0 มีแหล่งสินเชื่อหรือเงินทุนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 12.9 มีแหล่งสินเชื่อหรือเงินทุนธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 5.3 มีแหล่งสินเชื่อหรือเงินทุนอื่นๆ (สหกรณ์ของหน่วยงานราชการ) ร้อยละ 2.7 มีแหล่งสินเชื่อหรือเงินทุนกองทุนหมู่บ้าน และร้อยละ 0.4 มีแหล่งสินเชื่อหรือเงินทุนสหกรณ์การเกษตร

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 43.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 11 – 20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 19.4 มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ ร้อยละ 14.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 21 – 30 ไร่ ร้อยละ 11.8 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 31 – 40 ไร่ ร้อยละ 7.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 51 ไร่ และร้อยละ 1.8 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 41 – 50 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 23.74 ไร่

พื้นที่ของตนเอง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 45.7 มีพื้นที่ของตนเองระหว่าง 11 – 20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 20.4 มีพื้นที่ของตนเองน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ ร้อยละ 11.8 มีพื้นที่ของตนเองระหว่าง 21 – 30 ไร่ ร้อยละ 10.2 มีพื้นที่ของตนเองระหว่าง 31 – 40 ไร่ ร้อยละ 6.5 มีพื้นที่ของตนเองมากกว่าหรือเท่ากับ 51 ไร่ และร้อยละ 5.4 มีพื้นที่ของตนเองระหว่าง 41 – 50 ไร่ มีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 22.86 ไร่

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 40.3 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 38.7 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 11 – 20 ไร่ ร้อยละ 7.0 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 21 – 30 ไร่ ร้อยละ 6.5 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 31 – 40 ไร่ ร้อยละ 4.3 มีพื้นที่ปลูก

ปาล์มน้ำมันมากกว่าหรือเท่ากับ 51 ไร่ ร้อยละ 3.2 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 41 – 50 ไร่พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 17.28 ไร่

การถือครองที่ดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 96.2 มีการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง รองลงมาร้อยละ 2.7 อาศัยผู้อื่นทำ (ไม่มีค่าเช่า) และร้อยละ 1.1 เช่าที่ดิน

เอกสารสิทธิ์ที่ดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 40.4 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน (น.ส.4, น.ส.4 ก, น.ส.4 ข, น.ส.4 ค, น.ส.4 ง และ น.ส.4 จ) รองลงมาร้อยละ 23.0 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นเอกสารอื่น ๆ (ภบท.5) ร้อยละ 12.4 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓, น.ส.๓ ก. และ น.ส.๓ ข) ร้อยละ 11.2 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) ร้อยละ 9.7 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ก.๑) ร้อยละ 1.5 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นใบจอง (น.ส. ๒) ร้อยละ 1.2 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นหนังสือแสดงสิทธิการทำกินในที่ดินเขต และร้อยละ 0.6 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นนิคมสหกรณ์ (กสน.3 และ กสน.5)

1.3 สภาพพื้นฐานทางสังคม

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรได้แก่ ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ปรากฏผลดังนี้ ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

n = 186

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	96	51.6
เป็นสมาชิกกลุ่ม	90	48.4
กลุ่มเกษตรกร	10	4.6
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	1	0.5
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	40	18.5
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	30	13.9
สหกรณ์การเกษตร	41	19.0
สมาชิกแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	81	43.5

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. การได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ		
ไม่เคย	96	51.6
เคย	90	48.4
ด้านเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน	61	32.8
ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างมีคุณภาพ	72	38.7
ด้านการตลาด	14	7.5
ด้านปัจจัยการผลิต	26	14.0
ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน	53	28.5
ด้านอื่น ๆ (การผลิตปุ๋ยอินทรีย์)	57	30.6

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคม ดังนี้

การเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51.6 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 48.4 เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยร้อยละ 43.5 เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน รองลงมาร้อยละ 19.0 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 18.5 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 13.9 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส และร้อยละ 4.6 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

การได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51.6 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 48.4 เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ โดยร้อยละ 38.7 ได้รับการส่งเสริมด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างมีคุณภาพ รองลงมาร้อยละ 32.8 ได้รับการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 30.6 ได้รับการส่งเสริมด้านอื่น ๆ (การผลิตปุ๋ยอินทรีย์) ร้อยละ 28.5 ได้รับการส่งเสริมด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 14.0 ได้รับการส่งเสริมด้านปัจจัยการผลิต และร้อยละ 7.5 ได้รับการส่งเสริม

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานด้านการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ได้แก่ พันธุ์ปาล์ม น้ำมัน อายุต้นปาล์มน้ำมัน จำนวนต้นปาล์มน้ำมัน การปลูกปาล์มทดแทน การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวนแรงงานภาคการเกษตร ประเภทของงานที่ใช้แรงงานรับจ้าง ค่าจ้างแรงงาน ค่าตอบแทนแรงงานรับจ้าง แหล่งน้ำ การใช้ปุ๋ย ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ การใส่ปุ๋ย

วิธีการใช้ปุ๋ย การปลูกพืชคลุมดิน การป้องกันการพังทลายของดิน ศัตรูปล้ำมน้ำมัน การจัดการศัตรูปล้ำมน้ำมัน ปริมาณผลผลิตปล้ำมทะเลสาบ ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต เหตุผลในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ระยะทางในการขนส่งผลผลิต การขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิต ราคาผลปล้ำมน้ำมันสด ราคาทะเลสาบปล้ำมน้ำมันสด แหล่งจำหน่ายผลผลิต การจดบันทึกบัญชีฟาร์ม เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม ปรากฏผลตามตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 สภาพการผลิตปล้ำมน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186		
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. พันธุ์ปล้ำมน้ำมัน		
เทนเอร่า	143	77.3
อื่น ๆ (ไม่ทราบ)	43	22.7
2. อายุต้นปล้ำมน้ำมัน (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3	4	2.2
3 – 6	30	16.1
7 – 10	41	22.0
11 – 14	50	26.9
15 – 18	37	19.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 18	24	12.9
ค่าต่ำสุด = 1 ปี ค่าสูงสุด = 28 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 12.44 ปี		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.042 ปี		
3. จำนวนต้นปล้ำมน้ำมัน (ต้น/ไร่)		
20	38	20.4
22	148	79.6
ค่าต่ำสุด = 20 ต้น/ไร่ ค่าสูงสุด = 22 ต้น/ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 21.59 ต้น/ไร่		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.809 ต้น/ไร่		
4. การปลูกปล้ำมทดแทน		
ใช่	137	73.7
ไม่ใช่	49	26.3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน		
สวนยางพารา	116	63.4
พื้นที่ป่า	4	2.2
พื้นที่เคยทำการเกษตร	23	12.5
สวนปาล์มน้ำมัน	10	5.5
พื้นที่ว่างเปล่า	9	4.9
พื้นที่อื่น ๆ (สวนไม้ผล)	21	11.5
6. แรงงานภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. สมาชิกครัวเรือน (คน)		
ไม่มีแรงงานเป็นสมาชิกครัวเรือน	42	22.6
มีแรงงานเป็นสมาชิกครัวเรือน	144	77.4
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1	53	28.5
2 - 3	86	46.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 4	4	2.2
ค่าต่ำสุด = 1 คน ค่าสูงสุด = 5 คน		
ค่าเฉลี่ย = 1.42 คน		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.079 คน		
2. แรงงานรับจ้าง (คน)		
ไม่มีแรงงานรับจ้าง	36	19.4
มีแรงงานรับจ้าง	150	80.6
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1	9	6.0
2 - 3	81	54.0
4 - 5	50	33.3
มากกว่าหรือเท่ากับ 6	10	6.7
ค่าต่ำสุด = 1 คน ค่าสูงสุด = 10 คน		
ค่าเฉลี่ย = 2.76 คน		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.950 คน		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ประเภทของงานที่ใช้แรงงานรับจ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ใส่ปุ๋ย	85	45.7
การตัดแต่งทางใบ	145	78.0
กำจัดวัชพืช	87	46.8
การเก็บเกี่ยวผลผลิต	154	82.8
การขนส่งผลผลิต	113	60.8
การบริหารจัดการทั่วไป	43	23.1
อื่น ๆ (ไม่มีแรงงานรับจ้าง)	24	12.9
8. ค่าจ้างแรงงาน (บาท)		
ไม่มีค่าจ้างแรงงาน	29	15.6
มีค่าจ้างแรงงาน	157	84.4
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000	47	25.3
2,001 – 4,000	41	22.0
4,001 – 6,000	43	23.1
6,001 – 8,000	11	6.0
8,001 – 10,000	2	1.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 10,001	13	7.0
ค่าต่ำสุด = 400 บาท ค่าสูงสุด = 20,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 3,784.41 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3,963.212 บาท		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. ค่าตอบแทนแรงงานรับจ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ขึ้นอยู่กับประเภทและปริมาณของงาน	76	40.9
ตามค่าแรงขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด	4	2.2
ตามข้อตกลงการจ้างงาน	89	47.8
ตามความต้องการของแรงงานรับจ้าง	44	23.7
เหมาจ่ายตามประเภทของงาน	16	8.6
อื่น ๆ (ไม่มีแรงงานรับจ้าง)	20	10.8
10. แหล่งน้ำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อาศัยน้ำฝน	137	70.6
แหล่งน้ำของตนเอง	54	27.8
แหล่งน้ำสาธารณะ	3	1.5
11. การใช้ปุ๋ย		
ใช่	186	100.0
12. ชนิดของปุ๋ยที่ใช้		
ปุ๋ยเคมี	100	54.6
ปุ๋ยอินทรีย์	4	2.2
ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์	79	43.2
13. ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ (กิโลกรัม/ตัน)		
1	3	1.6
2	92	49.5
3	91	48.9
ค่าต่ำสุด = 1 กิโลกรัม/ตัน		
ค่าสูงสุด = 3 กิโลกรัม/ตัน		
ค่าเฉลี่ย = 2.47 กิโลกรัม/ตัน		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.534 กิโลกรัม/ตัน		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14.	การใส่ปุ๋ย (ครั้ง/ปี)		
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1	1	0.6
	2 - 3	179	96.2
	มากกว่าหรือเท่ากับ 4	6	3.2
	ค่าต่ำสุด = 1 ครั้ง/ปี		ค่าสูงสุด = 6 ครั้ง/ปี
	ค่าเฉลี่ย = 2.78 ครั้ง/ปี		
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.641 ครั้ง/ปี		
15.	วิธีการใช้ปุ๋ย		
	ตามค่าวิเคราะห์ดิน	61	33.5
	ตามค่าวิเคราะห์ใบ	4	2.2
	อื่น ๆ (ตามคำแนะนำ, ตามความเหมาะสม)	117	64.3
16.	การปลูกพืชคลุมดิน		
	ไม่ปลูก	162	87.1
	ปลูก	24	12.9
	พืชตระกูลถั่ว	24	12.9
17.	ศัตรูป่าลุ่มน้ำมัน		
	ไม่มี	55	29.6
	มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	131	70.4
	วัชพืช	97	52.2
	สัตว์	31	16.7
	โรคพืช	30	16.1
	แมลงศัตรูพืช	47	8.6

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18. การจัดการศัตรูปล้ำมน้ำมัน		
ไม่มีการกำจัดศัตรูปล้ำมน้ำมัน	82	44.1
มีการกำจัดศัตรูปล้ำมน้ำมัน	104	55.9
ใช้สารเคมี	11	5.91
ไม่ใช้สารเคมี	40	21.5
กำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	46	24.7
19. ปริมาณผลผลิตทะลายปล้ำมน้ำมันสด (ตัน/ไร่)		
ไม่มีผลผลิต	3	1.6
มีผลผลิต	183	98.34
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.5	2	1.1
2.6 – 2.8	11	6.0
2.9 – 3.1	118	64.5
3.2 – 3.4	32	17.5
3.5 – 3.7	9	4.9
3.8 – 4.0	5	2.7
มากกว่าหรือเท่ากับ 4.1	6	3.3
ค่าต่ำสุด = 2.0 ตัน/ไร่ ค่าสูงสุด = 5.1 ตัน/ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 3.07 ตัน/ไร่		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.546 ตัน/ไร่		
20. ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต (วัน)		
15	162	87.1
17	1	0.5
18	2	1.1
20	21	11.3
ค่าต่ำสุด = 15 วัน ค่าสูงสุด = 20 วัน		
ค่าเฉลี่ย = 15.61 วัน		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.608 วัน		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
21. เหตุผลในการเก็บเกี่ยวผลผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว	183	98.4
ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต	3	1.6
ความสุก-แก่ของผลปาล์มน้ำมัน	117	62.9
ราคาผลผลิต	5	2.7
ครบรอบในการเก็บเกี่ยว	99	53.2
พร้อมของแรงงาน	92	49.5
22. ระยะทางการขนส่งผลผลิต (กิโลเมตร)		
น้อยกว่า 1.0	6	3.2
1.0 – 1.9	50	26.9
2.0 – 2.9	89	47.8
3.0 – 3.9	27	14.5
มากกว่าหรือเท่ากับ 4.0	14	7.5
ค่าต่ำสุด = 0.5 กิโลเมตร		
ค่าสูงสุด = 7 กิโลเมตร		
ค่าเฉลี่ย = 2.26 กิโลเมตร		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.143 กิโลเมตร		
23. การขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ดำเนินการด้วยตนเอง	72	38.3
แรงงานรับจ้าง	21	11.2
ผู้รับจ้างขนส่งผลผลิต	92	48.9
อื่น ๆ (ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต)	3	1.6

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
24. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิต (บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 200	22	11.8
201 – 400	76	40.9
401 – 600	24	12.9
601 – 800	42	22.6
801 – 1,000	8	4.3
มากกว่าหรือเท่ากับ 1,001	14	7.5
ค่าต่ำสุด = 200 บาท ค่าสูงสุด = 2,300 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 531.99 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 363.743 บาท		
25. ราคาทะเลาะปาล์มน้ำมันสด (บาท) (มีนาคม – เมษายน 2563)		
หรือเท่ากับ 2.8	7	3.8
2.9 – 3.0	115	61.8
3.1 – 3.2	43	23.1
3.3 – 3.4	11	5.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 3.5	10	5.4
ค่าต่ำสุด = 2.8 บาท ค่าสูงสุด = 4.0 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 3.06 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.207 บาท		
26. ราคาทะเลาะปาล์มน้ำมันสด		
ตามคุณภาพของทะเลาะ	11	5.9
ราคาอ้างอิงจากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม	58	31.2
ลานเท/ผู้รับซื้อกำหนด	114	61.3
อื่น ๆ (ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต)	3	1.6

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
27. แหล่งจำหน่ายผลผลิต		
ลานเท	124	66.7
โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม	27	14.5
สหกรณ์การเกษตร	32	17.2
อื่น ๆ (ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต)	3	1.6
28. การจดบันทึกบัญชีฟาร์ม		
ไม่มี	103	55.4
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	83	44.6
รายรับ	45	24.2
รายจ่าย	38	20.4
ผลผลิตปาล์มน้ำมัน	42	22.6
ราคาทะลายปาล์มน้ำมันสด	29	15.6
ค่าจ้างแรงงาน	51	27.4
ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย	42	22.6
ปริมาณปุ๋ยเคมี/ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้	49	26.3
29. เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีความรู้ด้านการทำบัญชีฟาร์ม	69	37.1
ไม่เห็นประโยชน์จากการทำบัญชีฟาร์ม	40	21.5
ไม่มีเวลาในการทำบัญชีฟาร์ม	92	49.5
การทำบัญชีฟาร์มเป็นเรื่องยุ่งยาก	94	50.5
อื่น ๆ (ทำบัญชีอย่างง่าย)	42	22.6

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาสภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ดังนี้
 พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรร้อยละ 77.3 ใช้พันธุ์เทเนอรา ร้อยละ 22.7 ใช้พันธุ์
 อื่น ๆ (ไม่ทราบ)

อายุต้นปาล์มน้ำมัน พบว่าร้อยละ 26.9 อายุต้นปาล์มน้ำมันระหว่าง 11 – 14 ปี รองลงมาร้อยละ 22.0 อายุต้นปาล์มน้ำมันระหว่าง 7 – 10 ปี ร้อยละ 19.9 อายุต้นปาล์มน้ำมันระหว่าง 15 – 18 ปี ร้อยละ 16.1 อายุต้นปาล์มน้ำมันระหว่าง 3 – 6 ปี ร้อยละ 12.9 อายุต้นปาล์มน้ำมันมากกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี และร้อยละ 2.2 อายุต้นปาล์มน้ำมันน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี โดยอายุต้นปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12.44 ปี

จำนวนต้นปาล์มน้ำมัน พบว่าร้อยละ 79.6 มีจำนวนต้นปาล์มน้ำมัน 22 (ต้น/ไร่) ร้อยละ 20.4 มีจำนวนต้นปาล์มน้ำมัน 20 (ต้น/ไร่)

การปลูกปาล์มทดแทน พบว่าร้อยละ 73.7 ปลูกปาล์มทดแทน ร้อยละ 26.3 ไม่ปลูกปาล์มทดแทน

การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่าร้อยละ 63.4 ปลูกสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 11.5 เป็นพื้นที่อื่น ๆ (สวนไม้ผล) ร้อยละ 12.6 เป็นพื้นที่เคยทำการเกษตร ร้อยละ 5.5 ปลูกสวนปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 4.9 เป็นพื้นที่ว่างเปล่า และร้อยละ 2.2 ปลูกพื้นที่ป่า

แรงงานภาคการเกษตร

สมาชิกครัวเรือน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 77.4 มีแรงงานเป็นสมาชิกครัวเรือน ร้อยละ 22.6 ไม่มีแรงงานเป็นสมาชิกครัวเรือน โดยร้อยละ 46.2 เป็นสมาชิกครัวเรือนระหว่าง 2 – 3 คน รองลงมาร้อยละ 28.5 เป็นสมาชิกครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 คน และร้อยละ 2.2 เป็นสมาชิกครัวเรือนมากกว่าหรือเท่ากับ 4 คน แรงงานเป็นสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 1.42 คน

แรงงานรับจ้าง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 80.6 มีแรงงานรับจ้าง ร้อยละ 19.4 ไม่มีแรงงานรับจ้าง โดยร้อยละ 54.0 เป็นแรงงานรับจ้างระหว่าง 2 – 3 คน รองลงมาร้อยละ 33.3 เป็นแรงงานรับจ้างระหว่าง 4 – 5 คน ร้อยละ 6.7 เป็นแรงงานรับจ้างมากกว่าหรือเท่ากับ 6 และร้อยละ 6.0 เป็นแรงงานรับจ้างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 คน มีแรงงานรับจ้างเฉลี่ย 2.76 คน

ประเภทของงานที่ใช้แรงงานรับจ้าง พบว่าร้อยละ 82.8 ใช้แรงงานรับจ้างในการเก็บเกี่ยวผลผลิต รองลงมาร้อยละ 78.0 ใช้แรงงานรับจ้างในการตัดแต่งทางใบ ร้อยละ 60.8 ใช้แรงงานรับจ้างในการขนส่งผลผลิต ร้อยละ 46.8 ใช้แรงงานรับจ้างในการกำจัดวัชพืช ร้อยละ 45.7 ใช้แรงงานรับจ้างในการใส่ปุ๋ย ร้อยละ 23.1 ใช้แรงงานรับจ้างในการบริหารจัดการทั่วไป และร้อยละ 12.9 อื่นๆ (ไม่มีแรงงานรับจ้าง)

ค่าจ้างแรงงาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.4 มีค่าจ้างแรงงาน ร้อยละ 15.6 ไม่มีค่าจ้างแรงงาน โดยร้อยละ 29.6 มีค่าจ้างแรงงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท รองลงมาร้อยละ 27.4 มีค่าจ้างแรงงาน 4,001 – 6,000 บาท ร้อยละ 26.1 มีค่าจ้างแรงงาน 2,001 – 4,000 บาท ร้อยละ

8.3 มีค่าจ้างแรงงานมากกว่าหรือเท่ากับ 10,001 บาท ร้อยละ 7.0 ค่าจ้างแรงงาน 6,001 – 8,000 บาท และร้อยละ 1.3 ค่าจ้างแรงงาน 8,001 – 10,000 บาท มีค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 3,784.41 บาท

ค่าตอบแทนแรงงานรับจ้าง พบว่าร้อยละ 47.8 มีค่าตอบแทนแรงงานตามข้อตกลงการจ้างงาน รองลงมาร้อยละ 40.9 มีค่าตอบแทนแรงงานขึ้นอยู่กับประเภทและปริมาณของงาน ร้อยละ 23.7 มีค่าตอบแทนแรงงานตามความต้องการของแรงงานรับจ้าง ร้อยละ 10.8 อื่น ๆ (ไม่มีแรงงานรับจ้าง) ร้อยละ 8.6 มีค่าตอบแทนแรงงานเหมาจ่ายตามประเภทของงาน และร้อยละ 2.2 มีค่าตอบแทนแรงงานตามค่าแรงขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด

แหล่งน้ำ พบว่าร้อยละ 70.6 อาศัยน้ำฝน รองลงมาร้อยละ 27.8 แหล่งน้ำของตนเอง และร้อยละ 1.5 แหล่งน้ำสาธารณะ

การใช้ปุ๋ย พบว่าร้อยละ 100.0 ใช้ปุ๋ย

ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ พบว่าร้อยละ 54.6 ใช้ปุ๋ยเคมี รองลงมาร้อยละ 2.2 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และร้อยละ 43.2 ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ พบว่าร้อยละ 49.5 ใช้ 2 กิโลกรัม/ต้น รองลงมาร้อยละ 48.9 ใช้ 3 กิโลกรัม/ต้น และร้อยละ 1.6 ใช้ 1 กิโลกรัม/ต้น โดยปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้เฉลี่ย 2.47 กิโลกรัม/ต้น

การใส่ปุ๋ย พบว่าร้อยละ 96.2 ใส่ปุ๋ย 2 – 3 ครั้ง/ปี รองลงมาร้อยละ 3.2 ใส่ปุ๋ยมากกว่าหรือเท่ากับ 4 ครั้ง/ปี และร้อยละ 0.6 ใส่ปุ๋ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง/ปี โดยมีการใส่ปุ๋ยเฉลี่ย 2.78 ครั้ง/ปี

วิธีการใช้ปุ๋ย พบว่าร้อยละ 64.3 อื่นๆ (ตามคำแนะนำ, ตามความเหมาะสม) รองลงมาร้อยละ 33.5 ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และร้อยละ 2.2 ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ใบ

การปลูกพืชคลุมดิน พบว่าร้อยละ 87.1 ไม่ปลูกพืชคลุมดิน ร้อยละ 12.9 ปลูกพืชคลุมดิน โดยร้อยละ 100.0 เป็นพืชตระกูลถั่ว

ศัตรูป่าล้มน้ำมัน พบว่าร้อยละ 70.4 มีศัตรูป่าล้มน้ำมัน และร้อยละ 29.6 ไม่มีศัตรูป่าล้มน้ำมัน โดยร้อยละ 52.2 เป็นวัชพืช รองลงมาร้อยละ 16.7 เป็นแมลงศัตรูพืช ร้อยละ 16.1 เป็นสัตว์ และร้อยละ 8.6 เป็นโรคพืช

การจัดการศัตรูป่าล้มน้ำมัน พบว่าร้อยละ 55.9 มีการกำจัดศัตรูป่าล้มน้ำมัน ร้อยละ 44.1 ไม่มีการกำจัดศัตรูป่าล้มน้ำมัน โดยร้อยละ 24.7 กำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน รองลงมา ร้อยละ 21.5 ไม่ใช้สารเคมี และร้อยละ 5.91 ใช้สารเคมี

ปริมาณผลผลิตทะลายน้ำมันสด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 98.3 มีปริมาณผลผลิตทะลายน้ำมันสด ร้อยละ 1.6 ไม่มีปริมาณผลผลิตทะลายน้ำมันสด โดยร้อยละ

64.5 ผลผลิตระหว่าง 2.9–3.1 ตัน/ไร่ รองลงมาร้อยละ 17.5 ผลผลิตระหว่าง 3.2–3.4 ตัน/ไร่ ร้อยละ 6.0 ผลผลิตระหว่าง 2.6–2.8 ตัน/ไร่ ร้อยละ 4.9 ผลผลิตระหว่าง 3.5–3.7 ตัน/ไร่ ร้อยละ 3.3 ผลผลิตมากกว่าหรือเท่ากับ 4.1 ตัน/ไร่ ร้อยละ 2.7 ผลผลิตระหว่าง 3.8–4.0 ตัน/ไร่ และร้อยละ 1.1 ผลผลิตน้อยกว่า 2.5 ตัน/ไร่ มีปริมาณผลผลิตทะลายน้ำมันสดเฉลี่ย 3.07 ตัน/ไร่

ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่าร้อยละ 87.1 ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว 15 วัน รองลงมาร้อยละ 11.3 ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว 20 วัน ร้อยละ 1.1 ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว 18 วัน และร้อยละ 0.5 ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว 17 วัน โดยมีระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 15.61 วัน

เหตุผลในการเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่าเกษตรกรร้อยละ 98.4 เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ร้อยละ 1.6 เกษตรกรยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต โดยร้อยละ 62.9 เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความสุก-แก่ของผลปาล์ม น้ำมัน รองลงมาร้อยละ 31.3 เก็บเกี่ยวผลผลิตตามครบรอบในการเก็บเกี่ยว ร้อยละ 29.1 เก็บเกี่ยวผลผลิตตามความพร้อมของแรงงาน และร้อยละ 1.6 เก็บเกี่ยวผลผลิตตามราคาผลผลิต

ระยะทางในการขนส่งผลผลิต พบว่าร้อยละ 47.8 ระยะทางระหว่าง 2.0–2.9 กิโลเมตร รองลงมาร้อยละ 26.9 ระยะทางระหว่าง 1.0–1.9 กิโลเมตร ร้อยละ 14.5 ระยะทางระหว่าง 3.0–3.9 กิโลเมตร ร้อยละ 7.5 ระยะทางมากกว่าหรือเท่ากับ 4.0 กิโลเมตร และร้อยละ 3.2 ระยะทางน้อยกว่า 1.0 กิโลเมตร โดยระยะทางในการขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 2.26 กิโลเมตร

การขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย พบว่าร้อยละ 48.9 โดยผู้รับจ้างขนส่งผลผลิต รองลงมาร้อยละ 38.3 ดำเนินการด้วยตนเอง ร้อยละ 11.2 โดยแรงงานรับจ้าง และร้อยละ 1.6 อื่น ๆ (ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต)

ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิต พบว่าร้อยละ 40.9 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 201–400 บาท รองลงมาร้อยละ 22.6 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 601–800 บาท ร้อยละ 12.9 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 401–600 บาท ร้อยละ 11.8 ค่าใช้จ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับ 200 บาท ร้อยละ 7.5 ค่าใช้จ่ายมากกว่าหรือเท่ากับ 1,001 บาท และร้อยละ 4.3 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 801–1,000 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 531.99 บาท

ราคาทะลายน้ำมันสด (มีนาคม–เมษายน 2563) พบว่าร้อยละ 61.8 ราคา ระหว่าง 2.9–3.0 บาท รองลงมาร้อยละ 23.1 ราคา ระหว่าง 3.1–3.2 บาท ร้อยละ 5.9 ราคา ระหว่าง 3.3–3.4 บาท ร้อยละ 5.4 ราคา มากกว่าหรือเท่ากับ 3.5 บาท และร้อยละ 3.8 ราคาน้อยกว่า 2.9 บาท โดยราคาทะลายน้ำมันสดเฉลี่ย 3.06 บาท

ราคาทะเลาะปาล์มน้ำมันสด พบว่าร้อยละ 61.3 ลานเท/ผู้รับซื้อกำหนด รองลงมา ร้อยละ 31.2 ราคาอ้างอิงจากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม ร้อยละ 9.8 อื่น ๆ (ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต) และร้อยละ 5.9 ราคาตามคุณภาพของทะเลาะ

แหล่งจำหน่ายผลผลิต พบว่าร้อยละ 66.7 จำหน่ายผลผลิตที่ลานเท รองลงมา ร้อยละ 17.2 จำหน่ายผลผลิตที่สหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 14.5 จำหน่ายผลผลิตที่โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม และร้อยละ 1.6 อื่น ๆ (ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต)

การจดบันทึกบัญชีฟาร์ม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.4 ไม่มีการจดบันทึกบัญชีฟาร์ม ร้อยละ 44.6 มีการจดบันทึกบัญชีฟาร์ม โดยร้อยละ 27.4 มีการจดบันทึกค่าจ้างแรงงาน รองลงมา ร้อยละ 26.3 มีการจดบันทึกปริมาณปุ๋ยเคมี/ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ ร้อยละ 24.2 มีการจดบันทึกรายรับ ร้อยละ 22.6 มีการจดบันทึกผลผลิตปาล์มน้ำมันและมีการจดบันทึกค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย ร้อยละ 20.4 มีการจดบันทึกรายจ่าย และร้อยละ 15.6 มีการจดบันทึกราคาทะเลาะปาล์มน้ำมันสด

เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.5 ให้เหตุผลว่าการทำบัญชีฟาร์มเป็นเรื่องยุ่งยาก รองลงมา ร้อยละ 49.5 ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาในการทำบัญชีฟาร์ม ร้อยละ 37.1 ให้เหตุผลว่าไม่มีความรู้ด้านการทำบัญชีฟาร์ม ร้อยละ 22.6 ให้เหตุผลว่าอื่น ๆ (ทำบัญชีอย่างง่าย) และร้อยละ 21.5 ให้เหตุผลว่าไม่เห็นประโยชน์จากการทำบัญชีฟาร์ม

ตอนที่ 3 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

3.1 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ประกอบด้วยคำถามเป็นแบบเลือกตอบถูกและผิด 4 ด้าน ได้แก่ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างผลกระทบเชิงบวก ความถูกต้องตามกฎหมาย และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ความเคารพในสิทธิมนุษยชน และปกป้องอนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมปรากฏผลตามตารางที่ 4.5 ดังนี้ ตารางที่ 4.5 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

ข้อ	ความรู้ด้านการผลิต ปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO	เฉลี่ย	ความรู้ผู้ตอบถูก		
			จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1. การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO					
1.1	RSPO เป็นมาตรฐานที่เป็นแนวทางให้ผู้ผลิตทั้งห่วงโซ่อุปทานใช้เป็นแนวปฏิบัติ	ถูก	94	50.5	14

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ	ความรู้ด้านการผลิต ปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO	เฉลี่ย	ความรู้ผู้ตอบถูก		
			จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1.2	มาตรฐานน้ำมันปาล์มที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคือ มาตรฐาน TSPO (เฉลี่ย : มาตรฐานน้ำมันปาล์มที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือมาตรฐาน RSPO)	ผิด	92	49.5	16
1.3	ปาล์มน้ำมันขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วเนื่องจากพืชชนิด อื่นๆ ราคาตกต่ำ (เฉลี่ย : ปาล์มน้ำมันขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วเนื่องจาก ให้ผลผลิตเร็ว อายุยืน)	ผิด	79	42.5	19
1.4	มาตรฐาน RSPO ถือเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการกีดกันทาง การค้า	ถูก	144	77.4	5
1.5	ปาล์มน้ำมันถูกกล่าวถึงว่าเป็นพืชที่น่ารังเกียจเนื่องจากการ ขยายพื้นที่ปลูกทำลายสิ่งแวดล้อม	ถูก	123	66.1	7
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างผลกระทบเชิงบวก					
2.1	RSPO เป็นมาตรฐานที่เกษตรกรต้องดำเนินการตามวิธี ปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)	ถูก	167	89.8	1
2.2	ไม่จำเป็นต้องแสดงข้อมูลแปลงที่ดินที่ทำการปลูกปาล์ม น้ำมัน (เฉลี่ย : ต้องแสดงข้อมูลแปลงที่ดินที่ทำการปลูกปาล์ม น้ำมัน)	ผิด	123	66.1	7
2.4	มาตรฐาน RSPO ให้เกษตรกรรายย่อยรวมกลุ่มและจัดตั้ง กลุ่มอย่างเป็นทางการเพื่อขอรับการรับรอง	ถูก	103	55.4	12
2.5	กลุ่มมีระบบควบคุมภายในที่เป็นไปตามข้อกำหนดของ มาตรฐาน RSPO	ถูก	149	80.1	4
3. ความถูกต้องตามกฎหมาย และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน					

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ	ความรู้ด้านการผลิต ปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO	เฉลี่ย	ความรู้ผู้ตอบถูก		
			จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
3.1	ที่ดินของเกษตรกรต้องจัดทำแนวเขตโดยรอบอย่างชัดเจน และมีการกำหนดแนวกันชน	ถูก	128	68.8	6
3.2	ที่ดินของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่ อนุรักษ์สามารถขอรับมาตรฐาน RSPO ได้ <i>(เฉลี่ย : พื้นที่อุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่อนุรักษ์ไม่สามารถ ขอรับมาตรฐาน RSPO ได้)</i>	ผิด	120	64.5	10
3.3	ต้องมีการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ เนื่องมาจากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน	ถูก	162	87.1	2
4. ความเคารพในสิทธิมนุษยชน					
4.1	ลูกจ้างต้องได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม และ ปริมาณงานที่ได้รับ	ถูก	99	53.1	13
4.2	ห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี <i>(เฉลี่ย : ห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี)</i>	ผิด	71	38.2	20
4.3	สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความปลอดภัย ไม่มีความ เสี่ยงต่อสุขภาพ	ถูก	161	86.6	3
5. ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม					
5.1	การเตรียมพื้นที่ปลูกใหม่ สามารถกำจัดเศษวัสดุต่างๆ ด้วย การเผา <i>(เฉลี่ย : ห้ามใช้การเผา)</i>	ผิด	114	61.3	11
5.2	มาตรฐาน RSPO สามารถใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้	ถูก	121	65.1	9
5.3	พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงสามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้ <i>(เฉลี่ย : พื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 25 องศาไม่สามารถ ปลูกปาล์มน้ำมันได้)</i>	ผิด	92	49.5	16
5.4	ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ป่าพรุได้ <i>(เฉลี่ย : ปาล์มน้ำมันไม่สามารถปลูกในพื้นที่ป่าพรุได้)</i>	ผิด	82	44.1	18

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.5 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร เมื่อพิจารณาจากผู้ตอบได้ถูกต้อง พบว่า คำถามความรู้ที่มีผู้ตอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ RSPO เป็นมาตรฐานที่เกษตรกรต้องดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ได้ (ร้อยละ 89.8) รองลงมา ต้องมีการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ได้ (ร้อยละ 87.1) และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความปลอดภัย ไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ ได้ (ร้อยละ 86.6)

ส่วนคำถามความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร ที่มีผู้ตอบผิดมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี (เฉลย : ห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี) ได้ (ร้อยละ 38.2) รองลงมา ปาล์ม น้ำมันขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วเนื่องจากพืชชนิดอื่นๆ ราคาตกต่ำ (เฉลย : ปาล์ม น้ำมันขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วเนื่องจากให้ผลผลิตเร็ว อายุยืน) ได้ (ร้อยละ 42.5) และ ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ป่าพรุได้ (เฉลย : ปาล์ม น้ำมันไม่สามารถปลูกในพื้นที่ป่าพรุได้) (ร้อยละ 44.1)

ตารางที่ 4.6 สรุปจำนวนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องเกี่ยวกับความรู้ด้านการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

จำนวนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบ ได้ถูกต้อง (ข้อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย
ไม่เกิน 4 ข้อ	0	0.0	มีความรู้ในระดับน้อยที่สุด
5 – 8	17	9.1	มีความรู้ในระดับน้อย
9 – 12	60	32.3	มีความรู้ในระดับปานกลาง
13 – 16	87	46.8	มีความรู้ในระดับมาก
มากกว่า 16 ข้อ	22	11.8	มีความรู้ในระดับมากที่สุด

ค่าต่ำสุด = 5 ข้อ ค่าสูงสุด = 18 ข้อ
ค่าเฉลี่ย = 12.85 ข้อ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.906

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 46.8 มีความรู้ในระดับ
 มากรองลงมาร้อยละ 32.3 มีความรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.8 มีความรู้ในระดับมากที่สุด และ
 ร้อยละ 9.1 มีความรู้ในระดับน้อย โดยเกษตรกรตอบได้ถูกต้องเฉลี่ย 12.85 ข้อ

3.2 แหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการศึกษาแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร จากสื่อ 5
 ด้าน ประกอบด้วย สื่อบุคคล สื่อสารมวลชน สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ ปรากฏผล
 ตามตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	(จำนวน/ร้อยละ)							
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
1 สื่อบุคคล						2.46 (0.857)	น้อย	2
1.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร	12 (6.5)	45 (24.2)	68 (36.6)	41 (22.0)	20 (10.8)	3.06 (1.074)	ปานกลาง	1
1.2 เจ้าหน้าที่ บริษัทเอกชน	26 (14.0)	84 (45.2)	62 (33.3)	14 (7.5)	0 (0.0)	2.34 (0.812)	น้อย	5
1.3 ผู้นำชุมชน/ ผู้ปกครองท้องถิ่น	19 (10.2)	75 (40.3)	71 (38.2)	21 (11.3)	0 (0.0)	2.51 (0.827)	น้อย	2
1.4 เพื่อนบ้าน	25 (13.4)	88 (47.3)	55 (29.6)	18 (9.7)	0 (0.0)	2.35 (0.834)	น้อย	4
1.5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจาก หน่วยงานอื่น	17 (9.1)	109 (58.6)	46 (24.7)	11 (5.9)	3 (1.6)	2.32 (0.787)	น้อย	6
1.6 อาสาสมัครเกษตร	22 (11.8)	101 (54.3)	34 (18.3)	29 (15.6)	0 (0.0)	2.38 (0.887)	น้อย	3
1.7 ประชาชนชาวบ้าน	21 (11.3)	107 (57.5)	42 (22.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.28 (0.778)	น้อย	7

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	(จำนวน/ร้อยละ)							
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
2 สื่อมวลชน						1.92 (0.671)	น้อย	5
2.1 วิทยุกระจายเสียง	59 (31.7)	100 (53.8)	27 (14.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.83 (0.660)	น้อย	2
2.2 หอกระจายข่าว	58 (31.2)	114 (61.3)	14 (7.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.76 (0.577)	น้อยที่สุด	3
2.3 โทรทัศน์	32 (17.2)	99 (53.2)	45 (24.2)	10 (5.4)	0 (0.0)	2.18 (0.775)	น้อย	1
3 สื่อกิจกรรม						2.49 (0.849)	น้อย	1
3.1 การฝึกอบรม	9 (4.8)	68 (36.6)	58 (31.2)	51 (27.4)	0 (0.0)	2.81 (0.896)	ปานกลาง	2
3.2 การสัมมนา	15 (8.1)	69 (37.1)	58 (31.2)	39 (21.0)	5 (2.7)	2.73 (0.971)	ปานกลาง	3
3.3 การประชุม	12 (7.0)	51 (27.4)	57 (30.6)	35 (18.8)	30 (16.1)	3.10 (1.177)	ปานกลาง	1
3.4 การศึกษาดูงาน	28 (15.1)	78 (41.9)	58 (31.2)	21 (11.3)	1 (0.5)	2.40 (0.897)	น้อย	4
3.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	22 (11.8)	99 (53.2)	65 (34.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.23 (0.645)	น้อย	5
3.6 การจัดงานรณรงค์ ประชาสัมพันธ	30 (16.1)	101 (54.3)	52 (28.0)	3 (1.6)	0 (0.0)	2.15 (0.697)	น้อย	6
3.7 การจัดนิทรรศการ	41 (22.0)	106 (57.0)	39 (21.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.99 (0.658)	น้อย	7

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
4 สื่อสิ่งพิมพ์						1.96 (0.684)	น้อย	3
4.1 หนังสือ	42 (22.6)	109 (58.6)	34 (18.3)	1 (0.5)	0 (0.0)	1.97 (0.657)	น้อย	3
4.2 หนังสือพิมพ์	49 (26.3)	117 (62.9)	16 (8.6)	4 (2.2)	0 (0.0)	1.87 (0.648)	น้อย	5
4.3 วารสาร	55 (29.6)	101 (54.3)	27 (14.5)	3 (1.6)	0 (0.0)	1.88 (0.703)	น้อย	4
4.4 เอกสารเผยแพร่	43 (23.1)	92 (49.5)	45 (24.2)	6 (3.2)	0 (0.0)	2.08 (0.774)	น้อย	1
4.5 पोสเตอร์/ป้าย ประชาสัมพันธ์	36 (19.4)	110 (59.1)	40 (21.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.02 (0.641)	น้อย	2
5 สื่อออนไลน์						1.96 (1.003)	น้อย	3
5.1 เว็บไซต์ (Website)	28 (15.1)	94 (50.5)	36 (19.4)	26 (14.0)	2 (1.1)	2.35 (0.937)	น้อย	4
5.2 เฟสบุ๊ก (Facebook)	27 (14.5)	85 (45.7)	42 (22.6)	28 (15.1)	4 (2.2)	2.45 (0.986)	น้อย	3
5.3 ไลน์ (Line)	22 (11.8)	65 (34.9)	43 (23.1)	43 (23.1)	13 (7.0)	2.78 (1.138)	ปานกลาง	1
5.4 ทวิตเตอร์ (Twitter)	67 (36.0)	88 (47.3)	24 (12.9)	7 (3.8)	0 (0.0)	1.84 (0.787)	น้อย	5
5.5 ยูทูบ (Youtube)	25 (13.4)	70 (37.6)	46 (24.7)	27 (14.5)	18 (9.7)	2.69 (1.166)	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด							2.16 (0.813)	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผลการศึกษาแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.16) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นแหล่งความรู้ที่ได้จากแต่ละสื่อ พบว่า

1. สื่อบุคคล

สื่อบุคคลของเกษตรกรที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.46) โดยได้รับความรู้ในระดับปานกลางจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.06) รองลงมาได้รับความรู้ในระดับน้อยจาก ผู้นำชุมชน/ผู้ปกครองท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 2.51) อาสาสมัครเกษตร (ค่าเฉลี่ย 2.38) เพื่อนบ้าน (ค่าเฉลี่ย 2.35) เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน (ค่าเฉลี่ย 2.34) เจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานอื่น (ค่าเฉลี่ย 2.32) และปราชญ์ชาวบ้าน (ค่าเฉลี่ย 2.28) ตามลำดับ

2. สื่อมวลชน

สื่อมวลชนของเกษตรกรที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.92) พิจารณาเป็นประเด็นพบว่าได้รับความรู้ในระดับน้อย 2 ประเด็น ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 2.18) รองลงมาคือวิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 1.83) และได้รับความรู้ในระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ หอกระจายข่าว (ค่าเฉลี่ย 1.76) ตามลำดับ

3. สื่อกิจกรรม

สื่อกิจกรรมของเกษตรกรที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.49) เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าได้รับความรู้ในระดับปานกลาง 3 ประเด็น ได้แก่ จากการประชุม (ค่าเฉลี่ย 3.10) รองลงมาการฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย 2.81) การสัมมนา (ค่าเฉลี่ย 2.73) และได้รับความรู้ในระดับน้อย 4 ประเด็น ได้แก่ จากการศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 2.40) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.23) การจัดงานรณรงค์ประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 2.15) และการจัดนิทรรศการ (ค่าเฉลี่ย 1.99) ตามลำดับ

4. สื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกรที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.96) พิจารณาเป็นประเด็นพบว่าได้รับความรู้ในระดับน้อยทั้งหมดจากหนังสือ (ค่าเฉลี่ย 1.97) รองลงมาหนังสือพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 1.87) วารสาร (ค่าเฉลี่ย 1.88) เอกสารเผยแพร่ (ค่าเฉลี่ย 2.08) และโปสเตอร์/ป้ายประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 2.02) ตามลำดับ

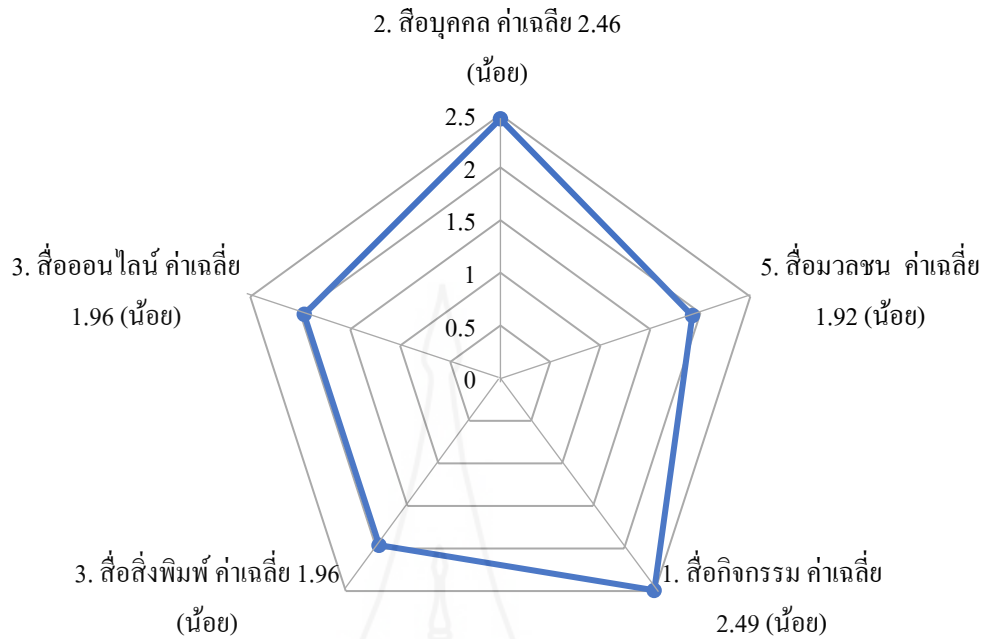
5. สื่อออนไลน์

สื่อออนไลน์ของเกษตรกรที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.96) เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าได้รับความรู้ระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ จาก Line (ไลน์) (ค่าเฉลี่ย 2.78) รองลงมา Youtube (ยูทูป) (ค่าเฉลี่ย 2.69) ได้รับความรู้ในระดับน้อย 3 ประเด็น ได้แก่ จาก Facebook (เฟซบุ๊ก) (ค่าเฉลี่ย 2.45) Website (เว็บไซต์) (ค่าเฉลี่ย 2.35) และ Twitter (ทวิตเตอร์) (ค่าเฉลี่ย 1.84) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 สรุปแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186				
แหล่งความรู้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1. สื่อบุคคล	2.46	0.857	น้อย	2
2. สื่อมวลชน	1.92	0.671	น้อย	5
3. สื่อกิจกรรม	2.49	0.849	น้อย	1
4. สื่อสิ่งพิมพ์	1.96	0.684	น้อย	3
5. สื่อออนไลน์	1.96	1.003	น้อย	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	2.16	0.813	น้อย	

จากตารางที่ 4.8 สรุปได้แหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรจากได้รับจากสื่อกิจกรรมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.49) รองลงมาคือ สื่อบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.46) สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ (ค่าเฉลี่ย 1.96) และสื่อมวลชน (ค่าเฉลี่ย 1.92) ตามลำดับ



ภาพที่ 4.1 ระดับแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม ปรากฏผลตามตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
1 ด้านสังคม						3.28 (0.983)	ปานกลาง	3
1.1 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถแก้ปัญหา ด้านการเคารพและด้าน สิทธิมนุษยชน	12 (6.5)	27 (14.5)	73 (39.2)	68 (36.6)	6 (3.2)	3.16 (0.937)	ปานกลาง	5
1.2 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถบรรเทา ความยากจนได้	11 (5.9)	39 (21.0)	77 (41.4)	52 (28.0)	7 (3.8)	3.03 (0.938)	ปานกลาง	4
1.3 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถแก้ไขปัญหา ด้านการจ้างงานอย่างไม่ เป็นธรรมได้	1 (0.5)	44 (23.7)	82 (44.1)	37 (19.9)	22 (11.8)	3.19 (0.948)	ปานกลาง	3
1.4 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดความเสี่ยงต่อ สุขภาพและความปลอดภัย จากการทำงาน	10 (5.4)	22 (11.8)	52 (28)	69 (37.1)	33 (17.7)	3.50 (1.082)	มาก	2
1.5 มาตรฐาน RSPO ทำให้ เกิดการผลิอย่างยั่งยืน ไปพร้อมๆ กับการ เสริมสร้างการดำรงชีวิต อย่างยั่งยืนจากการผลิต ปาล์มน้ำมัน	13 (7.0)	10 (5.4)	54 (29.0)	87 (46.8)	22 (11.8)	3.51 (1.009)	มาก	1

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมา ย	อันดับ
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
2 ด้านเศรษฐกิจ						3.46 (1.008)	มาก	2
2.1 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นแนวทางในการ เพิ่มประสิทธิ ภาพการผลิต	3 (1.6)	23 (12.4)	59 (31.7)	77 (41.4)	24 (12.9)	3.52 (0.925)	มาก 2	2
2.2 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เพิ่มความสามารถ ในการแข่งขันทางการค้า	2 (1.1)	17 (9.1)	66 (35.5)	71 (38.2)	30 (16.1)	3.59 (0.903)	มาก	1
2.3 ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ ได้รับมาตรฐาน RSPO ลด การกีดกันทางการค้า	6 (3.2)	34 (18.3)	55 (29.6)	62 (33.3)	29 (15.6)	3.40 (1.051)	มาก	4
2.4 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ให้ผลตอบแทนใน การผลิตเพิ่มมากขึ้น	7 (3.8)	36 (19.4)	60 (32.3)	52 (28.0)	31 (16.7)	3.34 (1.085)	ปานกลาง	5
2.5 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถลดต้นทุน ในการผลิตได้	7 (3.8)	25 (13.4)	73 (39.2)	43 (23.1)	38 (20.4)	3.43 (1.074)	มาก	3

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
3 ด้านสิ่งแวดล้อม						3.49 (1.123)	มาก	1
3.1 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ไม่ส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม	8 (4.3)	29 (15.6)	50 (26.9)	44 (23.7)	55 (29.6)	3.59 (1.88)	มาก	2
3.2 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดการปลดปล่อย ก๊าซเรือนกระจก	11 (5.9)	23 (12.4)	64 (34.4)	52 (28.0)	36 (19.4)	3.42 (1.114)	มาก	4
3.3 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดการบุกรุกพื้นที่ ป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูก ปาล์มน้ำมัน	17 (9.1)	20 (10.8)	62 (33.3)	62 (33.3)	25 (13.4)	3.31 (1.120)	ปานกลาง	5
3.4 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO มีแนวทางในการ ป้องกันและอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	14 (7.5)	25 (13.4)	39 (21.0)	71 (38.2)	37 (19.9)	3.49 (1.173)	มาก	3
3.5 การผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ และอากาศ	6 (3.2)	17 (9.1)	52 (28.0)	71 (38.2)	40 (21.5)	3.66 (1.019)	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด							3.41 (1.038)	มาก

ตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของ
เกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมระดับความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย

3.41) แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO แต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่าระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.49) ความคิดเห็นด้านด้านเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.46) ความคิดเห็นด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.28) ตามลำดับ รายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

ความคิดเห็นด้านสังคม ต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมระดับความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) และถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นอันดับสามของประเด็นความคิดเห็นทั้งหมด เมื่อพิจารณารเป็นประเด็นพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ มาตรฐาน RSPO ทำให้เกิดการผลิอย่างยั่งยืนไปพร้อม ๆ กับการเสริมสร้างการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนจากการผลิตปาล์มน้ำมัน (ค่าเฉลี่ย 3.51) การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยจากการทำงาน(ค่าเฉลี่ย 3.50) และความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ประเด็น ได้แก่ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถแก้ไขปัญหาด้านการจ้างงานอย่างไม่เป็นธรรมได้ (ค่าเฉลี่ย 3.19) การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถแก้ไขปัญหาด้านการเคารพและด้านสิทธิมนุษยชน (ค่าเฉลี่ย 3.16) และการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถบรรเทาความยากจนได้ (ค่าเฉลี่ย 3.03)

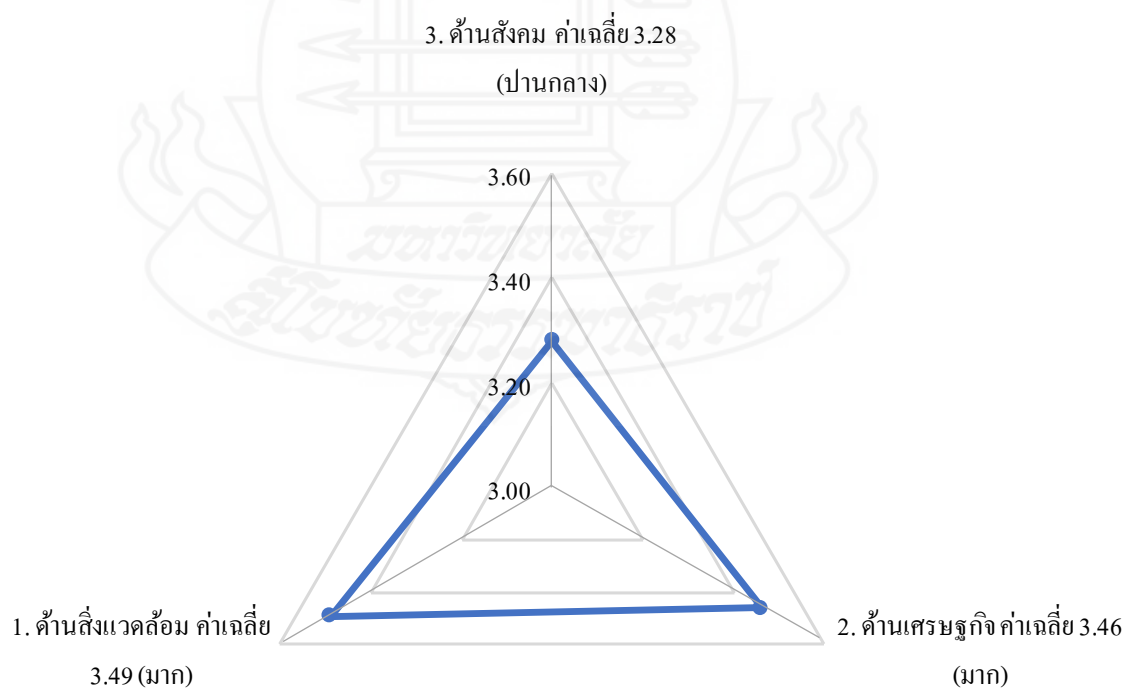
ความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ ต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมระดับความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.46) และถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นอันดับสองของประเด็นความคิดเห็นทั้งหมด เมื่อพิจารณารเป็นประเด็นพบว่าความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการค้า (ค่าเฉลี่ย 3.59) การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.52) การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถลดต้นทุนในการผลิตได้ (ค่าเฉลี่ย 3.43) ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้รับมาตรฐาน RSPO ลดการกีดกันทางการค้า (ค่าเฉลี่ย 3.40) และความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ให้ผลตอบแทนในการผลิตเพิ่มมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.34)

ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม ต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมระดับความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.49) และถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นอันดับหนึ่งของประเด็นความคิดเห็นทั้งหมด เมื่อพิจารณารเป็นประเด็นพบว่าความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ และอากาศ (ค่าเฉลี่ย 3.66) การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

ตามมาตรฐาน RSPO ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.59) การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO มีแนวทางในการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.49) การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ค่าเฉลี่ย 3.42) และมีความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ค่าเฉลี่ย 3.31)

ตารางที่ 4.10 สรุปความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n =186				
ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านสังคม	3.28	0.983	ปานกลาง	3
2. ด้านเศรษฐกิจ	3.46	1.008	มาก	2
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.49	1.123	มาก	1
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.41	1.038	มาก	



ภาพที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 5 แรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการศึกษาแรงจูงใจของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร
ปรากฏผลตามตารางที่ 4.11 ดังนี้
ตารางที่ 4.11 แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร

n = 186

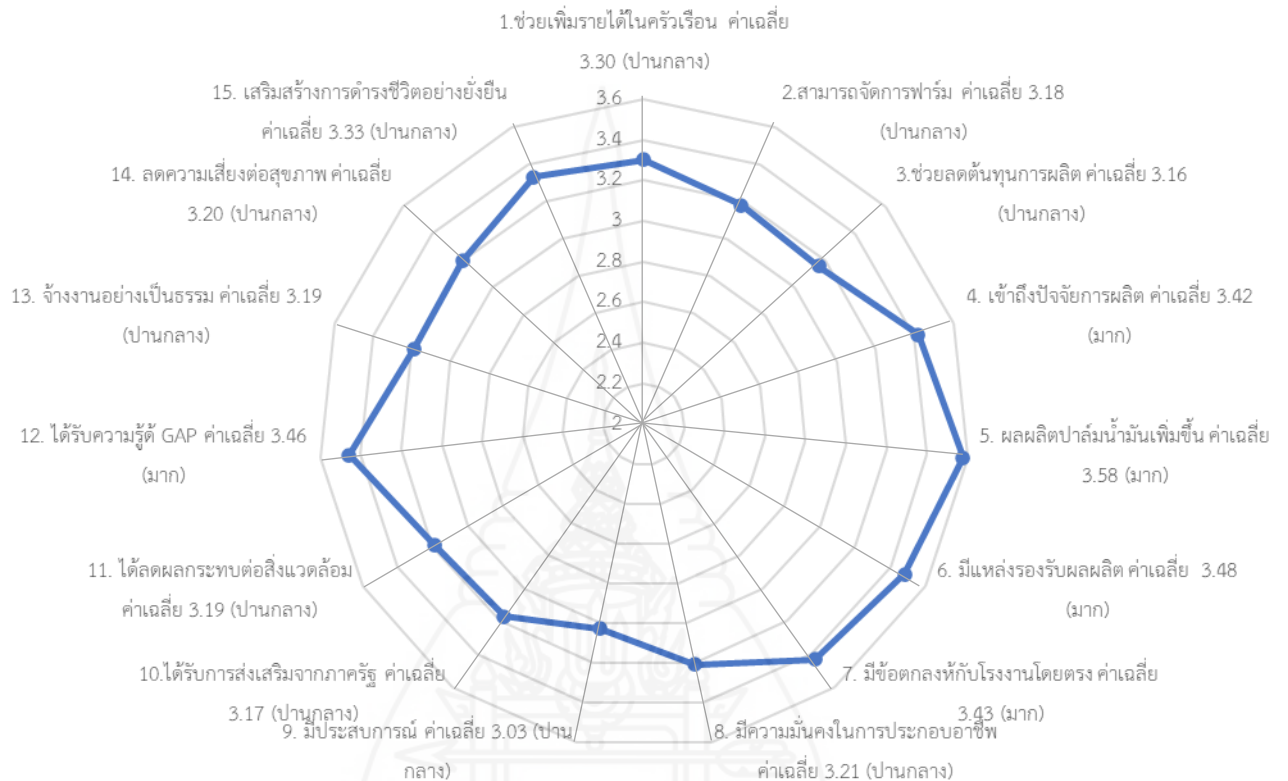
แรงจูงใจ	ระดับแรงจูงใจ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
1 ช่วยเพิ่มรายได้ในครัวเรือน	4 (2.2)	35 (18.8)	68 (36.6)	59 (31.7)	20 (10.8)	3.30 (0.967)	ปานกลาง	7
2 สามารถจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2 (1.1)	35 (18.8)	82 (44.1)	61 (32.8)	6 (3.2)	3.18 (0.811)	ปานกลาง	12
3 ช่วยลดต้นทุนการผลิต	7 (3.8)	29 (15.6)	95 (51.1)	38 (20.4)	17 (9.1)	3.16 (0.926)	ปานกลาง	14
4 ช่วยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต	1 (0.5)	28 (15.1)	65 (34.9)	76 (40.9)	16 (8.6)	3.42 (0.868)	มาก	5
5 ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น	2 (1.1)	18 (9.7)	73 (39.2)	57 (30.6)	36 (19.4)	3.58 (0.946)	มาก	1
6 มีแหล่งรองรับผลผลิตที่แน่นอน	5 (2.7)	23 (12.4)	60 (32.3)	72 (38.7)	26 (0)	3.48 (0.975)	มาก	2
7 มีข้อตกลงในการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับโรงงานโดยตรง	5 (2.7)	32 (17.2)	56 (30.1)	64 (34.4)	29 (15.6)	3.43 (1.033)	มาก	4
8 มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	3 (1.6)	38 (20.4)	68 (36.6)	71 (38.2)	6 (3.2)	3.21 (0.860)	ปานกลาง	8
9 มีประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน	11 (5.9)	50 (26.9)	62 (33.3)	48 (25.8)	15 (8.1)	3.03 (1.044)	ปานกลาง	15
10 ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ	2 (1.1)	65 (34.9)	42 (22.6)	53 (28.5)	24 (12.9)	3.17 (1.082)	ปานกลาง	13
11 ได้ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ	7 (3.8)	52 (28.0)	55 (29.6)	42 (22.6)	30 (16.1)	3.19 (1.127)	ปานกลาง	11

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

แรงงูใจ	ระดับแรงงูใจ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
12 ได้รับความรู้ด้านการ บริหารจัดการสวนปาล์ม น้ำมันตามวิธีปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP)	9 (4.8)	27 (14.5)	53 (28.5)	63 (33.9)	34 (18.3)	3.46 (1.096)	มาก	3
13 ได้ทราบแนวทางในการ จ้างงานอย่างเป็นธรรม	15 (8.1)	39 (21.0)	54 (29.0)	51 (27.4)	27 (14.5)	3.19 (1.165)	ปานกลาง	11
14 มีความปลอดภัย และลด ความเสี่ยงต่อสุขภาพ	18 (9.7)	31 (16.7)	62 (33.3)	46 (24.7)	29 (15.6)	3.20 (1.180)	ปานกลาง	9
15 ได้เสริมสร้างการ ดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนจาก การผลิตปาล์มน้ำมัน	13 (7.0)	26 (14.0)	61 (32.8)	59 (31.7)	27 (14.5)	3.33 (1.103)	ปานกลาง	6
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.29 (1.012)	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาแรงงูใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมระดับแรงงูใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) แต่เมื่อพิจารณาแรงงูใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรแต่ละประเด็น พบว่าระดับแรงงูใจระดับมาก 5 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.58) มีแหล่งรองรับผลผลิตที่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 3.48) ได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (ค่าเฉลี่ย 3.46) มีข้อตกลงในการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับโรงงานโดยตรง (ค่าเฉลี่ย 3.43) ช่วยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.42) แรงงูใจระดับปานกลาง 10 ประเด็น ได้แก่ ได้เสริมสร้างการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนจากการผลิตปาล์มน้ำมัน (ค่าเฉลี่ย 3.33) ช่วยเพิ่มรายได้ในครัวเรือน (ค่าเฉลี่ย 3.30) มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 3.21) มีความปลอดภัย และลดความเสี่ยงต่อสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.20) ได้ทราบแนวทางในการจ้างงานอย่างเป็นธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.19) ได้ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.19) สามารถจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย

3.17) ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 3.18) ช่วยลดต้นทุนการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.16) และมีประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน (ค่าเฉลี่ย 3.03)



ภาพที่ 4.3 ระดับแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ตอนที่ 6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการศึกษาการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ทั้งการยอมรับเชิงความคิดเห็นและการยอมรับเชิงปฏิบัติ 4 หลักการ ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อม สำหรับลูกจ้าง และการปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ปราบปรามการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรตามตารางที่ 4.12 การยอมรับเชิง

ความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร และการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรตามตารางที่ 4.12 ดังนี้
 ตารางที่ 4.12 การยอมรับเชิงความคิดเห็นและยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	การยอมรับในเชิงความคิดเห็น				การยอมรับในเชิงปฏิบัติ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน	3.15	1.238	ปานกลาง	4	119	63.8	3
1.1 เกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มที่ถูกต้องตามกฎหมาย	3.08	1.358	ปานกลาง	3	131	70.4	1
1.2 เกษตรกรมีศักยภาพในการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ	3.18	1.156	ปานกลาง	2	116	62.4	2
1.3 เกษตรกรดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในแปลงของตนเอง	3.19	1.200	ปานกลาง	1	109	58.6	3
2 ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน	3.34	1.203	ปานกลาง	3	122	65.5	2
2.1 เกษตรกรมีสิทธิตามกฎหมายหรือจารีตประเพณีในการใช้ที่ดิน โดยเป็นไปตามวิธีปฏิบัติของประเทศและกฎหมายท้องถิ่น	3.22	1.085	ปานกลาง	4	131	70.4	1
2.2 เกษตรกรไม่ได้ขัดขวางสิทธิในการใช้ที่ดินและการใช้ทรัพยากรของผู้อื่น	3.37	1.293	ปานกลาง	3	116	62.4	3

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	การยอมรับในเชิงความคิดเห็น				การยอมรับในเชิงปฏิบัติ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
2.3 ที่ดินของเกษตรกรอยู่นอกพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์	3.40	1.231	ปานกลาง	1	109	58.6	2
2.4 เกษตรกรที่มีแผนการปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ ไม่เอาที่ดินมาจากชุมชนท้องถิ่น	3.39	1.204	ปานกลาง	2	131	70.4	3
3 ความเคารพในสิทธิมนุษยชน							
สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง	3.54	1.247	มาก	1	156	98.7	1
3.1 ไม่มีการใช้แรงงานจากการบังคับ	3.87	1.277	มาก	1	177	95.2	1
3.2 ไม่มีการใช้แรงงานเด็ก	3.85	1.127	มาก	2	167	89.8	3
3.3 ลูกจ้างในฟาร์มได้รับค่าตอบแทนตามค่าแรงขั้นต่ำของกฎหมาย	3.71	1.253	มาก	3	165	88.7	4
3.4 ลูกจ้างได้รับสิทธิและโอกาสในการยื่นเรื่องร้องเรียน	3.03	1.397	ปานกลาง	6	119	64.0	6
3.5 สภาพแวดล้อมในการทำงาน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีความปลอดภัยไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ และเป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำของกฎหมาย	3.38	1.243	ปานกลาง	5	170	91.4	2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	การยอมรับในเชิงความคิดเห็น				การยอมรับในเชิงปฏิบัติ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
	3.6 ไม่เลือกปฏิบัติ คุกคาม หรือการละเมิดเกิดขึ้นใน ฟาร์ม	3.41	1.188	มาก	4	147	79.0
4 ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่ม							
ความอุดมสมบูรณ์ของระบบ นิเวศและสิ่งแวดล้อม	3.49	1.157	มาก	2	112	60.4	4
4.1 พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการ อนุรักษ์ในแปลงเกษตรได้รับ การป้องกันหรือฟื้นฟูความ อุดมสมบูรณ์	3.58	1.175	มาก	3	145	78.0	2
4.2 ใช้การวิเคราะห์การ เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ใน พื้นที่อนุรักษ์ที่มีการปลูก ใหม่หลังเดือนพฤศจิกายน 2548	3.20	1.195	ปานกลาง	10	84	45.2	10
4.3 เกษตรกรมีแผนการปลูก ใหม่ต้องไม่แทนพื้นที่ป่า ดั้งเดิม พื้นที่อนุรักษ์ และ พื้นที่ลาดชันมากกว่า 25 องศา	3.41	1.127	มาก	7	113	60.8	4
4.4 เกษตรกรที่มีแปลงปลูก ในป่าพรุ ต้องมีการลดผล กระทบด้านการทรุดตัวของ ดินและความเสื่อมโทรมของ ดินพรุ	3.31	1.198	ปานกลาง	8	98	52.7	7

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	การยอมรับในเชิงความคิดเห็น				การยอมรับในเชิงปฏิบัติ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
4.5 เกษตรกรมีแผนปลูก ทดแทนในป่าพรุกระทำได้ สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำ จากน้ำท่วม กิ่วกของน้ำเค็ม และการทรุดตัวของดิน จาก ผลประเมินความเสี่ยงเท่านั้น	3.27	1.174	ปานกลาง	9	107	57.5	6
4.6 ไม่มีการใช้ไฟในการ เตรียมพื้นที่ การกำจัดศัตรูพืช หรือสำหรับจัดการของเสีย ในแปลง	3.54	1.312	มาก	5	128	68.8	3
4.7 มีการป้องกันและจัดการ เขตกันชนริมน้ำ	3.55	1.066	มาก	4	97	52.2	8
4.8 เกษตรลดผลกระทบและ ควบคุมการชะล้างหน้าดิน และดินเสื่อมโทรม	3.51	1.077	มาก	6	87	46.8	9
4.9 การใช้สารกำจัดศัตรูพืช กระทำโดยวิธีการที่ไม่ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ของลูกจ้าง ครอบครัว ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม	3.79	1.042	มาก	1	111	59.7	5
4.10 เกษตรกรจัดการกับ ศัตรูพืช โรคพืช วัชพืช และ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม รวมถึงวิธีการจัดการศัตรูพืช แบบผสมผสาน	3.78	1.207	มาก	2	153	82.3	1
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.44	1.199	มาก		128	68.6	

6.1 การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากตารางที่ 4.12 การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44) แต่เมื่อพิจารณาการยอมรับเชิงความคิดเห็นการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรแต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่า ระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.15) และถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นอันดับสี่ของประเด็นการยอมรับเชิงความคิดเห็นทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ เกษตรกรดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในแปลงของตนเอง (3.19) เกษตรกรมีศักยภาพในการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ (3.18) และเกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มที่ถูกต้องตามกฎหมาย (3.08)

ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.34) และถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นอันดับสามของประเด็นการยอมรับเชิงความคิดเห็นทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ที่ดินของเกษตรกรอยู่นอกพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ (3.40) เกษตรกรที่มีแผนการปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ไม่เอาที่ดินมาจากชุมชนท้องถิ่น (3.39) เกษตรกรไม่ได้ขัดขวางสิทธิในการใช้ที่ดินและการใช้ทรัพยากรของผู้อื่น (3.37) และเกษตรกรมีสิทธิ์ตามกฎหมายหรือจารีตประเพณีในการใช้ที่ดิน โดยเป็นไปตามวิธีปฏิบัติของประเทศและกฎหมายท้องถิ่น (3.22)

ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) และถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นอันดับหนึ่งของประเด็นการยอมรับเชิงความคิดเห็นทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าการยอมรับเชิงความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการใช้แรงงานจากการบังคับ (3.87) ไม่มีการใช้แรงงานเด็ก (3.85) 3 ลูกจ้างในฟาร์มได้รับค่าตอบแทนตามค่าแรงขั้นต่ำของกฎหมาย (3.71) ไม่เลือกปฏิบัติ คุกคาม หรือการละเมิดเกิดขึ้นในฟาร์ม (3.41) และยอมรับเชิงความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความปลอดภัยไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ และเป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำของกฎหมาย (3.38) และลูกจ้างได้รับสิทธิ์และโอกาสในการยื่นเรื่องร้องเรียน (3.03)

ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.49) และถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นอันดับสองของประเด็น

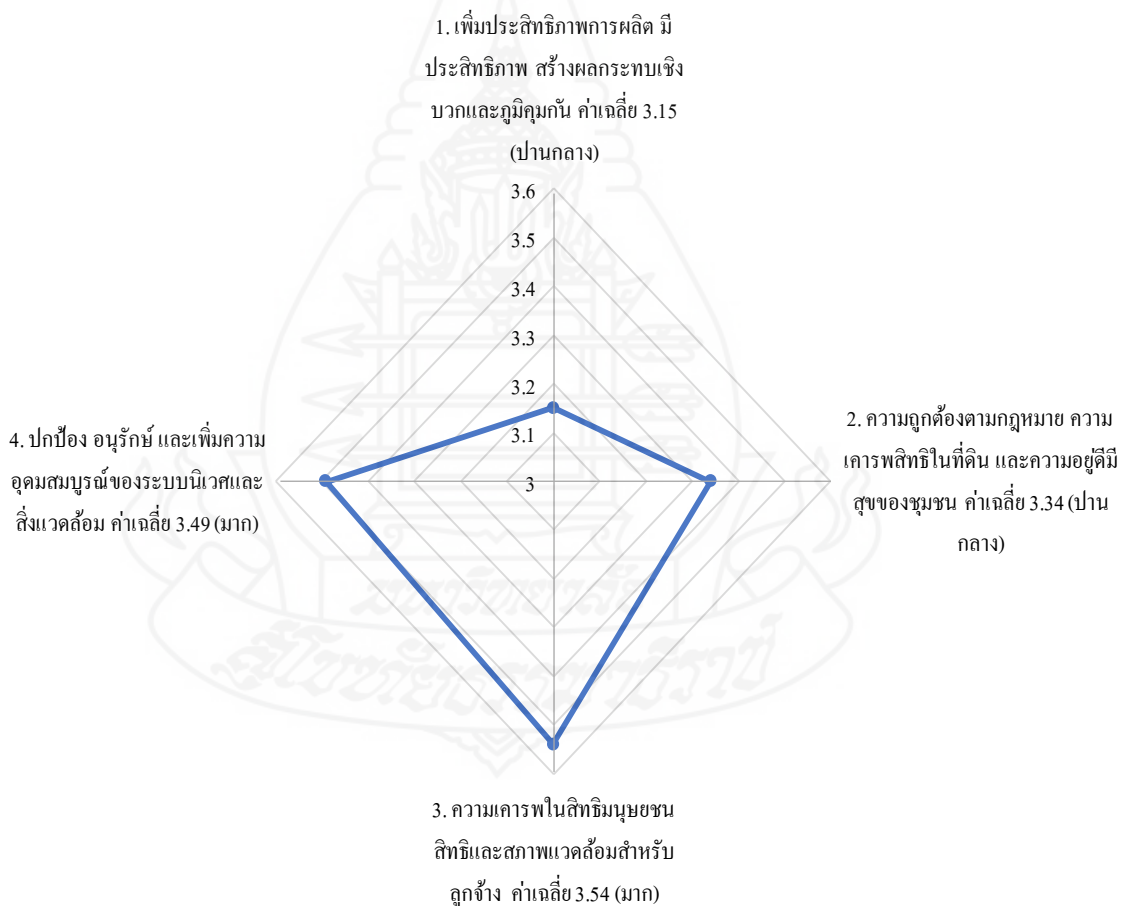
การยอมรับเชิงความคิดเห็นทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่า การยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 7 ประเด็น ได้แก่ การใช้สารกำจัดศัตรูพืชกระทำโดยวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของลูกจ้าง ครอบครัว ชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม (3.79) เกษตรกรจัดการกับศัตรูพืช โรคพืช วัชพืช และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม รวมถึงวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (3.78) พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ในแปลงเกษตรได้รับการป้องกันหรือฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ (3.58) มีการป้องกันและจัดการเขตกั้นชนริมน้ำ (3.55) ไม่มีการใช้ไฟในการเตรียมพื้นที่ การกำจัดศัตรูพืชหรือสำหรับจัดการของเสียในแปลง (3.54) เกษตรลดผลกระทบและควบคุมการชะล้าง (3.51) และการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง 3 ประเด็น ได้แก่ เกษตรกรที่มีแปลงปลูกในป่าพรุ ต้องมีการลดผล กระทบด้านการทรุดตัวของดินและความเสื่อมโทรมของดินพรุ (3.31) เกษตรกรมีแผนปลูกทดแทนในป่าพรุกระทำได้สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำจากน้ำท่วม กิ่งรุกของน้ำเค็ม และการทรุดตัวของดิน จากผลประเมินความเสี่ยงเท่านั้น (3.27) ใช้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ที่มีการปลูกใหม่หลังเดือนพฤศจิกายน 2548 (3.20)

ตารางที่ 4.13 สรุปการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพสร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน	3.15	1.238	ปานกลาง	4
2. ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน	3.34	1.203	ปานกลาง	3
3. ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง	3.54	1.247	มาก	1
4. ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม	3.49	1.157	มาก	2
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.44	1.199	มาก	

จากตารางที่ 4.13 การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44) แต่เมื่อพิจารณาการยอมรับเชิงความคิดเห็นการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรแต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่า การยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกลาง 2 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง (3.54) ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม (3.49) และการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน (3.34) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน (3.15)



ภาพที่ 4.4 ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

6.2 การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากตารางที่ 4.12 การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเกษตรกร พบว่าการยอมรับเชิงปฏิบัติในภาพรวมร้อยละ 68.6 โดยร้อยละ 98.7 ยอมรับการปฏิบัติด้านความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง รองลงมาร้อยละ 64.5 ยอมรับการปฏิบัติด้านความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ร้อยละ 63.8 ยอมรับการปฏิบัติด้านเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน และร้อยละ 60.4 ยอมรับการปฏิบัติด้านปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อพิจารณาการยอมรับเชิงปฏิบัติการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรแต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่า

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน พบว่าโดยภาพรวมร้อยละ 63.8 ยอมรับการปฏิบัติด้านเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน และถือว่าเป็นยอมรับการปฏิบัติอันดับสามของประเด็นการยอมรับเชิงปฏิบัติทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าการยอมรับเชิงปฏิบัติเป็นเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ เกษตรกรร้อยละ 70.4 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มที่ถูกต้องตามกฎหมาย รองลงมาร้อยละ 62.4 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรมีศักยภาพในการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ และร้อยละ 58.6 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในแปลงของตนเอง

ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน พบว่า พบว่า โดยภาพรวมร้อยละ 65.5 ยอมรับการปฏิบัติด้านความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน และถือว่าเป็นยอมรับการปฏิบัติอันดับสองของประเด็นการยอมรับเชิงปฏิบัติทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าการยอมรับเชิงปฏิบัติเป็นเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ เกษตรกรร้อยละ 70.4 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรมีสิทธิตามกฎหมายหรือจารีตประเพณีในการใช้ที่ดิน โดยเป็นไปตามวิธีปฏิบัติของประเทศและกฎหมายท้องถิ่น และด้านเกษตรกรที่มีแผนการปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ ไม่เอาที่ดินมาจากชุมชนท้องถิ่น รองลงมาร้อยละ 62.4 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรไม่ได้ขัดขวางสิทธิในการใช้ที่ดินและการใช้ทรัพยากรของผู้อื่น และร้อยละ 58.6 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านที่ดินของเกษตรกรอยู่นอกพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์

ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง พบว่า โดยภาพรวมร้อยละ 98.7 ยอมรับการปฏิบัติด้านความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง และถือว่าเป็นยอมรับการปฏิบัติอันดับหนึ่งของประเด็นการยอมรับเชิงปฏิบัติ

ทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าการยอมรับเชิงปฏิบัติเป็นเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ เกษตรกรร้อยละ 95.2 ยอมรับในเชิงปฏิบัติด้านไม่มีการใช้แรงงานจากการบังคับ รongลงมา ร้อยละ 91.4 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความปลอดภัยไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ และเป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำของกฎหมาย ร้อยละ 89.8 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านไม่มีการใช้แรงงานเด็ก ร้อยละ 88.7 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านลูกจ้างในฟาร์มได้รับค่าตอบแทนตามค่าแรงขั้นต่ำของกฎหมาย ร้อยละ 79.0 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านไม่เลือกปฏิบัติ คุกคาม หรือการละเมิดเกิดขึ้นในฟาร์ม และร้อยละ 64.0 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านลูกจ้างได้รับสิทธิและโอกาสในการยื่นเรื่องร้องเรียน

ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมร้อยละ 60.4 ยอมรับการปฏิบัติด้านปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และถือว่าเป็นยอมรับการปฏิบัติอันดับสี่ของประเด็นการยอมรับเชิงปฏิบัติทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าการยอมรับเชิงปฏิบัติเป็นเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ เกษตรกรร้อยละ 82.3 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรจัดการกับศัตรูพืช โรคพืช วัชพืช และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม รวมถึงวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน รongลงมาร้อยละ 78.0 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ในแปลงเกษตรได้รับการป้องกันหรือฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 68.8 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านไม่มีการใช้ไฟในการเตรียมพื้นที่ การกำจัดศัตรูพืชหรือสำหรับจัดการของเสียในแปลง ร้อยละ 60.8 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรมีแผนการปลูกใหม่ต้องไม่แทนพื้นที่ป่าดั้งเดิม พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่ลาดชันมากกว่า 25 องศา ร้อยละ 59.7 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านการใช้สารกำจัดศัตรูพืชกระทำโดยวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของลูกจ้างครอบครัว ชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 57.5 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรมีแผนปลูกทดแทนในป่าพฤษภาคมได้สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำจากน้ำ ร้อยละ 52.7 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรที่มีแปลงปลูกในป่าพฤษภาคมต้องมีการลดผล กระทบด้านการทрудตัวของดินและความเสื่อมโทรมของดินพฤษภาคม ร้อยละ 52.2 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านมีการป้องกันและจัดการเขตกันชนริมน้ำ ร้อยละ 46.8 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านเกษตรกรลดผลกระทบและควบคุมการชะล้างหน้าดินและดินเสื่อมโทรม ร้อยละ 45.2 ยอมรับในเชิงความคิดเห็นด้านใช้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ที่มีการปลูกใหม่หลังเดือนพฤศจิกายน 2548

ตารางที่ 4.14 สรุปการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

จำนวนข้อที่ยอมรับเชิงปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย
1 – 4	0	0.0	น้อยที่สุด
5 – 10	17	9.1	น้อย
11 – 15	44	23.7	ปานกลาง
16 – 19	74	39.8	มาก
20 – 23	51	27.4	มากที่สุด

ค่าต่ำสุด = 6 ข้อ ค่าสูงสุด = 23 ข้อ
ค่าเฉลี่ย = 16.27 ข้อ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.348

ตารางที่ 4.14 สรุปการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 39.8 มีการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันระดับมาก รองลงมาร้อยละ 27.4 มีการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันระดับมากที่สุด ร้อยละ 23.7 มีการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันระดับปานกลาง และร้อยละ 9.1 มีการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันระดับน้อย

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

7.1 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการศึกษาปัญหาของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ประกอบด้วยประเด็นปัญหา 3 ด้วย ได้แก่ด้านความรู้ ด้านการผลิต และด้านอื่นๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1 ด้านความรู้						2.80 (1.002)	ปานกลาง	2
1.1 ขาดความรู้ด้านการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน	8 (4.3)	55 (29.6)	68 (36.6)	54 (29.0)	1 (0.5)	2.92 (0.882)	ปานกลาง	2
1.2 ขาดความรู้ด้านการจัดการปุ๋ยในสวนปาล์มน้ำมัน	9 (4.8)	44 (23.7)	94 (50.5)	35 (18.8)	4 (2.2)	2.90 (0.835)	ปานกลาง	3
1.3 ขาดความรู้ด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัย	17 (9.1)	63 (33.9)	79 (42.5)	27 (14.5)	0 (0.0)	2.62 (0.884)	ปานกลาง	10
1.4 ขาดความรู้ด้านการใช้สารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช	11 (5.9)	61 (32.8)	88 (47.3)	20 (10.8)	6 (3.2)	2.73 (0.854)	ปานกลาง	7
1.5 ขาดความรู้ด้านการจัดการศัตรูศัตรูพืชแบบผสมผสาน	10 (5.4)	65 (34.9)	72 (38.7)	29 (15.6)	10 (5.4)	2.81 (0.950)	ปานกลาง	5
1.6 ขาดความรู้ด้านการจัดการดินและน้ำ	6 (3.2)	50 (26.9)	96 (51.6)	29 (15.6)	5 (2.7)	2.88 (0.806)	ปานกลาง	4
1.7 ขาดความรู้ด้านการจัดการของเสียในแปลงปลูก	6 (3.2)	69 (37.1)	84 (45.2)	24 (12.9)	3 (1.6)	2.73 (0.788)	ปานกลาง	7
1.8 ขาดความรู้ด้านการหยุดเผา	7 (3.8)	55 (29.6)	97 (52.2)	23 (12.4)	4 (2.2)	2.80 (0.786)	ปานกลาง	6
1.9 ขาดความรู้ด้านการปลูกปาล์มน้ำมันในป่าพรุ	16 (8.6)	70 (37.6)	71 (38.2)	22 (11.8)	7 (3.8)	2.65 (0.932)	ปานกลาง	9
1.10 ขาดความรู้ด้านหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO	15 (8.1)	29 (15.6)	80 (43.0)	23 (12.4)	39 (21.0)	3.03 (2.347)	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	(จำนวน/ร้อยละ)							
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
2 ด้านการผลิต						3.36 (1.086)	ปานกลาง	1
2.1 ราคาผลผลิตไม่แน่นอน	0 (0.0)	16 (8.6)	39 (21.0)	55 (29.6)	76 (40.9)	4.03 (0.983)	มาก	1
2.2 ต้นทุนในการผลิตสูง	0 (0.0)	9 (4.8)	55 (29.6)	69 (37.1)	53 (28.5)	3.89 (0.876)	มาก	3
2.3 แหล่งน้ำไม่เพียงพอ	27 (14.5)	47 (25.3)	52 (28.0)	34 (18.3)	26 (14.0)	2.92 (1.256)	ปานกลาง	5
2.4 เงินทุนในการ ดำเนินงานไม่เพียงพอ	27 (14.5)	37 (19.9)	77 (41.1)	34 (18.3)	11 (5.9)	2.81 (1.082)	ปานกลาง	7
2.5 โรคและแมลงศัตรูพืช	20 (10.8)	59 (31.7)	68 (36.6)	27 (14.5)	12 (6.5)	2.74 (1.044)	ปานกลาง	9
2.6 ปุ๋ยเคมีราคาสูง	0 (0.0)	10 (5.4)	45 (24.2)	69 (37.1)	62 (33.3)	3.98 (0.891)	มาก	2
2.7 ค่าจ้างแรงงานสูง	3 (1.6)	15 (8.1)	53 (28.5)	69 (37.1)	46 (24.7)	3.75 (0.972)	มาก	4
2.8 แหล่งรับซื้อผลผลิตไม่ เพียงพอ	29 (15.6)	38 (20.4)	75 (40.3)	33 (17.7)	11 (5.9)	2.78 (1.095)	ปานกลาง	8
2.9 ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน	40 (21.5)	32 (17.2)	49 (26.3)	32 (17.2)	33 (17.7)	2.92 (1.385)	ปานกลาง	5
2.10 การปลูกปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่ไม่เหมาะสม	41 (22.0)	52 (28.0)	70 (37.6)	12 (6.5)	11 (5.9)	2.46 (1.086)	ปานกลาง	10

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	(จำนวน/ร้อยละ)							
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)			
3 ด้านอื่น ๆ						2.72 (0.970)	ปานกลาง	3
3.1 ความไม่มั่นคงในอาชีพ	23 (12.4)	58 (31.2)	74 (39.8)	31 (16.7)	0 (0.0)	2.61 (0.907)	ปานกลาง	5
3.2 สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสม	23 (12.4)	74 (39.8)	65 (34.9)	23 (12.4)	1 (0.5)	2.49 (0.884)	น้อย	6
3.3 ไม่มีการรวมกลุ่ม	27 (14.5)	50 (26.9)	62 (33.3)	41 (22.0)	6 (3.2)	2.73 (1.063)	ปานกลาง	3
3.4 ขาดแคลนแรงงาน	13 (7.0)	41 (22.0)	62 (33.3)	59 (31.7)	11 (5.9)	3.08 (1.027)	ปานกลาง	1
3.5 ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	9 (4.8)	65 (34.9)	60 (32.3)	52 (28.0)	0 (0.0)	2.83 (0.894)	ปานกลาง	2
3.6 ขาดความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต	16 (8.6)	67 (36.0)	64 (34.4)	37 (19.9)	2 (1.1)	2.69 (0.924)	ปานกลาง	4
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						2.96 (1.019)	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.96) แต่เมื่อพิจารณาปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร แต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่า ระดับปัญหาเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัญหาด้านการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.36) ปัญหาด้านความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.80) และปัญหาด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 2.72) ตามลำดับ รายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

ปัญหาด้านความรู้ โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.80) และถือว่าเป็นปัญหาอันดับสองของประเด็นปัญหาทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 10 ประเด็นเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ขาดความรู้ด้านหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO (ค่าเฉลี่ย 3.03) ขาดความรู้ด้านการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน (ค่าเฉลี่ย 2.92) ขาดความรู้ด้าน

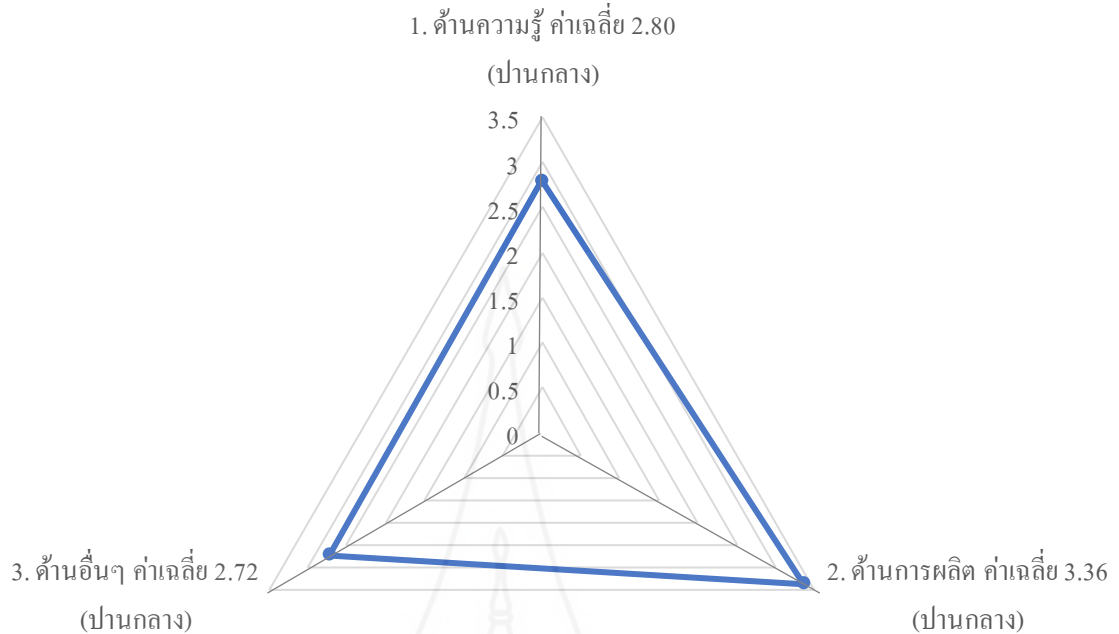
การจัดการปุ๋ยในสวนปาล์มน้ำมัน (ค่าเฉลี่ย 2.90) ขาดความรู้ด้านการจัดการดินและน้ำ (ค่าเฉลี่ย 2.88) ขาดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (ค่าเฉลี่ย 2.81) ขาดความรู้ด้านการหยุดเผา (ค่าเฉลี่ย 2.80) ขาดความรู้ด้านการจัดการของเสียในแปลงปลูก และขาดความรู้ด้านการใช้สารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 2.73) ขาดความรู้ด้านการปลูกปาล์มน้ำมันในป่าพรุ (ค่าเฉลี่ย 2.65) และขาดความรู้ด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 2.62) ตามลำดับ

ปัญหาด้านการผลิต โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.36) และถือว่าเป็นปัญหาอันดับหนึ่งของประเด็นปัญหาทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าปัญหาอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 4.03) ปุ๋ยเคมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 3.98) ต้นทุนในการผลิตสูง (ค่าเฉลี่ย 3.89) ค่าจ้างแรงงานสูง (ค่าเฉลี่ย 3.75) และปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 6 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน และแหล่งน้ำไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.92) เงินทุนในการดำเนินงานไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.81) แหล่งรับซื้อผลผลิตไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.78) โรคและแมลงศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 2.74) การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 2.46) ตามลำดับ

ปัญหาด้านอื่นๆ โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาด้านสังคมเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.72) และถือว่าเป็นปัญหาอันดับสามของประเด็นปัญหาทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นพบว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ประเด็น ได้แก่ ขาดแคลนแรงงาน (ค่าเฉลี่ย 3.08) ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 2.83) ไม่มีการรวมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.73) ขาดความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต (ค่าเฉลี่ย 2.69) ความไม่มั่นคงในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 2.61) และปัญหาอยู่ในระดับน้อย 1 ประเด็น ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 2.49) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 สรุปปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186				
ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านความรู้	2.80	1.002	ปานกลาง	2
2. ด้านการผลิต	3.36	1.086	ปานกลาง	1
3. ด้านอื่นๆ	2.72	0.970	ปานกลาง	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	2.96	1.019	ปานกลาง	



ภาพที่ 4.5 ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

7.2 ข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการศึกษาข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ด้านแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ด้านการการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย และด้านอื่น ๆ

1. ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO

1.1 ควรดำเนินการในเรื่องจัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันได้อย่างถูกต้อง

1.2 ควรมีการจัดอบรมเรื่องการขอรับมาตรฐาน RSPO ในปาล์มน้ำมันให้ทั่วถึงกับเกษตรกรที่ยังขาดความรู้

1.3 ควรมีคู่มือหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO ให้แก่เกษตรกร

1.4 ควรจัดกิจกรรมการศึกษาฐานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จที่ได้การรับรองมาตรฐาน RSPO ในปาล์มน้ำมัน

1.5 ควรสนับสนุนคู่มือบันทึกสวนป่าลมน้ำมันเพื่อให้เกษตรกรได้มีการจดบันทึกกิจกรรมในสวนป่าลมน้ำมัน

1.6 ควรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรติดตามและเป็นพี่เลี้ยงเกษตรกรในเรื่องการแนวทางการปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO ให้แก่เกษตรกร

2. ด้านแหล่งความรู้ในการผลิตป่าลมน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO

2.1 ควรเพิ่มเกษตรกรต้นแบบในการพัฒนาสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตป่าลมน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

2.2 ควรเพิ่มช่องทางแหล่งเรียนรู้ในการผลิตป่าลมน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ทางสื่อออนไลน์

2.3 สนับสนุนสื่อเพื่อการเรียนรู้ในการผลิตป่าลมน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO เช่น แผ่นพับ ไปสค์เตอร์

2.4 ควรเพิ่มทักษะและความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ

3. ด้านการการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย

3.1 ควรสนับสนุนความรู้และแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน

3.2 ควรมีการจัดอบรมเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มให้เกษตรกรที่ยังขาดความรู้

3.3 ควรส่งเสริมเกษตรกรให้เกิดการร่วมกลุ่มอย่างยั่งยืน

3.4 ควรจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายในที่ได้การรับรองมาตรฐาน RSPO ในป่าลมน้ำมัน

4. ด้านอื่นๆ

4.1 ควรเพิ่มเครือข่ายการผลิตและจำหน่ายป่าลมน้ำมัน

4.2 ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรปลูกป่าลมน้ำมันอย่างถูกวิธีและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 8 การทดสอบสมมุติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

8.1 การทดสอบสมมุติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเชิงความคิดเห็น ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางใดกับตัวแปรตาม และมีระดับความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด โดยการวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระที่คัดเลือกมาทั้งหมด 14 ตัวแปร ได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง จำนวนหนี้สิน ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ระดับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาอื่นๆในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

ตัวแปรตาม คือ

- 1) การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน
- 2) การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

โดยกำหนดสัญลักษณ์ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

- X_1 = รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)
 X_2 = รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)
 X_3 = พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน
 X_4 = จำนวนหนี้สิน
 X_5 = ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน
 X_6 = ระดับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน
 X_7 = สื่อบุคคล
 X_8 = สื่อกิจกรรม
 X_9 = สื่อออนไลน์
 X_{10} = ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

X_{11} = ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

X_{12} = ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

X_{13} = ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

X_{14} = ปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

ตัวแปรตาม

Y_1 = การยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

Y_2 = การยอมรับเชิงปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

	n = 186	
ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ตัวแปรอิสระ		
X_1 = รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)	3,377.69	4,144.293
X_2 = รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)	1,380.48	2,499.708
X_3 = พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน	22.86	19.242
X_4 = จำนวนหนี้สิน	112,252.69	188,218.951
X_5 = ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน	13.53	8.134
X_6 = ระดับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	12.85	2.906
X_7 = สื่อบุคคล	2.15	1.246
X_8 = สื่อกิจกรรม	2.50	0.642
X_9 = สื่อออนไลน์	2.42	0.817
X_{10} = ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	3.40	0.684
X_{11} = ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	3.29	0.636
X_{12} = ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	2.87	0.730
X_{13} = ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	3.23	0.570
X_{14} = ปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	2.73	0.688
ตัวแปรตาม		
Y_1 = การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	3.59	0.771
Y_2 = การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.71	0.189

จากตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) ค่าเฉลี่ย 3,377.69 รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) ค่าเฉลี่ย 1,380.48 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง ค่าเฉลี่ย 22.86 จำนวนหนี้สิน ค่าเฉลี่ย 112,252.69 ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ค่าเฉลี่ย 13.53 ระดับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 12.85 การได้รับความรู้จากสื่อบุคคล ค่าเฉลี่ย 2.15 การได้รับความรู้จากสื่อกิจกรรม ค่าเฉลี่ย 2.50 การได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์ค่าเฉลี่ย 2.42 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 3.40 ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 3.29 ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 2.87 ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนค่าเฉลี่ย 3.23 ปัญหาอื่นๆในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 2.73

ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติแต่ละคู่ โดยแสดงในรูปเมตริกสัมพันธ (correlation matrix)

n = 186

Model	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
X ₁	1.000	.440	.101	.053	.038	.197	.089	.024	.074	-.056	-.094	.158	.071	.148
X ₂		1.000	.116	.199	.047	.160	.049	-.026	-.097	.062	.050	-.027	.009	.081
X ₃			1.000	-.104	.148	.032	-.041	.041	.036	.074	-.078	.030	-.013	.030
X ₄				1.000	-.076	-.018	.085	-.122	.017	-.082	-.147	-.045	-.084	-.144
X ₅					1.000	.069	-.029	.193	-.027	.103	.066	-.063	.026	-.070
X ₆						1.000	.565	.241	.267	.220	.243	.087	.276	.236
X ₇							1.000	.185	.451	.299	.310	-.093	-.018	-.030
X ₈								1.000	.352	.348	.410	.210	.120	-.029
X ₉									1.000	.347	.302	-.013	.161	.012
X ₁₀										1.000	.749	-.277	-.212	-.168
X ₁₁											1.000	-.144	-.065	.012
X ₁₂												1.000	.421	.443
X ₁₃													1.000	.605
X ₁₄														1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติแต่ละคู่ โดยแสดงในรูปเมตริกสัมพันธ์ (correlation matrix) ปรากฏผลดังนี้ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันต่ำ คือ ความสัมพันธ์ในทางบวกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.009 ถึง 0.749 และความสัมพันธ์ในทางลบมีค่าอยู่ระหว่าง -0.013 ถึง -0.212 ไม่มีตัวแปรคู่ใดมีความสัมพันธ์สูง (เกินกว่า 0.80) จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจะเป็นการละเมิดข้อสมมติฐานที่เกี่ยวกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรอิสระทั้ง 14 ตัวแปรวิเคราะห์การถดถอยแบบปกติต่อไป

7.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Y_1)

ตารางที่ 4.19 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Y_1)

n = 186				
ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.	
ค่าคงที่	1.140	2.878	0.005	
X_1 = รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)	-3.633E-6	-0.310	0.757	
X_2 = รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)	3.911E-5	1.982*	0.049	
X_3 = พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน	-0.010	-4.204**	0.000	
X_4 = จำนวนหนี้สิน	-3.000E-7	-1.270	0.206	
X_5 = ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน	-0.005	-0.960	0.338	
X_6 = ระดับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.037	1.928	0.056	
X_7 = สื่อบุคคล	0.030	0.649	0.517	
X_8 = สื่อกิจกรรม	0.123	1.509	0.133	
X_9 = สื่อออนไลน์	0.255	3.947**	0.000	
X_{10} = ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.204	2.002*	0.047	
X_{11} = ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.091	0.842	0.401	
X_{12} = ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	-0.191	-2.674**	0.008	
X_{13} = ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.448	4.419**	0.000	
X_{14} = ปัญหาอื่น ๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	-0.232	-2.765**	0.006	
$R^2 = 0.512$ $SEE = 0.560$ $F = 12.793$ $Sig. \text{ of } F = 0.000$				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.19 ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้อย่างมีความสัมพันธ์เชิงสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 12.793$ Sig. Of $F = 0.000$) โดยมีอำนาจพยากรณ์ประมาณร้อยละ 51 ($R^2 = 0.512$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SEE) เท่ากับ 0.560 ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนพบว่า จากตัวแปรอิสระ 14 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตัวแปรมีผลในเชิงบวกทั้ง 2 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อยกจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเมื่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสถิติที่ระดับ 0.01 คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน การได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์ ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาอื่น ๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน โดยตัวแปรมีผลในเชิงบวก 4 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อเกษตรกรได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้นการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเมื่อปัญหาอื่น ๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตัวแปรมีผลในเชิงลบ 1 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนลดลงการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สรุปเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_1 = & 1.140 - 3.633E-6X_1 + 3.911E-5X_2 - 0.010X_3 - 3.000E-7X_4 - 0.005X_5 + 0.037X_6 + 0.030X_7 \\
 & (2.878) \quad (-0.310) \quad (1.982) \quad (-4.204) \quad (-1.270) \quad (-0.960) \quad (1.928) \quad (0.649) \\
 & + 0.123X_8 + 0.255X_9 + 0.204X_{10} + 0.091X_{11} - 0.191X_{12} + 0.448X_{13} - 0.232X_{14} \\
 & (1.509) \quad (3.947) \quad (2.002) \quad (0.842) \quad (-2.674) \quad (4.419) \quad (-2.765)
 \end{aligned}$$

7.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการยอมรับเชิงปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Y_2)

ตารางที่ 4.20 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Y_2)

n = 186

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	-0.100	-1.022	0.308
X_1 = รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)	4.558E-6	1.579	0.116
X_2 = รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)	-1.281E-6	-0.264	0.792
X_3 = พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน	-0.001	-1.939	0.054
X_4 = จำนวนหนี้สิน	-1.600E-7	-2.754**	0.00
X_5 = ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน	-0.001	-0.694	0.488
X_6 = ระดับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.009	1.873	0.063
X_7 = สื่อบุคคล	0.028	2.463*	0.015
X_8 = สื่อกิจกรรม	0.046	2.273*	0.024
X_9 = สื่อออนไลน์	0.016	0.993	0.322
X_{10} = ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.051	2.036*	0.043
X_{11} = ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.020	0.745	0.457
X_{12} = ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	-0.016	-0.932	0.352
X_{13} = ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.019	0.759	0.449
X_{14} = ปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	0.098	4.761**	0.000
$R^2 = 0.508$ $SEE = 0.138$ $F = 12.613$ $Sig. of F = 0.000$			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.21 ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกรอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้อย่างมีความสัมพันธ์ยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางสถิติที่

ระดับ 0.05 ($F = 12.613$ Sig. Of $F = 0.000$) โดยมีอำนาจพยากรณ์ประมาณร้อยละ 50 ($R^2 = 0.508$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SEE) เท่ากับ 0.138 ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน พบว่า จากตัวแปรอิสระ 14 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การได้รับความรู้จากสื่อบุคคล การได้รับความรู้จากสื่อกิจกรรม และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตัวแปรมีผลในเชิงบวกทั้ง 3 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อการได้รับความรู้จากสื่อบุคคล การได้รับความรู้จากสื่อกิจกรรม และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ จำนวนหนี้สินปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตัวแปรมีผลในเชิงลบ 1 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และตัวแปรมีผลในเชิงลบ 1 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อจำนวนหนี้สินลดลง การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สรุปเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$Y_2 = -0.100 + 4.558E-6X_1 + 3.911E-5X_2 - 0.001X_3 - 1.600E-7X_4 - 0.001X_5 + 0.009X_6$$

$$(-1.022) \quad (1.579) \quad (-0.264) \quad (-1.939) \quad (-2.754) \quad (-0.694) \quad (1.873)$$

$$+ 0.028X_7 + 0.046X_8 + 0.016X_9 + 0.051X_{10} + 0.020X_{11} - 0.016X_{12} + 0.019X_{13} + 0.098X_{14}$$

$$(2.463) \quad (2.273) \quad (0.993) \quad (2.036) \quad (0.745) \quad (-0.932) \quad (0.759) \quad (4.761)$$

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 2) ความรู้และแหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 4) การยอมรับเชิงความคิดเห็นและการยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร 6) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรรายย่อยที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่ ประจำปี 2562 และมีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวน 2,030 ราย (ยกเว้นในเขตเทศบาลเมืองกระบี่ 2 ตำบล คือตำบลปากน้ำและตำบลกระบี่ใหญ่ และตำบลคลองประสงค์ซึ่งมีพื้นที่เป็นเกาะ) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (1973, น. 725-727 อ้างถึงใน เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ 2557, น.49) ที่ความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 ราย การสุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ที่ประกอบด้วยลักษณะคำถามแบบปลายปิดและคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย 8 ตอน ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หลังจาก

นั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence, IOC) ซึ่งได้ค่า IOC = 0.97 และทำการทดสอบแบบสัมพัทธ์ โดยการนำแบบสัมพัทธ์ ไปทำการทดสอบ (pretest) กับเกษตรกรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 ราย แล้วนำผลการสัมพัทธ์ ไปทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (reliability consistency) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient of alpha หรือ cronbach's alpha) โดยค่า Cronbach's alpha ในแต่ละตอนได้ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.867 – 0.999 ซึ่งแสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงจึงสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสัมพัทธ์ที่ปรับปรุงแก้ไขหลังจากการทดสอบเรียบร้อยแล้วไปสัมพัทธ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 ราย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) การแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด และวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์แบบนำเข้าทุกตัวแปร (enter method) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามและสมการทำนาย

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล

เกษตรกรที่ตอบแบบสัมพัทธ์เรื่องการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมัน ตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 61.8 เพศชาย มีอายุเฉลี่ย 50.29 ปี เกษตรกร ร้อยละ 45.7 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 6 เกษตรกรร้อยละ 48.4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 3 - 4 คน มีอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นหลัก ส่วนมากไม่มีอาชีพรอง เกษตรกรร้อยละ 29.0 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันอยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี ร้อยละ 55.4 บริหารจัดการสวนปาล์ม น้ำมันตนเองบางส่วนและจ้างแรงงาน

2) สภาพเศรษฐกิจ

เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดเฉลี่ย 13,703.49 บาทต่อปี มีรายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เฉลี่ย 3,337.69 บาทต่อปี มีรายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 6,714.30 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดเฉลี่ย 4,319.09 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เฉลี่ย

1,380.48 บาทต่อปี มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 8,781.18 บาทต่อปี เกษตรกรร้อยละ 55.91 ไม่มีหนี้สิน เกษตรกรร้อยละ 28.0 มีหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท สองในสามมีแหล่งสินเชื่อหรือเงินทุนของตนเอง เกษตรกรร้อยละ 43.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 11 – 20 ไร่ เป็นพื้นที่ของตนเอง เกษตรกรร้อยละ 40.3 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ และสองในห้าของเกษตรกรมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน (น.ส.4, น.ส.4 ก, น.ส.4 ข, น.ส.4 ค, น.ส.4 ง และ น.ส.4 จ)

3) สภาพเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรร้อยละ 51.1 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรร้อยละ 51.6 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ

1.3.2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

เกษตรกรร้อยละ 77.3 ใช้ปาล์มน้ำมันพันธุ์เทเนอรา อายุต้นปาล์มน้ำมันเฉลี่ยเท่ากับ 12.44 ปี ร้อยละ 79.6 ปลูกปาล์มน้ำมัน 22 (ต้น/ไร่) เกษตรกรร้อยละ 73.7 ปลูกปาล์มน้ำมันทดแทน การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมันส่วนมากเป็นสวนยางพารา มีแรงงานภาคการเกษตรเป็นสมาชิกครัวเรือนร้อยละ 46.2 เป็นสมาชิกครัวเรือนระหว่าง 2 – 3 คน และมีแรงงานรับจ้างร้อยละ 54.0 เป็นแรงงานรับจ้างระหว่าง 2 – 3 คน ส่วนมากใช้แรงงานรับจ้างในการเก็บเกี่ยวผลผลิต มีค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 3,784.41 บาทต่อเดือน ส่วนมากมีค่าตอบแทนแรงงานตามข้อตกลงการจ้างงาน เกษตรกรร้อยละ 70.6 อาศัยน้ำฝนในการผลิตปาล์มน้ำมัน เกษตรกรทั้งหมดใช้ปุ๋ยในสวนปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 54.6 เป็นปุ๋ยเคมี เกษตรกรส่วนมากใส่ปุ๋ย 2 – 3 ครั้ง/ปี ตามคำแนะนำหรือตามความเหมาะสม ร้อยละ 87.1 ไม่ปลูกคลุมดิน ส่วนมากมีศัตรูปาล์มน้ำมันโดยร้อยละ 52.2 เป็นวัชพืช ร้อยละ 47.5 กำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน มีปริมาณผลผลิตทะลายปาล์มน้ำมันสดเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ตัน/ไร่ต่อปี ร้อยละ 87.1 รอบการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันทุก 15 วัน หนึ่งในสามเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความสุก-แก่ของผลปาล์มน้ำมัน ระยะทางในการขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 2.26 กิโลเมตรมีค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 531.99 บาทต่อเดือน ราคาทะลายปาล์มน้ำมันสดเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 บาท ร้อยละ 61.3 ลานเท/ผู้รับซื้อกำหนดราคาทะลายปาล์มน้ำมันสดส่วนมากจำหน่ายผลผลิตที่ลานเท เกษตรกรร้อยละ 55.4 ไม่มีการจดบันทึกบัญชีฟาร์ม เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์มเพราะเกษตรกรส่วนมากเห็นว่าการทำบัญชีฟาร์มเป็นเรื่องยุ่งยาก

1.3.3 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ของเกษตรกร

1) ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

จากการวัดความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร จำนวน 20 ข้อ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 46.8 มีความรู้ในระดับมาก ประเด็น

ความรู้ที่มีผู้ตอบได้ถูกต้องน้อยที่สุด ได้แก่ ห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี (ร้อยละ 38.2) รองลงมา ปาล์มน้ำมันขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วเนื่องจากพืชชนิดอื่นๆ ราคาตกต่ำ (ร้อยละ 42.5) และปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ป่าพรุได้ (ร้อยละ 44.1)

2) แหล่งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน เกษตรกรมีแหล่งความรู้และระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งสื่อบุคคล สื่อสารมวลชน สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ เมื่อพิจารณาแหล่งความรู้แต่ละประเภท พบว่าเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมมากที่สุด รองลงมา สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์และสื่อมวลชนตามลำดับ

1.3.4 ความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

1) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่าระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นด้านด้านเศรษฐกิจ และความคิดเห็นด้านด้านสังคมตามลำดับ รายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

(1) *ความคิดเห็นด้านสังคม* โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับปานมาก 2 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้คือ มาตรฐาน RSPO ทำให้เกิดการผลดีอย่างยั่งยืนไปพร้อม ๆ กับการเสริมสร้างการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนจากการผลิตปาล์มน้ำมัน การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยจากการทำงาน

(2) *คิดเห็นด้านเศรษฐกิจ* โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยแยกความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการค้า การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถลดต้นทุนในการผลิตได้ ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้รับมาตรฐาน RSPO ลดการกีดกันทางการค้า

(3) *ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม* โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยแยกความคิดเห็นย่อยอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้คือ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ และอากาศ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO มีแนวทางในการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก

1.3.5 แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

โดยภาพรวมเกษตรกรมีแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรแต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่า เกษตรกรมีแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนระดับมาก มี 4 ประเด็นหลักเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.58) มีแหล่งรองรับผลผลิตที่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 3.48) ได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (ค่าเฉลี่ย 3.46) และมีข้อตกลงในการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับโรงงานโดยตรง (ค่าเฉลี่ย 3.43) ช่วยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.42)

1.3.6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

1) การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร โดยภาพรวมเกษตรกรพบว่า การยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาการยอมรับเชิงความคิดเห็นแต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 2 ประเด็นหลัก คือ ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และเกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มี 2 ประเด็นหลัก คือ ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน

2) การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร จากข้อปฏิบัติ 23 หลักการ พบว่าระดับคะแนนการยอมรับเชิงปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับมากที่สุด คือปฏิบัติระหว่าง 16 - 19 ข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และปฏิบัติเฉลี่ย 16.27 ข้อ

1.3.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

1) ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร โดยภาพรวมปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรแต่ละประเด็นหลักแล้วพบว่า มีปัญหามากคือ ปัญหาด้านการผลิต เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามาก คือ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ปุ๋ยเคมีราคาสูง ต้นทุนในการผลิตสูง และค่าจ้างแรงงานสูง ปัญหาด้านความรู้เป็นปัญหาระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดความรู้ด้านหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO และปัญหาอื่นๆ เป็นปัญหาระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดแคลนแรงงาน

2) ข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO เกษตรกรมีข้อเสนอแนะ ควรดำเนินการในเรื่องจัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันได้อย่างถูกต้อง ควรมีการจัดอบรมเรื่องการขอรับมาตรฐาน RSPO ในปาล์มน้ำมันให้ทั่วถึงกับเกษตรกรที่ยังขาดความรู้ ควรมีคู่มือหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO ให้แก่เกษตรกร ควรจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน RSPO ในปาล์มน้ำมัน ควรสนับสนุนคู่มือบันทึกสวนปาล์มน้ำมันเพื่อให้เกษตรกรได้มีการจดบันทึกกิจกรรมในสวนปาล์มน้ำมัน ควรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรติดตามและเป็นพี่เลี้ยงเกษตรกรในเรื่องการแนวทางการปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO ให้แก่เกษตรกร

ด้านแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO เกษตรกรมีข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเกษตรกรต้นแบบในการพัฒนาสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ควรเพิ่มช่องทางแหล่งเรียนรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ทางสื่อออนไลน์ สนับสนุนสื่อเพื่อการเรียนรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ ควรเพิ่มทักษะและความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ

ด้านการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย เกษตรกรมีข้อเสนอแนะ ควรสนับสนุนความรู้และแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน ควรมีการจัดอบรมเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มให้เกษตรกรที่ยังขาดความรู้ ควรส่งเสริมเกษตรกรให้เกิดการร่วมกลุ่มอย่างยั่งยืน ควรจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายในที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน RSPO ในปาล์มน้ำมัน

ด้านอื่น ๆ เกษตรกรมีข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเครือข่ายการผลิตและจำหน่ายปาล์มน้ำมัน ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันอย่างถูกวิธีและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.3.8 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

1) การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการผลิตปาล์มน้ำมัน ได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) รายจ่ายจากภาค

เกษตรกรอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) จำนวนหนึ่งสิน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ระดับความรู้และระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ระดับความรู้ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาอื่นๆ อย่างน้อย 1 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน พบว่า จากตัวแปรอิสระ 14 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ รายจ่ายจากภาคเกษตรกรอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตัวแปรมีผลในเชิงบวกทั้ง 2 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อรายจ่ายจากภาคเกษตรกรอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเมื่อระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน การได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์ ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ปัญหาอื่นๆในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน โดยตัวแปรมีผลในเชิงบวก 4 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อเกษตรกรได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้นการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเมื่อปัญหาอื่นๆในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตัวแปรมีผลในเชิงลบ 1 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนลดลงการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สรุปเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_2 = & 1.140 - 3.633E-6X_1 + 3.911E-5X_2 - 0.010X_3 - 3.000E-7X_4 - 0.005X_5 + 0.037X_6 + 0.030X_7 \\
 & (2.878) \quad (-0.310) \quad (1.982) \quad (-4.204) \quad (-1.270) \quad (-0.960) \quad (1.928) \quad (0.649) \\
 & + 0.123X_8 + 0.255X_9 + 0.204X_{10} + 0.091X_{11} - 0.191X_{12} + 0.448X_{13} - 0.232X_{14} \\
 & (1.509) \quad (3.947) \quad (2.002) \quad (0.842) \quad (-2.674) \quad (4.419) \quad (-2.765)
 \end{aligned}$$

2) การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

สมมติฐานที่ 2 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการผลิตปาล์มน้ำมัน ได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) จำนวนหนี้สิน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ระดับความรู้และระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ระดับความรู้ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาอื่นๆ อย่างน้อย 1 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับไปปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการยอมรับไปปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน พบว่า จากตัวแปรอิสระ 14 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การได้รับความรู้จากสื่อบุคคล การได้รับความรู้จากสื่อกิจกรรม และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตัวแปรมีผลในเชิงบวกทั้ง 3 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อการได้รับความรู้จากสื่อบุคคล การได้รับความรู้จากสื่อกิจกรรม และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสถิติที่ระดับ 0.01 คือ จำนวนหนี้สิน ปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตัวแปรมีผลในเชิงลบ 1 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และตัวแปรมีผลในเชิงลบ 1 ตัวแปรอิสระ กล่าวคือ เมื่อจำนวนหนี้สินลดลง การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สรุปเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_2 = & -0.100 + 4.558E-6X_1 + 3.911E-5X_2 - 0.001X_3 - 1.600E-7X_4 - 0.001X_5 + 0.009X_6 \\
 & (-1.022) \quad (1.579) \quad (-0.264) \quad (-1.939) \quad (-2.754) \quad (-0.694) \quad (1.873) \\
 & + 0.028X_7 + 0.046X_8 + 0.016X_9 + 0.051X_{10} + 0.020X_{11} - 0.016X_{12} + 0.019X_{13} + 0.098X_{14} \\
 & (2.463) \quad (2.273) \quad (0.993) \quad (2.036) \quad (0.745) \quad (-0.932) \quad (0.759) \quad (4.761)
 \end{aligned}$$

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลในเรื่องสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกร สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ความรู้และแหล่งความรู้ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิต ปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

2.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

2.1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ผลจากการวิจัย พบว่าเกษตรกรส่วนมากเป็นเพศชาย สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร สุคนาค (2560, น. 28) ศึกษาการจัดการการผลิตปาล์ม น้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) ศึกษา Baseline Study of the Oil Palm Smallholders in the Project Areas พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่สองในสามเป็นเพศหญิง อาจจะเป็นเพราะว่าการผลิตปาล์ม น้ำมันอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับสตรีมากขึ้น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอายุเฉลี่ย มีอายุเฉลี่ย 50.29 ปี สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, น. 37) พบว่าเกษตรกรอายุมากกว่า 40 ปี และเบญจพร สุคนาค (2560, น. 28) พบว่าเกษตรกรมีอายุระหว่าง 41-60 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่จบ การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 6 สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, น. 37) และและณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.45) ศึกษาการดำเนินงานโครงการส่งเสริมปลูกปาล์ม น้ำมันพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่าเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA ในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ พบว่าเกษตรกรจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนมากมีจำนวน สมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 3 - 4 คน สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.45) และเบญจพร สุคนาค (2560, น. 28) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 61.3 จำนวนสมาชิกครัวเรือน 3-4 คน

เกษตรกรมีอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นหลักสอดคล้องกับการศึกษาของฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.47) และเบญจพร สุดนาถ (2560, น. 29) ที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อาชีพหลักทำสวนปาล์ม น้ำมันและส่วนมากไม่มีอาชีพรอง เกษตรกรร้อยละ 29.0 มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์ม น้ำมันอยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี ต่างจากการศึกษาของฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.54) พบว่าเกษตรกรมี ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน 15 – 20 ปี อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรเปลี่ยนพืชปลูกจาก ยางพาราเป็นปาล์มน้ำมัน (พวงเพชร อังวิศิษฎ์วงศ์, 2559, น. 1) มากขึ้นในช่วงปี 2550 เป็นต้นมา ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันจึงอยู่ในช่วง 6 – 10 ปี เกษตรกรร้อยละ 55.4 บริหาร จัดการสวนปาล์มน้ำมันตนเองบางส่วนและจ้างแรงงาน สอดคล้องกับการศึกษาของสุชัยญา ทอง รักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) ศึกษาการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยแบบมีส่วนร่วมในการผลิต ปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนกรณี ศึกษาสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เทพพิทักษ์ปาล์ม จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรมีการพึ่งพาแรงงานจ้างค่อนข้างมาก ร้อยละ 96 มีการจ้างแรงงานอย่างน้อยหนึ่งกิจกรรม ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน

2.1.2 สภาพเศรษฐกิจ ผลจากการวิจัยพบว่าเกษตรกรร้อยละ 48.9 มีรายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 5,001 – 13,000 บาท/เดือน สอดคล้องกับการศึกษาของ ฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.48) มีรายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เกษตรกรร้อยละ 44.7 มีรายได้ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาทต่อเดือน อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรมี อาชีพรองจึงมีรายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ มีรายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมดโดยเกษตรกร ร้อยละ 58.7 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 15,000 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีรายจ่ายจากการผลิตปาล์ม น้ำมันทั้งหมดร้อยละ 38.7 มีรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดระหว่าง 2,001 – 5,000 บาทต่อ เดือน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของอลิสสา ชาตเวช (2556, น. 62) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 33.8 มี รายจ่ายในการผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 4,501 – 6,000 บาทต่อไร่ อาจเป็นเพราะว่าราคาของปัจจัย การผลิตปาล์มน้ำมันและค่าจ้างแรงงานเพิ่มสูงขึ้น รายจ่ายในการผลิตปาล์มน้ำมันจึงเพิ่มสูงขึ้น มี รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) โดยเกษตรกรร้อยละ 58.8 มีรายจ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,500 บาทต่อเดือน อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรปลูกพืชเชิงเดี่ยวจึงมีเพียงรายจ่ายใน การผลิตปาล์มน้ำมัน มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 8,781.18 บาทต่อปี เกษตรกรร้อยละ 55.91 ไม่มีหนี้สิน สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) เกษตรกรร้อยละ 28.0 มีหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48 มีหนี้สินเฉลี่ยจำนวน 350, 800 บาทต่อปี เกษตรกร สองในสามมีแหล่งเงินเชื่อหรือเงินทุนของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของฉัฐพงษ์ ไกรทิพย์ (2556, น.30) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเองร้อยละ 60.6 เกษตรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำ

การเกษตรระหว่าง 11 – 20 ไร่ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 37) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 31.8 มีพื้นที่ทำกินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 26 - 50 ไร่ อาจเป็นเพราะว่าอำเภอเมืองกระบี่มีพื้นที่ที่เป็นเกาะ และพื้นที่บางส่วนติดทะเล นอกจากนี้ยังมีพื้นที่อยู่อาศัยอย่างหนาแน่น ทำให้ไม่เหมาะต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่ทำการเกษตรจึงลดลง เป็นพื้นที่ของตนเอง เกษตรกรร้อยละ 40.3 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.30) เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำกินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 1-20 ไร่ และการศึกษาของอลิสซา ซาดเวซ (2556, น. 60) พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดระหว่าง 11 - 20ไร่ และสองในห้าของเกษตรกรมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.56) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48.0 มีหลักฐานหรือเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินที่เป็น โฉนดที่ดิน

2.1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคม ผลจากการวิจัย พบว่าเกษตรกรร้อยละ 51.1 เป็นสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับการศึกษาของอลิสซา ซาดเวซ (2556, น. 64) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 58.7 เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ เกษตรร้อยละ 51.6 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ สอดคล้องกับการศึกษาของนวพร จาริษา (2556, น. 28) ศึกษาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเชิงคาน จังหวัดเลย เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.6 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ

2.2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ผลจากการวิจัย พบว่าเกษตรกรส่วนมากใช้ปาล์มน้ำมันพันธุ์เทนอรา สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 14) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 99.2 ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทนอรา และการศึกษาของอลิสซา ซาดเวซ (2556, น. 70) พบว่าเกษตรกรทุกรายปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทนอรา อายุต้นปาล์มน้ำมันเฉลี่ยเท่ากับ 12.44 ปี สอดคล้องกับการศึกษาของสุชญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าอายุต้นปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12 ปี ร้อยละ 79.6 ปลูกปาล์มน้ำมัน 22 (ต้น/ไร่) สอดคล้องกับการศึกษาของสุชญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) เกษตรกรส่วนมากปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนสอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 88.3 ปลูกปาล์มทดแทน การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมันส่วนมากเป็นสวนยางพารา ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) พบว่าร้อยละ 37.1 เป็นพื้นที่ป่า อาจเป็นเพราะว่าพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของอำเภอเมืองกระบี่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2550 เป็นผลมาจากเกษตรกรมีการเปลี่ยนพืชปลูกจากยางพาราซึ่งราคาตกต่ำ และปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ให้ผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่สูง ใช้เวลาปลูกประมาณ 3 ปีปาล์มน้ำมันก็เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ชัยวัช โขวเจริญสุข (2563, น. 1) มีแรงงานภาคการเกษตรเป็นสมาชิกครัวเรือน โดยร้อยละ 59.7 เป็น

สมาชิกครัวเรือนระหว่าง 2 – 3 คน สอดคล้องกับการศึกษาของอลิสซา ซาตเวซ (2556, น. 70) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 55.2 มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน และมีแรงงานรับจ้างร้อยละ 54.0 เป็นแรงงานรับจ้างระหว่าง 2 – 3 คน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐพงศ์ ไกรทิพย์ (2556, น.53) พบว่าร้อยละ 28.0 มีแรงงานทางการเกษตรภายนอกครัวเรือน 3 – 4 คน อาจเป็นเพราะว่าพื้นที่ปลูกปาล์ม น้ำมันของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ส่วนมากน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ จึงมีการจ้างแรงงานน้อยกว่า ส่วนมากใช้แรงงานรับจ้างในการเก็บเกี่ยวผลผลิต สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 3,784.41 บาทต่อเดือน สอดคล้องกับการศึกษาของอลิสซา ซาตเวซ (2556, น. 70) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 26.9 มีรายจ่ายค่าเก็บเกี่ยวผลผลิตระหว่าง 1,501 -2,000 บาทต่อไร่ ส่วนมากมีค่าตอบแทนแรงงานตามข้อตกลงการจ้างงาน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสุทธัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าการจ้างแรงงานส่วนใหญ่เป็นการจ้างเหมาตามกิจกรรมอาจเป็นเพราะว่าอำเภอเมืองกระบี่ขาดแคลนแรงงานในการจัดการบริหารสวนปาล์ม น้ำมัน แรงงานจึงมีอำนาจในการต่อรองค่าจ้างแรงงานสูงกว่า ค่าตอบแทนแรงงานจึงเป็นไปตามข้อตกลงการจ้างงาน เกษตรกรร้อยละ 70.6 อาศัยน้ำฝนในการผลิตปาล์ม น้ำมัน สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร สุนดา (2560, น. 30) พบว่าเกษตรกรมีแหล่งน้ำที่ใช้ในสวนปาล์ม น้ำมัน เป็นน้ำฝนร้อยละ 93.7 และการศึกษาของสุทธัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) เกษตรกรทั้งหมดใช้ปุ๋ยในสวนปาล์ม น้ำมัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) และการศึกษาของสาวิตรี สุวรรณ (2555, น.80) ศึกษาเรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีในการผลิตปาล์ม น้ำมันของเกษตรกรในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเกษตรกรร้อยละ 54.6 เป็นปุ๋ยเคมี สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจพร สุนดา (2560, น. 30) พบว่าเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีร้อยละ 71.8 ในสวนปาล์ม และสุทธัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรทั้งหมดใช้ปุ๋ยเคมีในสวนปาล์ม เกษตรกรส่วนมากใส่ปุ๋ย 2 – 3 ครั้ง/ปี ตามคำแนะนำหรือตามความเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของสาวิตรี สุวรรณ (2555, น.80) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 62.4 ใส่ปุ๋ยปาล์ม น้ำมัน 3 ครั้งต่อปี เกษตรกรร้อยละ 87.1 ไม่ปลูกคลุมดิน ส่วนมากมีศัตรูปาล์ม น้ำมัน โดยร้อยละ 47.3 เป็นวัชพืช ร้อยละ 47.5 กำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, p. 13) และสุทธัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) มีปริมาณผลผลิตทะลายปาล์ม น้ำมันสดเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ตันต่อไร่ สอดคล้องกับ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (2561) พบว่าปริมาณผลผลิตทะลายปาล์ม น้ำมันของอำเภอเมืองกระบี่เท่ากับ 3.025 ตันต่อไร่ ร้อยละ 87.1 รอบการเก็บเกี่ยวปาล์ม น้ำมันทุก 15 วัน สอดคล้องกับการศึกษาของสาวิตรี สุวรรณ (2555, น.72) และสุทธัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) หนึ่งในสามเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความสุก-แก่ของผลปาล์ม น้ำมัน สอดคล้องกับการศึกษาของสุทธัญญา

ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันพิจารณาจากความสูงและความสะดวกของแรงงานจ้างควบคู่กัน ระยะทางในการขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 2.26 กิโลเมตร สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al. (2011, p. 25) พบว่าร้อยละ 29.5 ของเกษตรกรมีระยะทางขนส่งขนส่งผลผลิตน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 กิโลเมตร มีค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 531.99 บาทต่อเดือน สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al. (2011, p. 23) พบว่าการจ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตขนส่ง และค่าตัดแต่งทางใบ 500 บาทต่อตัน ราคาทะเลาะปาล์มน้ำมันสดเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 บาท อาจเป็นเพราะว่าราคาทะเลาะปาล์มน้ำมันสดเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของตลาดและปรับลดการใช้ปาล์มน้ำมันในการผลิตเชื้อเพลิงพลังงาน มีผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลง ราคาปาล์มน้ำมันในประเทศไทยจึงปรับตัวลดลงด้วย (เศรษฐกิจ, 2562) ร้อยละ 61.3 ลานเท/ผู้รับซื้อกำหนดราคาทะเลาะปาล์มน้ำมันสด ส่วนมากจำหน่ายผลผลิตที่ลานเท สอดคล้องกับการศึกษาของสุชัยญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 97 จำหน่ายผลผลิตให้กับลานเทหรือโรงงานเครือข่ายและการศึกษาของเบญจพร สุดนาถ (2560, น. 33) พบว่าเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตให้กับลานเทมากที่สุดร้อยละ 81 เกษตรกรร้อยละ 55.4 ไม่มีการจดบันทึกบัญชีฟาร์ม เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์มเพราะเกษตรกรส่วนมากเห็นว่าการทำงานบัญชีฟาร์มเป็นเรื่องยุ่งยาก ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al. (2011, p. 27) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 29.1 ไม่จัดทำบัญชีฟาร์มเพราะไม่เห็นความสำคัญของบัญชีฟาร์มอาจเป็นเพราะว่าการส่งเสริมและแนะนำวิธีการจดบันทึกบัญชีฟาร์มเน้นการจดบันทึกตามรูปแบบที่ถูกต้องเกษตรกรจึงเห็นเป็นเรื่องยุ่งยาก

2.3 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

2.3.1 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับมาก เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในบางประเด็น ซึ่งความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนที่เกษตรกรตอบผิดมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่อาจเข้าใจผิดหากไม่ทบทวนและทำความเข้าใจเกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดว่าห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องไม่มีการใช้แรงงานเด็ก กรณีที่เด็กสามารถทำงานในสวนได้จะต้องเป็นสวนในครอบครัว และอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่ และต้องไม่มีผลกระทบต่อเรื่องการศึกษา นอกจากนี้เด็กจะต้องไม่ทำงานในสภาพแวดล้อมที่อันตราย ปาล์มน้ำมันขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วเนื่องจากพืชชนิดอื่นๆ ราคาตกต่ำ และปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ป่าพรุได้ อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบ

นิเวศ และสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการปลูกปาล์มน้ำมัน บริเวณป่าพรุซึ่งเกษตรกรต้องมีการลดผลกระทบด้านการทรุดตัวของดินและความเสื่อมโทรมของ ดินพรุ โดยใช้วิธีปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร

2.3.2 แหล่งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ผลการวิจัย พบว่าในภาพรวมเกษตรกรมีแหล่งความรู้ทั้งที่เป็น ระดับการได้รับความรู้จากสื่อบุคคล สื่อสารมวลชน สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากปัญหาการ เข้าถึงสื่อต่างๆ ไม่ทั่วถึงเกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จึงไม่เห็นความสำคัญ ของสื่อจากแหล่งความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะสื่อมวลชน พบว่าปัจจุบันการใช้สื่อมวลชนมีความสำคัญ ลดลง การส่งเสริมผ่านสื่อออนไลน์ที่สะดวกและรวดเร็วและมีการใช้สื่อหลากหลายในการให้ ความรู้ สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ถูกนำมาใช้มากขึ้น ทั้งนี้การใช้ช่องทางของ สื่อมวลชน อาจมีระยะเวลาที่จำกัดในการเผยแพร่ และในบางครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง เช่น โทรทัศน์ หรือ ในชุมชนการใช้หอกระจายข่าว หรือวิทยุกระจายเสียงยังมีข้อจำกัดด้านข้อมูลสามารถบิดเบือนได้ โดยง่าย ทำให้แหล่งความรู้จากสื่อมวลชน เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งความรู้อื่น ๆ อยู่ในอันดับ สุดท้าย ไม่สอดคล้องกับศึกษาของสาวิตรี สุวรรณ (2555, น.57-58) พบว่าแหล่งการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารในการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ในภาพรวม ระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ระดับการได้รับความรู้จาก สื่อมวลชน และสื่อบุคคล ส่วนระดับการได้รับความรู้จากสื่อกิจกรรม เกษตรกรได้รับข้อมูล ข่าวสารระดับน้อยอาจเป็นเพราะมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยถือเป็นความรู้ เฉพาะด้านสื่อความรู้ต่างๆ ที่นำมาใช้ถ่ายทอดความรู้จำเป็นต้องพิจารณาถึงเหมาะสมและความถูกต้อง ของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับระดับความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของเกษตรกรด้วย

2.4 ความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ผลการวิจัย พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณา แต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่าระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความคิดเห็นด้าน สิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นด้านด้านเศรษฐกิจ และความคิดเห็นด้านด้านสังคมตามลำดับ ซึ่ง Remmer (อ้างถึงใน กวิศรา สุวรรณบุตร, 2551, น. 10) กล่าวว่าความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive contents) เป็นความคิดเห็นที่เกิดขึ้นกับความรู้ ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความ เข้าใจในทางที่ดี คือ ชอบยอมรับความคิดเห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในลักษณะเป็นกลาง (neutrality) ส่วนความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี (negative) คือ เป็นไปในทิศทางที่ไม่ชอบ รังเกียจ และไม่เห็นด้วย ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al . (2011, pp. 33-34) พบว่า

เกษตรกรร้อยละ 94.2 มีความคิดเห็นว่าการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การที่เกษตรกรมีความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมระดับมาก โดยเฉพาะการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตามมาตรฐาน RSPO เป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ และอากาศ การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตาม มาตรฐาน RSPO ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีแนวทางในการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันอย่างรวดเร็วทำให้มีการบุกรุก พื้นที่ป่า เป็นสาเหตุที่แนวโน้มโลกปฏิเสธการใช้ น้ำมันปาล์ม ทำให้ราคาปาล์มน้ำมันลดลง ชัยวัช โขวเจริญสุข (2563, น. 1) และยังเห็นความสำคัญของการผลิตปาล์มน้ำมันและการจัดการทุกรูปแบบเพื่อให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ซึ่งนำไปสู่การพึ่งตนเองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างยั่งยืน

2.5 แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ผลการวิจัย พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรมีแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรแต่ละประเด็นหลักแล้ว พบว่า เกษตรกรมีแรงจูงใจระดับมาก มี 4 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น มีแหล่งรองรับผลผลิตที่แน่นอน ได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันตาม วิถีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และมีข้อตกลงในการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับโรงงาน โดยตรง พรสวรรค์ ศิริศานันท์ (2555, น. 216 - 217) กล่าวว่านักจิตวิทยาได้แบ่งลักษณะของแรงจูงใจคือแรงจูงใจภายในเป็นแรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้าภายในตัวบุคคลผู้นั้น จึงเป็นพลัง ชักจูงหรือกระตุ้นให้ประกอบกิจกรรมเพื่อทดแทนสิ่งที่ขาดหรือต้องการ และแรงจูงใจภายนอก เป็นแรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้าภายนอก คือสิ่งที่มาเร้าสร้างความปรารถนาในการ ประกอบกิจกรรมในตัวบุคคล สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al. (2011, p. 11) พบว่า แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ร้อยละ 42.2 มีแรงจูงใจด้านรายได้และ ราคาผลผลิตสูงขึ้น ร้อยละ 33.2 2 มีแรงจูงใจด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีการบริหารจัดการไม่ยาก และร้อยละ 23.7 มีแรงจูงใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.6 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

2.6.1 การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ผลการวิจัย พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรพบว่าการยอมรับเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก แต่เมื่อพิจารณาการยอมรับเชิงความคิดเห็นแต่ละประเด็นแล้ว พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับ ลูกจ้าง ซึ่ง Foster (1973, น.146-147 อ้างถึงใน สุพัตรา รัตนอมวงศ์ 2551, น.6) กล่าวว่า การยอมรับ

หมายถึง การที่เกษตรกรได้เรียนรู้โดยผ่านการศึกษา สามารถอธิบายได้โดยผ่านขั้นการเรียนรู้ การยอมรับจะเกิดได้หากมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้นั้นจะได้ผลก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ทำการทดลองปฏิบัติ อาจเป็นเพราะว่าการจ้างแรงงานในแปลงปลูกปาล์มน้ำมันจากแรงงานที่ไม่ใช่คนในครอบครัวนั้นถือว่าเป็นเรื่องปกติที่พบได้อาจจะเนื่องมาจากอายุเฉลี่ยของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินหรือแปลงปลูกปาล์มน้ำมันขนาดใหญ่จนต้องมีการจ้างแรงงานภายนอกเพิ่มในการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันประกอบกับการมีพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เกษตรกรจึงเห็นความสำคัญของความปลอดภัยในสิทธิมนุษยชนมากขึ้น

2.6.2 การยอมรับเชิงปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

ผลการวิจัย พบว่าจากข้อปฏิบัติมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยทั้ง 23 หลักการ ระดับคะแนนการยอมรับไปปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ไม่มีการใช้แรงงานจากการบังคับอาจเป็นเพราะว่าการเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองกระบี่ได้ดำเนินการในเรื่องความเป็นธรรมในการจ้างงานและการทำงานในแปลงปลูกของแรงงานต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจอยู่แล้ว การยอมรับไปปฏิบัติจึงอยู่ในระดับมากที่สุด

2.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

2.7.1 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร แต่ละประเด็นหลักแล้วพบว่ามีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาด้านการผลิต เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ปุ๋ยเคมีราคาสูง ต้นทุนในการผลิตสูง และค่าจ้างแรงงานสูง ปัญหาด้านความรู้เป็นปัญหาระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือ ขาดความรู้ด้านหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO และปัญหาอื่นๆ เป็นปัญหาระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือ ขาดแคลนแรงงาน

ปัญหาด้านการผลิต ประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหาที่สุดคือ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน อาจเป็นเพราะว่าปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันมาก แต่ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มลดลง ราคาผลผลิตยังถูกกดดันจากภาวะอุปทานส่วนเกิน ซึ่งเป็นผลจากการขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวมทั้งปาล์มน้ำมันของไทยเผชิญปัญหาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหภาพยุโรปซึ่งเป็นหนึ่งในผู้บริโภคน้ำมันปาล์มหลักของโลกที่ดำเนินมาตรการอย่างจริงจัง โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกลดการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพที่ผลิตจากพืช รวมถึงปาล์มน้ำมัน ทำให้ราคา

ผลผลิตปาล์มน้ำมันภายในประเทศลดลงและราคาผลผลิตไม่แน่นอน (ชัยวัช โสวเจริญสุข, 2563, น. 1-10) รองลงมาคือปุ๋ยเคมีราคาสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongrak, S. et al. (2011, p. 31) พบว่าปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรร้อยละ 71.6 มีปัญหาด้านราคาปุ๋ยเคมีสูง

ปัญหาด้านความรู้เป็นปัญหาระดับปานกลาง ประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดความรู้ด้านหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO อาจเป็นเพราะว่ามาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ เป็นมาตรฐานชุดใหม่ที่พัฒนาขึ้น มีเป้าหมายในการปรับปรุงและการรับรองได้มาตรฐานหลักเกณฑ์กำหนดและตัวชี้วัด เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรรายย่อยและสร้างความร่วมมือกับเกษตรกรรายย่อยมากขึ้นในระบบเพื่อให้เกิดการผลิตอย่างยั่งยืนไปพร้อมๆ กับการเสริมสร้างการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนจากการผลิตปาล์มน้ำมัน (มาตรฐานสำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ ตามกรอบ RSPO, 2562, น.3) ดังนั้นการเข้าถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้ยังมีจำกัด

ปัญหาอื่นๆ เป็นปัญหาระดับปานกลาง ประเด็นที่เกษตรกรคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดแคลนแรงงาน อาจเป็นเพราะว่าแรงงานภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับจังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ (จังหวัดกระบี่, 2560) แรงงานในภาคบริการสูงขึ้น แรงงานภาคเกษตรจึงลดลง

2.7.2 ข้อเสนอแนะในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร พบว่าด้านหลักการและแนวปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรมีคู่มือหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO ให้แก่เกษตรกร อาจจะเป็นเพราะว่ามาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยมีเกณฑ์และตัวชี้วัดจำนวนมาก และการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลาแตกต่างกัน หากเกษตรกรมีคู่มือหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อย สามารถช่วยให้เกษตรกรเตรียมตัวและดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง ด้านแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มเกษตรกรต้นแบบในการพัฒนาสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สนับสนุนสื่อเพื่อการเรียนรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ด้านการการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรสนับสนุนความรู้และแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน อาจจะเป็นเพราะว่าการขอรับรองมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยต้องดำเนินการในรูปแบบของกลุ่มที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีระบบควบคุมภายในที่ชัดเจน ทำให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มอย่างยั่งยืน ด้านอื่น ๆ เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มเครือข่ายการผลิตและจำหน่าย

ปาล์มน้ำมัน และควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันอย่างถูกวิธีและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.8 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

2.8.1 สมมติฐานที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) จำนวนหนี้สิน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ระดับความรู้และระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ระดับความรู้ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ ปัญหาด้านการผลิต และปัญหาอื่นๆ อย่างน้อย 1 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน พบว่า มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) และความคิดเห็นของเกษตรกร ในทิศทางเดียวกับการยอมรับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน หมายถึง เมื่อรายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) เพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะเกษตรกรมีความคิดเห็นว่าหากรายจ่ายภาคการเกษตรอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) สูงขึ้น รายจ่ายในครัวเรือนก็จะสูงขึ้นด้วย การผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO เป็นแนวทางในการช่วยลดรายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมัน รายจ่ายในครัวเรือนก็จะลดลงด้วย ทำให้เกษตรกรมีแนวโน้มในการยอมรับเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น และความคิดเห็นของเกษตรกรเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีมีแนวโน้มที่จะการยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติสูง

มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสถิติที่ระดับ 0.01 ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการยอมรับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ระดับการได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์ ปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน และปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน หมายถึง เมื่อพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น เกษตรกรได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์

เพิ่มขึ้น เมื่อปัญหาด้านความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น และเมื่อปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน คือ ปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน หมายถึงเมื่อปัญหาด้านการผลิตในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนลดลงการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาด้านความรู้ ด้านการผลิต และปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นหรือลดลง แนวโน้มที่เกษตรกรจะการยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนสูงขึ้น นอกจากนี้หากเกษตรกรได้รับความรู้จากสื่อออนไลน์ที่สะดวกรวดเร็ว มีสื่อหลากหลายในการให้ความรู้ สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งต่อการยอมรับการยอมรับในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร

2.7.2 สมมติฐานที่ 2 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน) จำนวนหนี้สิน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์ม น้ำมัน สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร ระดับความรู้และระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ระดับความรู้ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ระดับปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ ปัญหาด้านการผลิต และปัญหาอื่นๆ อย่างน้อย 1 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน พบว่า มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน คือ ระดับการได้รับความรู้จากสื่อบุคคล สื่อกิจกรรม และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน หมายถึง เมื่อเกษตรกรได้รับความรู้จากสื่อบุคคล สื่อกิจกรรม และระดับความคิดเห็นของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีมีแนวโน้มที่จะยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติสูง การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO มีผลมาจากการที่เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากสื่อบุคคลและสื่อกิจกรรม ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่า ยังรับความรู้จากสื่อบุคคลและสื่อกิจกรรมมาก ก็จะทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน RSPO มากขึ้น

มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน คือ ปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน หมายถึง เมื่อปัญหาอื่นๆ ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น การยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการยอมรับไปปฏิบัติต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน คือ จำนวนหนี้สิน หมายถึง เมื่อจำนวนหนี้สินลดลง การยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าหากเกษตรกรมีปัญหาอื่นๆ เพิ่มขึ้นแนวโน้มที่จะยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติสูง สำหรับจำนวนหนี้สินเกษตรกรที่มีหนี้สินลดลงย่อมหมายถึงเกษตรกรมีความยั่งยืนในการการผลิตปาล์มน้ำมัน

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกรผู้ปาล์มน้ำมัน ในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

1) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.29 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เข้าสู่วัยชรา ดังนั้นควรมีแผนสำรองในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของตนเอง โดยให้ทายาทมาเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการสวนปาล์มได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรยังไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ หรือกรณีในพื้นที่นั้นยังไม่มีการรวมกลุ่ม เกษตรกรควรรวมตัวกันเป็นกลุ่ม และสร้างเครือข่ายกับโรงงานที่รับซื้อผลผลิตและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เพื่อรับการส่งเสริมในด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

3) จากผลการวิจัยพบว่า การได้รับความรู้จากสื่อบุคคลและสื่อกิจกรรมมีผลกับการยอมรับปฏิบัติในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ดังนั้นเกษตรกรควรนำความรู้ในการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน ข้อกำหนด ระเบียบและหลักเกณฑ์มาตรฐาน RSPO ที่ได้รับจากการอบรม ประชุม ศึกษาดูงาน ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติกับพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตนเอง

4) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรประสบปัญหาด้านการผลิต ด้านราคา ผลผลิตไม่แน่นอน ปุ๋ยเคมีราคาสูง เกษตรกรควรรวมกลุ่มกันทำให้มีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น และช่วยกันผลักดันให้กลุ่มรวมตัวกันซื้อปุ๋ยเพื่อต่อรองทั้งราคาและคุณภาพ รวมถึงการต่อรองราคา ผลผลิตกับลานเท หรือ โรงงาน

5) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรประสบปัญหาด้านความรู้ ด้านหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO เกษตรกรหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มอย่างสม่ำเสมอ ควรมีความรู้จริงในสิ่งที่ทำ และนำความรู้มาพัฒนาการผลิตอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มทั้งผลิตภาพและประสิทธิภาพการผลิต

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1) จากผลการวิจัยพบว่า เหตุผลของเกษตรกรที่ไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม เพราะการทำบัญชีฟาร์มเป็นเรื่องยุ่งยาก ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดหาช่องทางในการส่งเสริมการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกรและให้ความรู้ในด้านการทำบัญชีฟาร์มเพิ่มเติม

2) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดหาช่องทางในการส่งเสริมความรู้ที่เหมาะสมและทันสมัย เพื่อสร้างการรับรู้ได้ง่ายขึ้นและตรงตามความต้องการของเกษตรกร

3) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นแหล่งความรู้ที่ได้จากแต่ละสื่อในระดับน้อย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเลือกที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของเกษตรกร

4) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในระดับมาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมความรู้ด้านการอนุรักษ์ดิน น้ำ และอากาศ การปลูกปาล์มน้ำมันโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์และสื่อออนไลน์เพื่อการเข้าถึงที่รวดเร็วความรู้ของเกษตรกร

5) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน เรื่องผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมความรู้ด้านกลไกกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน

3.1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในระดับปานกลาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน

พัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมหรือเป็นที่เลี้ยงเกษตรกรด้านปาล์มน้ำมัน เพื่อรองรับเกษตรกรรายย่อยที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น

2) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรยังไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรรายย่อยใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระยะยาว รวมทั้งกระจายความช่วยเหลือให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

3) จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นแหล่งความรู้ที่ได้จากแต่ละสื่อในระดับน้อย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายสนับสนุนสื่อเพื่อการเรียนรู้ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปาล์มน้ำมัน คู่มือมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อย

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 **ควรมีการศึกษาความต้องการสื่อเพื่อการเรียนรู้ของเกษตรกร** เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการส่งเสริมความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO และได้สื่อที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

3.2.2 **ควรมีการศึกษาความต้องการการสนับสนุนในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO** เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมความต้องการด้านต่างๆ ของเกษตรกรที่มีความสำคัญต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

3.2.3 **ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO** เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนต่อไป



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2556). *แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2556-2559*
- กวิสรา สุวรรณบุตร. (2551). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร.* (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ
- กิตติ มั่นกตัญญู. (2555). *ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูเรียนนันทตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี .* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เกตมณี บุญส่ง. (2558). *การตัดสินใจขายปาล์มน้ำมันของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยไต้จำกัด จังหวัด กระบี่.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ขวัญตา กิระวิศาตกิจ. (2542) *การยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ของพนักงาน โรงงานคอนกรีตผสมเสร็จ : ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด .* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จังหวัดกระบี่. (2560). ข้อมูลทั่วไปจังหวัด. สืบค้นจาก <http://demo-cv.com/demoweb/krabi/content/general.pdf>
- จำเรียง ภาวิจิตร. (2536). *สาขารณมิติ. เอกสารในการประกอบการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2).* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จินดา ขลิบทอง, และเฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ. (2555). *การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน.* สืบค้นจาก <http://ird.stou.ac.th/dbresearch>.
- จินดา ขลิบทอง. (2557). *กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร (หน่วยที่ 1).* นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จินดา ขลิบทอง. (2558). *การนำสารสนเทศและสื่อไปใช้ในการจัดการความรู้เพื่อการส่งเสริมการเกษตร. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสารสนเทศและสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร (หน่วยที่ 13).* พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ชนะจิต เกตุอุไร.(2549). *ความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2548.* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชัยวัช โขวเจริญสุข, (2563). *อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม : แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2563-65 .* *วิจัยกรุงศรี*, น.2-10
- ณัฐพงศ์ ไกรทิพย์. (2556). *การดำเนินงาน โครงการส่งเสริมปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA ในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ดวงอุมา โสภา. (2551). *ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2527). *การส่งเสริมการเกษตร หลักการและวิธีการ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช
- ดิษณ์กร สิงห์ยะเมือง. (2547). *การยอมรับบทบาทผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ: ศึกษากรณี จังหวัดร้อยเอ็ด.* (ภาคนิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ
- ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์. (2551). *การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริการซ่อมบำรุงและดูแลรักษาคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในตึกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลศิริราช.* (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นงนภัส โครงพิมาย. (2555). *ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน ปี 2555 จังหวัดบุรีรัมย์.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- นฤมล สิงห์เถื่อน. (2562) . *บทบาทการส่งเสริมกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- นวพร จาริษา. (2556). การจัดการสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไร่). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. (2543). แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการบริหารงานส่งเสริมการเกษตร (หน่วยที่ 2)* .นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เบญจพร สุคนาค. (2560). การจัดการการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ อำเภออ่าวลึก
จังหวัดกระบี่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไร่).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. (2556). การจัดการความรู้ในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. ใน *เอกสาร
การสอนชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา (เล่ม 2 หน่วยที่ 14)*.
นนทบุรี: สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเมืองกระบี่. (2563). *หลักฐาน
ประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตร
จังหวัดกระบี่ : ตัวชี้วัดที่ 1.2.2 ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนา
การเกษตร ระดับอำเภอ ปี 2561 – 2565 (ฉบับทบทวนปี 2563)*
- พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. (2561). แนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร. ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา (หน่วยที่ 4)* นนทบุรี.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์. (2555). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา*. (เอกสารประกอบคำสอน). จันทบุรี :
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- เพ็ญพิมล กิรติขจร .(2545). *การยอมรับการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรมหาชนของข้าราชการ
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์*. (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไร่).
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ
- ไพรัช วังช่วย. (2548). *บทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี
เขต 3*. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2555). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*.
ชลบุรี:มนตรี.

- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2533). *คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2535). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทักษะกับการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล*. วิทยานิพนธ์ วท. ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครา).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- ว่าที่ร้อยตรีจตุรงค์ พนาศรม. (2555). *การผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ติพยวิสุทธิ.
- สงวน คำรศ. (2551). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สมปอง เตชะโต, และอิมรอนเฮม ฮีดำ. (2546). *การผลิตกล้าปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีด้วยการเพาะเลี้ยงใบอ่อนจากต้นโตที่ให้ผลผลิตสูง* (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สมุทร ชำนาญ. (2556). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ระยอง: พี.เอส. การพิมพ์.
- สาวิตรี สุวรรณ. (2555). *การใช้ปุ๋ยเคมีในการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงาน ก.พ.ร และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้*, กรุงเทพฯ:
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่. (2562). *ผลการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร : รายงานผลการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบทบท. และแอปพลิเคชัน DOAE Farmbook ปี 2562*. กระบี่
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา

- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2561). *ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร*. สืบค้นจาก <http://www.oae.go.th/view/1/ตารางแสดงรายละเอียดปาล์มน้ำมัน/TH-TH>
- สุชาดา สุขบำรุงศิลป์. (2553). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- สุชัยญา ทองรักษ์, สิริรัตน์ เกียรติปฐมชัย, และ ชีระพงศ์ จันทรมนิยม . (2555). การพัฒนาเกษตรกร รายย่อยแบบมีส่วนร่วมในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาสมาชิกกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเทพพิทักษ์ปาล์ม จังหวัดตรัง. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่* , 10 (3), 185-199
- สุพัตรา ถนอมวงศ์. (2551). *ความตระหนักต่อการจัดการขยะของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองรังสิต ประยูรศักดิ์: ศึกษากรณี ตำบลบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. (ภาคนิพนธ์ปริญญาโท) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ
- สุรพงษ์ คงสัตย์, และ ชีรชาติ ธรรมวงศ์. (2556). *การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)*. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา สำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุรศักดิ์ ตาดทอง สัจจา บรรจงศิริ และจรรยา สิงห์คำ. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนยางพาราในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่*, น.9
- สุระพรรณ จุลสุวรรณ วันฉัตร และจรรวรณ์ โนชราพงษ์มีมุสิทธิ . (2559). *การบริหารจัดการปาล์มน้ำมันแบบครบวงจรในเขตจังหวัดพัทลุง* . รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- เสนอ ภิรมจิตร์ผ่อง. (2547). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียน.คณะครุศาสตร์* มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- อลิสสา ซาดเวซ. (2556). *การผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- Carmines, E.G., and Zeller, R.A. (1986). *Reliability and Validity Assessment*. London: SAGE Publications.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company.

- Thailand Oil Palm Smallholder Academy. (2562). *มาตรฐานสำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ ตามกรอบ RSPO : เอกสารสำหรับรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ*. GIZ. Bangkok
- Thailand Oil Palm Smallholder Academy. (2563). *หลักสูตรฝึกอบรมเกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน*. GIZ. Bangkok
- Thongrak, S. & Kiatpathomchai, S. (2012). *Impact study of the project on sustainable palm oil production for bio-energy in Thailand*. Final report. GIZ. Bangkok
- Thongrak, S. et al. (2011). *Baseline study of the oil palm smallholders in the project areas*. Final report. GIZ. Bangkok.





ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก
แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย



แบบสัมภาษณ์ฉบับที่.....
สำหรับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในอำเภอเมืองกระบี่
จังหวัดกระบี่

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเรื่อง การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต คำตอบในแบบสัมภาษณ์นี้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่มีเงื่อนไขผูกพันอื่นและไม่ทำให้เกิดผลเสียหายกับเกษตรกรใดๆ จึงขอความร่วมมือจากเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน กรุณาตอบคำถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน

2. เลขที่แบบสัมภาษณ์มีไว้เพื่อการติดตามแบบสัมภาษณ์เท่านั้น

3. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการผลิตปาล์มน้ำมัน

ตอนที่ 2 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน

RSPO ของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน

RSPO

ตอนที่ 4 แรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน

RSPO

ตอนที่ 5 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

ตอนที่ 6 ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

4. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบคำถามฟังแล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () หน้าข้อความตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ

5. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการผลิตปาล์มน้ำมัน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงใน () หน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่างของแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ตรงกับความเป็นจริง หรือตรงกับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ.....ปี (ถ้าเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา
 - () 1. ต่ำประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 6
 - () 2. ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 6
 - () 3. มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
 - () 4. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.)
 - () 5. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.)
 - () 6. ปริญญาตรี
 - () 7. สูงกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....
4. จำนวนสมาชิกครัวเรือน.....คน
5. อาชีพหลัก (ตอบได้ 1 ข้อ)

() 1. ทำสวนปาล์มน้ำมัน	() 2. ทำสวนยางพารา
() 3. ทำสวนผลไม้	() 4. เลี้ยงสัตว์
() 5. ประมง	() 6. ค้าขาย
() 7. รับจ้าง	() 8. อื่น ๆ (ระบุ).....
6. อาชีพรอง
 - () 1. ไม่มี
 - () 2. มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. ทำสวนปาล์มน้ำมัน	() 2. ทำสวนยางพารา
() 3. ทำสวนผลไม้	() 4. เลี้ยงสัตว์
() 5. ประมง	() 6. ค้าขาย
() 7. รับจ้าง	() 8. อื่น ๆ (ระบุ).....
7. ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน.....ปี

8. การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน

- () 1. บริหารจัดการด้วยตนเอง
 () 2. ใช้แรงงานรับจ้างบริหารจัดการ
 () 3. บริหารจัดการด้วยตนเองบางส่วนและจ้างแรงงาน

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

1. รายได้ของครัวเรือน

- 1.1 รายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันทั้งหมด.....บาท/เดือน
 1.2 รายได้จากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน)บาท/เดือน
 1.3 รายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมด.....บาท/เดือน

2. รายจ่าย

- 2.1 รายจ่ายจากการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมด..... บาท/เดือน
 2.2 รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ (ไม่รวมปาล์มน้ำมัน).....บาท/เดือน
 2.3 รายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมด.....บาท/เดือน

3. หนี้สิน () 1. มี () 2. ไม่มี

4. จำนวนหนี้สิน.....บาท

5. แหล่งเงินเชื่อหรือเงินทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ของตนเอง
 () 2. กองทุนหมู่บ้าน
 () 3. สหกรณ์การเกษตร
 () 4. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 () 5. ธนาคารพาณิชย์
 () 6. แหล่งอื่นๆ (ระบุ).....

6. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

- 6.1 พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่
 6.2 พื้นที่ของตนเอง.....ไร่
 6.3 พื้นที่อื่นๆ (พื้นที่เช่า, ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)ไร่

7. พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน.....ไร่

8. การถือครองที่ดิน

- () 1. เป็นของตนเอง () 2. เช่า
 () 3. อาศัยผู้อื่นทำ (ไม่มีค่าเช่า) () 4. อื่นๆ (ระบุ).....

9. เอกสารสิทธิ์ที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. โฉนดที่ดิน (น.ส.4, น.ส.4 ก, น.ส.4 ข,น.ส.4 ค, น.ส.4 ง และ น.ส.4 จ)
- 2. แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑)
- 3. ใบจอง (น.ส. ๒)
- 4. หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓,น.ส.๓ ก. และ น.ส.๓ ข)
- 5. หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01)
- 6. หนังสือแสดงสิทธิการทำกินในที่ดินเขต
- 7. นิคมสหกรณ์ (กสน.3 และ กสน.5)
- 8. เอกสารอื่นๆ (ระบุ).....

1.3 ปัจจัยทางสังคม

1. การเป็นสมาชิกกลุ่ม

- 1. ไม่เป็น
- 2. เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. กลุ่มเกษตรกร
 - 2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
 - 3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 - 4. กลุ่มลูกค้า ช.ก.ส.
 - 5. สหกรณ์การเกษตร
 - 6. กลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร
 - 7. สมาชิกแปลงใหญ่.....
 - 8. อื่นๆ (ระบุ).....

2. การได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ

- 1. ไม่เคย
- 2. เคย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. ด้านเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน
 - 2. ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างมีคุณภาพ
 - 3. ด้านการตลาด
 - 4. ด้านปัจจัยการผลิต
 - 5. ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน
 - 6. ด้านอื่นๆ (ระบุ).....

1.4 ปัจจัยด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน

1. พันธุ์ปาล์มน้ำมัน

<input type="checkbox"/> 1. คูร์รา	<input type="checkbox"/> 2. พิธิเฟอรา
<input type="checkbox"/> 3. เทเนอรา	<input type="checkbox"/> 4. อื่นๆ (ระบุ).....
2. อายุต้นปาล์มน้ำมัน.....ปี
3. จำนวนต้นปาล์มน้ำมัน.....ต้น/ไร่
4. การปลูกปาล์มทดแทน 1. ใช่ 2. ไม่ใช่
5. การใช้ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน

<input type="checkbox"/> 1. สวนยางพารา	<input type="checkbox"/> 2. พื้นที่ป่า
<input type="checkbox"/> 3. พื้นที่เคยทำการเกษตร	<input type="checkbox"/> 4. สวนปาล์มน้ำมัน
<input type="checkbox"/> 5. พื้นที่ว่างเปล่า	<input type="checkbox"/> 6. ข้าวไร่
<input type="checkbox"/> 7. พื้นที่อื่น ๆ (ระบุ).....	
6. แรงงานภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

<input type="checkbox"/> 1. สมาชิกครัวเรือนจำนวน.....คน
<input type="checkbox"/> 2. แรงงานรับจ้างจำนวน.....คน
7. ประเภทของงานที่ใช้แรงงานรับจ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

<input type="checkbox"/> 1. ไล่ปุ๋ย	<input type="checkbox"/> 2. การตัดแต่งทางใบ
<input type="checkbox"/> 3. กำจัดวัชพืช	<input type="checkbox"/> 4. การเก็บเกี่ยวผลผลิต
<input type="checkbox"/> 5. การขนส่งผลผลิต	<input type="checkbox"/> 6. การบริหารจัดการทั่วไป
<input type="checkbox"/> 7. อื่นๆ (ระบุ).....	
8. ค่าจ้างแรงงาน.....บาท/เดือน
9. ค่าตอบแทนแรงงานรับจ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

<input type="checkbox"/> 1. ขึ้นอยู่กับประเภทและปริมาณของงาน
<input type="checkbox"/> 2. ตามค่าแรงขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด
<input type="checkbox"/> 3. ตามข้อตกลงการจ้างงาน
<input type="checkbox"/> 4. ตามมาตรฐานที่บังคับในอุตสาหกรรม
<input type="checkbox"/> 5. ตามความต้องการของแรงงานรับจ้าง
<input type="checkbox"/> 6. เหมาะตามประเภทของงาน
<input type="checkbox"/> 7. อื่นๆ (ระบุ).....

10. แหล่งน้ำ
- () 1. อาศัยน้ำฝน
 () 2. แหล่งน้ำของตนเอง
 () 3. แหล่งน้ำสาธารณะ
11. การใช้ปุ๋ย () 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่
12. ชนิดของปุ๋ยที่ใช้
- () 1. ปุ๋ยเคมี () 2. ปุ๋ยอินทรีย์
 () 3. ปุ๋ยชีวภาพ () 4. ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
13. ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้.....กิโลกรัม/ไร่
14. การใส่ปุ๋ย.....ครั้ง/ปี
15. วิธีการใช้ปุ๋ย
- () 1. ตามค่าวิเคราะห์ดิน
 () 2. ตามค่าวิเคราะห์ใบ
 () 3. อื่นๆ (ระบุ).....
16. การปลูกพืชคลุมดิน
- () 1. ไม่ปลูก
 () 2. ปลูก
 () 1. พืชตระกูลถั่ว () 2. อื่นๆ (ระบุ).....
17. ศัตรูปล้ำม้ำมัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ไม่มี
 () 2. มี
 () 1. วัชพืช () 2. สัตว์
 () 3. โรคพืช () 4. แมลงศัตรูพืช
 () 5. อื่นๆ (ระบุ).....
18. การจัดการศัตรูปล้ำม้ำมัน
- () 1. ไม่มี
 () 2. มี
 () 1. ใช้สารเคมี () 2. ไม่ใช่สารเคมี
 () 3. กำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

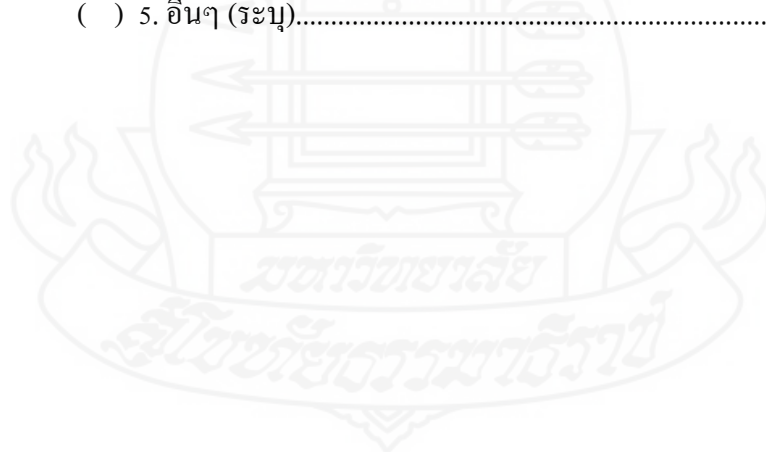
19. ปริมาณผลผลิตทะลายน้ำมันสด.....ตัน/ไร่
20. ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต.....วัน/ครั้ง
21. เหตุผลในการเก็บเกี่ยวผลผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ความสุก-แก่ของผลปาล์มน้ำมัน
 - () 2. ราคาผลผลิต
 - () 3. ครบรอบในการเก็บเกี่ยว
 - () 4. ความพร้อมของแรงงาน
 - () 5. อื่นๆ (ระบุ).....
22. ระยะทางในการขนส่งผลผลิต.....กิโลเมตร (จากแปลงไปยังจุดขาย)
23. การขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย
- () 1. ดำเนินการด้วยตนเอง
 - () 2. แรงงานรับจ้าง
 - () 3. ผู้รับจ้างขนส่งผลผลิต
 - () 4. อื่นๆ (ระบุ).....
24. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิต.....บาท/ครั้ง
25. ราคาทะลายน้ำมันสด (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2563)บาท
26. ราคาทะลายน้ำมันสด
- () 1. ตามคุณภาพของทะลายน
 - () 2. ราคาอ้างอิงจากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม
 - () 3. ลานเท/ผู้รับซื้อกำหนด
 - () 4. อื่นๆ (ระบุ).....
27. แหล่งจำหน่ายผลผลิต
- () 1. ลานเท
 - () 2. โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม
 - () 3. สหกรณ์การเกษตร
 - () 4. ผู้รับซื้อทั่วไป
 - () 5. อื่นๆ (ระบุ).....

28. การจดบันทึกบัญชีฟาร์ม

- () 1. ไม่มี
- () 2. มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () 1. รายรับ
 - () 2. รายจ่าย
 - () 3. ผลผลิตปาล์มน้ำมัน
 - () 4. ราคาทะลายปาล์มน้ำมันสด
 - () 5. ค่าจ้างแรงงาน
 - () 6. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย
 - () 7. ปริมาณปุ๋ยเคมี/ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้
 - () 8. อื่นๆ (ระบุ).....

29. เหตุผลของการไม่จัดทำบัญชีฟาร์ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ไม่มีความรู้ด้านการทำบัญชีฟาร์ม
- () 2. ไม่เห็นประโยชน์จากการทำบัญชีฟาร์ม
- () 3. ไม่มีเวลาในการทำบัญชีฟาร์ม
- () 4. การทำบัญชีฟาร์มเป็นเรื่องยุ่งยาก
- () 5. อื่นๆ (ระบุ).....



ตอนที่ 2 ความรู้และแหล่งความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร

2.1 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจ หรือช่องผิดที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

ประเด็นความรู้	ถูก	ผิด
1. การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO		
1.1 RSPO เป็นมาตรฐานที่เป็นแนวทางให้ผู้ผลิตทั้งห่วงโซ่อุปทานใช้เป็นแนวปฏิบัติ		
1.2 มาตรฐานน้ำมันปาล์มที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคือมาตรฐาน TSPO		
1.3 ปาล์มน้ำมันขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วเนื่องจากพืชชนิดอื่นๆ ราคาตกต่ำ		
1.4 มาตรฐาน RSPO ถือว่าเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการกีดกันทางการค้า		
1.5 ปาล์มน้ำมันถูกกล่าวถึงว่าเป็นพืชที่น่ารังเกียจเนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกทำลายสิ่งแวดล้อม		
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างผลกระทบเชิงบวก		
2.1 RSPO เป็นมาตรฐานที่เกษตรกรต้องดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)		
2.2 ไม่จำเป็นต้องแสดงข้อมูลแปลงที่ดินที่ทำการปลูกปาล์มน้ำมัน		
2.3 ต้องมีการรวบรวมข้อมูลการผลิตและการขายทะลายสดปาล์มน้ำมันทุก ๆ 3 เดือน		
2.4 มาตรฐาน RSPO ให้เกษตรกรรายย่อยรวมกลุ่มและจัดตั้งกลุ่มอย่างเป็นทางการเพื่อขอรับการรับรอง		
2.5 กลุ่มมีระบบควบคุมภายในที่เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐาน RSPO		
3. ความถูกต้องตามกฎหมาย และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน		
3.1 ที่ดินของเกษตรกรต้องจัดทำแนวเขตโดยรอบอย่างชัดเจน และมีการกำหนดแนวกันชน		
3.2 ที่ดินของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่อนุรักษ์สามารถขอรับมาตรฐาน RSPO ได้		

2.2 ความรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO (ต่อ)

ประเด็นความรู้	ถูก	ผิด
3.3 ต้องมีการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน		
4. ความเคารพในสิทธิมนุษยชน		
4.1 ลูกจ้างต้องได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม และปริมาณงานที่ได้รับ		
4.2 ห้ามจ้างลูกจ้างในฟาร์มเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี		
4.3 สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความปลอดภัย ไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ		
5. ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม		
5.1 การเตรียมพื้นที่ปลูกใหม่ สามารถกำจัดเศษวัสดุต่างๆ ด้วยการเผา		
5.2 มาตรฐาน RSPO สามารถใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้		
5.3 พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงสามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้		
5.4 ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ป่าพรุได้		

2.2 แหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ตรงกับความคิดเห็นของเกษตรกรจากแหล่งความรู้ที่ได้รับ

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. สื่อบุคคล					
1.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร					
1.2 เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน					
1.3 ผู้นำชุมชน/ผู้ปกครองท้องถิ่น					
1.4 เพื่อนบ้าน					
1.5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานอื่น					
1.6 อาสาสมัครเกษตร					
1.7 ปราชญ์ชาวบ้าน					
1.8 อื่นๆ (ระบุ).....					

2.2 แหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน (ต่อ)

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
2. สื่อมวลชน					
2.1 วิทยุกระจายเสียง					
2.2 หอกระจายข่าว					
2.3 โทรทัศน์					
2.4 อื่นๆ (ระบุ).....					
3. สื่อกิจกรรม					
3.1 การฝึกอบรม					
3.2 การสัมมนา					
3.3 การประชุม					
3.4 การศึกษาดูงาน					
3.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
3.6 การจัดงานรณรงค์ประชาสัมพันธ์					
3.7 การจัดนิทรรศการ					
3.8 อื่นๆ (ระบุ).....					
4. สื่อสิ่งพิมพ์					
4.1 หนังสือ					
4.2 หนังสือพิมพ์					
4.3 วารสาร					
4.4 เอกสารเผยแพร่					
4.5 โปสเตอร์/ป้ายประชาสัมพันธ์					
4.6 อื่นๆ (ระบุ).....					

2.2 แหล่งความรู้การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน (ต่อ)

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
5. สื่อออนไลน์					
5.1 Website (เว็บไซต์)					
5.2 Facebook (เฟสบุ๊ก)					
5.3 Line (ไลน์)					
5.4 Twitter (ทวิตเตอร์)					
5.5 Youtube (ยูทูป)					
5.6 อื่นๆ (ระบุ).....					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของเกษตรกรใน

การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. ด้านสังคม					
1.1 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถแก้ปัญหาด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน					
1.2 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถบรรเทาความยากจนได้					
1.3 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถแก้ไขปัญหาด้านการจ้างงานอย่างไม่เป็นธรรมได้					
1.4 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยจากการทำงาน					
1.5 มาตรฐาน RSPO ทำให้เกิดการผลิอย่างยั่งยืนไปพร้อมๆ กับการเสริมสร้างการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนจากการผลิตปาล์มน้ำมัน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับการความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
2. ด้านเศรษฐกิจ					
2.1 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต					
2.2 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการค้า					
2.3 ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้รับมาตรฐาน RSPO ลดการกีดกันทางการค้า					
2.4 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ให้ผลตอบแทนในการผลิตเพิ่มมากขึ้น					
2.5 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO สามารถลดต้นทุนในการผลิตได้					
3. ด้านสิ่งแวดล้อม					
3.1 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม					
3.2 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก					
3.3 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ลดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน					
3.4 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO มีแนวทางในการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
3.5 การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO เป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ และอากาศ					

ตอนที่ 4 แรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับแรงจูงใจของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

แรงจูงใจ	ระดับแรงจูงใจ				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. ช่วยเพิ่มรายได้ในครัวเรือน					
2. สามารถจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงงานโดยตรง					
3. ช่วยลดต้นทุนการผลิต					
4. ช่วยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต					
5. ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น					
6. มีแหล่งรองรับผลผลิตที่แน่นอน					
7. มีข้อตกลงในการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับ โรงงานโดยตรง					
8. มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ					
9. มีประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน					
10. ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ					
11. ได้ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความ หลากหลายทางชีวภาพ					
12. ได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการสวนปาล์ม น้ำมันตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)					
13. ได้ทราบแนวทางในการจ้างงานอย่างเป็นธรรม					
14. มีความปลอดภัย และลดความเสี่ยงต่อสุขภาพ					
15. ได้เสริมสร้างการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนจากการ ผลิตปาล์มน้ำมัน					
16. อื่นๆ (ระบุ).....					

ตอนที่ 5 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	การยอมรับเชิงความคิดเห็น					การยอมรับไปปฏิบัติ	
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	ปฏิบัติ (1)	ไม่ปฏิบัติ (0)
1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน							
1.1 เกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มที่ถูกต้องตามกฎหมาย							
1.2 เกษตรกรมีศักยภาพในการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ							
1.3 เกษตรกรดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในแปลงของตนเอง							
2. ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน							
2.1 เกษตรกรมีสิทธิ์ตามกฎหมายหรือจารีตประเพณีในการใช้ที่ดิน โดยเป็นไปตามวิธีปฏิบัติของประเทศและกฎหมายท้องถิ่น							
2.2 เกษตรกรไม่ได้ขัดขวางสิทธิในการใช้ที่ดินและการใช้ทรัพยากรของผู้อื่น							
2.3 ที่ดินของเกษตรกรอยู่นอกพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์							
2.4 เกษตรกรที่มีแผนการปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ ไม่เอาที่ดินมาจากชุมชนท้องถิ่น							
3. ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อมสำหรับลูกจ้าง							
3.1 ไม่มีการใช้แรงงานจากการบังคับ							
3.2 ไม่มีการใช้แรงงานเด็ก							
3.3 ลูกจ้างในฟาร์มได้รับค่าตอบแทนตามค่าแรงขั้นต่ำของกฎหมาย							
3.4 ลูกจ้างได้รับสิทธิ์และโอกาสในการยื่นเรื่องร้องเรียน							

ตอนที่ 5 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	การยอมรับเชิงความคิดเห็น					การยอมรับไปปฏิบัติ	
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	ปฏิบัติ (1)	ไม่ปฏิบัติ (0)
3.5 สภาพแวดล้อมในการทำงาน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีความปลอดภัยไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ และเป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำของกฎหมาย							
3.6 ไม่เลือกปฏิบัติ คุกคาม หรือการละเมิดเกิดขึ้นในฟาร์ม							
4. ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม							
4.1 พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ในแปลงเกษตรได้รับการป้องกันหรือฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์							
4.2 ใช้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ที่มีการปลูกใหม่หลังเดือนพฤศจิกายน 2548							
4.3 เกษตรกรมีแผนการปลูกใหม่ต้องไม่แทนพื้นที่ป่าดั้งเดิม พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่ลาดชันมากกว่า 25 องศา							
4.4 เกษตรกรที่มีแปลงปลูกในป่าพรุ ต้องมีการลดผลกระทบด้านการทรุดตัวของดินและความเสื่อมโทรมของดินพรุ							
4.5 เกษตรกรมีแผนปลูกทดแทนในป่าพรุกระทำได้สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำจากน้ำท่วม การรุกของน้ำเค็ม และการทรุดตัวของดิน จากผลประเมินความเสี่ยงเท่านั้น							
4.6 ไม่มีการใช้ไฟในการเตรียมพื้นที่ การกำจัดศัตรูพืชหรือสำหรับจัดการของเสียในแปลง							
4.7 มีการป้องกันและจัดการเขตกันชนริมน้ำ							

ตอนที่ 5 การยอมรับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	การยอมรับเชิงความคิดเห็น					การยอมรับไปปฏิบัติ	
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	ปฏิบัติ (1)	ไม่ปฏิบัติ (0)
4.8 เกษตรลดผลกระทบและควบคุมการชะล้างหน้าดินและดินเสื่อมโทรม							
4.9 การใช้สารกำจัดศัตรูพืชกระทำโดยวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของลูกจ้าง ครอบครัว ชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม							
4.10 เกษตรกรจัดการกับศัตรูพืช โรคพืช วัชพืช และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม รวมถึงวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน							

ตอนที่ 6 ปัญหาการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการความรุนแรงของปัญหา

และทำของเกษตรกรในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. ด้านความรู้					
1.1 ขาดความรู้ด้านการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน					
1.2 ขาดความรู้ด้านการจัดการปุ๋ยในสวนปาล์มน้ำมัน					
1.3 ขาดความรู้ด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัย					
1.4 ขาดความรู้ด้านการใช้สารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช					
1.6 ขาดความรู้ด้านการจัดการดินและน้ำ					
1.7 ขาดความรู้ด้านการจัดการของเสียในแปลงปลูก					

ตอนที่ 6 ปัญหาการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ของเกษตรกร (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1.8 ขาดความรู้ด้านการหยุดเผา					
1.9 ขาดความรู้ด้านการปลูกปาล์มน้ำมันในป่าพรุ					
1.10 ขาดความรู้ด้านหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO					
2. ด้านเศรษฐกิจ					
2.1 ราคาผลผลิตไม่แน่นอน					
2.2 ต้นทุนในการผลิตสูง					
2.3 แหล่งน้ำไม่เพียงพอ					
2.4 เงินทุนในการดำเนินงานไม่เพียงพอ					
2.5 โรคและแมลงศัตรูพืช					
2.6 ปุ๋ยเคมีราคาสูง					
2.7 ค่าจ้างแรงงานสูง					
2.8 แหล่งรับซื้อผลผลิตไม่เพียงพอ					
2.9 ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน					
2.10 การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ไม่เหมาะสม					
3. ด้านสังคม					
3.1 ความไม่มั่นคงในอาชีพ					
3.2 สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสม					
3.3 ไม่มีการรวมกลุ่ม					
3.4 ขาดแคลนแรงงาน					
3.5 ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ					
3.6 ขาดความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต					

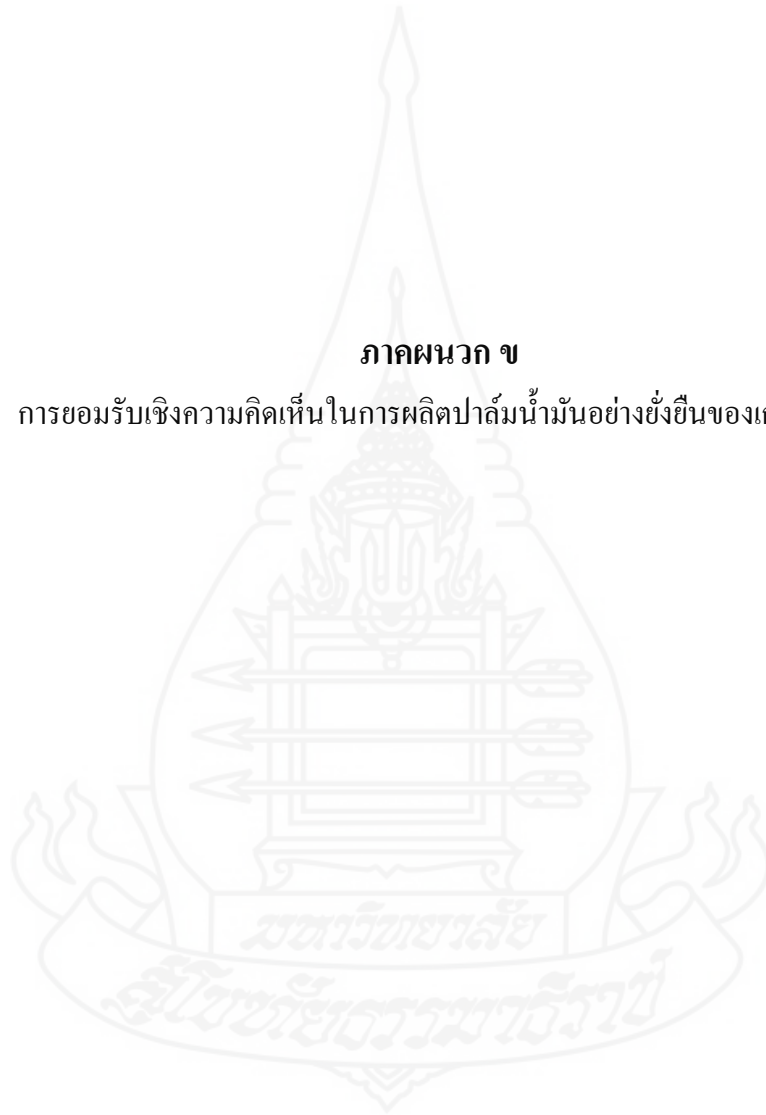
ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวชนันชิตา คีตรอบ ผู้สัมภาษณ์

...../...../2563 วันที่สัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร



ตารางที่ 1 การยอมรับเชิงความคิดเห็นในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนของเกษตรกร

n = 186

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและภูมิคุ้มกัน						3.15 (1.238)	ปานกลาง	4
1.1 เกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มที่ถูกต้องตามกฎหมาย	37 (19.9)	19 (10.2)	57 (30.6)	39 (21.0)	34 (18.3)	3.08 (1.358)	ปานกลาง	3
1.2 เกษตรกรมีศักยภาพในการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ	18 (9.7)	30 (16.1)	65 (34.9)	47 (25.3)	26 (14.0)	3.18 (1.156)	ปานกลาง	2
1.3 เกษตรกรดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในแปลงของตนเอง	19 (10.2)	27 (14.5)	75 (40.3)	30 (16.1)	35 (18.8)	3.19 (1.200)	ปานกลาง	1
2. ความถูกต้องตามกฎหมาย ความเคารพสิทธิในที่ดิน และความอยู่ดีมีสุขของชุมชน						3.34 (1.203)	ปานกลาง	3
2.1 เกษตรกรมีสิทธิ์ตามกฎหมายหรือจารีตประเพณีในการใช้ที่ดิน โดยเป็นไปตามวิธีปฏิบัติของประเทศและกฎหมายท้องถิ่น	13 (7.0)	34 (18.3)	58 (31.2)	61 (32.8)	20 (10.8)	3.22 (1.085)	ปานกลาง	4
2.2 เกษตรกรไม่ได้ขัดขวางสิทธิในการใช้ที่ดินและการใช้ทรัพยากรของผู้อื่น	22 (11.8)	21 (11.3)	56 (30.1)	41 (22.0)	46 (24.7)	3.37 (1.293)	ปานกลาง	3
2.3 ที่ดินของเกษตรกรอยู่นอกพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหรือพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์	16 (8.6)	25 (13.7)	59 (31.7)	41 (22.0)	45 (24.2)	3.40 (1.231)	ปานกลาง	1
2.4 เกษตรกรที่มีแผนการปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ ไม่เอาที่ดินมาจากชุมชนท้องถิ่น	11 (5.9)	21 (11.3)	36 (19.4)	32 (17.2)	86 (46.2)	3.39 (1.204)	ปานกลาง	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
3.ความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิและสภาพแวดล้อม สำหรับลูกจ้าง						3.54 (1.247)	มาก	1
3.1 ไม่มีการใช้แรงงานจากการ บังคับ	8 (4.3)	21 (11.3)	22 (11.8)	74 (39.8)	61 (32.8)	3.87 (1.277)	มาก	1
3.2 ไม่มีการใช้แรงงานเด็ก	15 (8.1)	29 (15.6)	48 (25.8)	56 (30.1)	38 (20.4)	3.85 (1.127)	มาก	2
3.3 ลูกจ้างในฟาร์มได้รับ ค่าตอบแทนตามค่าแรงขั้นต่ำ ของกฎหมาย	15 (8.1)	15 (8.1)	45 (24.2)	45 (24.2)	66 (35.5)	3.71 (1.253)	มาก	3
3.4 ลูกจ้างได้รับสิทธิและ โอกาสในการยื่นเรื่องร้องเรียน	36 (19.4)	32 (17.2)	47 (25.3)	33 (17.7)	38 (20.4)	3.03 (1.397)	ปานกลาง	6
3.5 สภาพแวดล้อมในการ ทำงาน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดต่างๆ มีความ ปลอดภัยไม่มีความเสี่ยงต่อ สุขภาพ และเป็นไปตาม ข้อกำหนดขั้นต่ำของกฎหมาย	19 (10.2)	20 (10.8)	63 (33.9)	40 (21.5)	44 (23.7)	3.38 (1.243)	ปานกลาง	5
3.6 ไม่เลือกปฏิบัติ ลูกคาม หรือ การละเมิดเกิดขึ้นในฟาร์ม	16 (8.6)	21 (11.3)	59 (31.7)	51 (27.4)	38 (20.4)	3.41 (1.188)	มาก	4
4. ปกป้อง อนุรักษ์ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม						3.49 (1.157)	มาก	2
4.1 พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการ อนุรักษ์ในแปลงเกษตรได้รับ การป้องกันหรือฟื้นฟูความอุดม สมบูรณ์	10 (5.4)	24 (12.9)	51 (27.4)	50 (26.9)	51 (27.4)	3.58 (1.175)	มาก	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
4.2 ใช้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ที่มีการปลูกใหม่หลังเดือนพฤศจิกายน 2548	22 (11.8)	25 (13.4)	58 (31.2)	55 (29.6)	26 (14.0)	3.20 (1.195)	ปานกลาง 1	10
4.3 เกษตรกรมีแผนการปลูกใหม่ต้องไม่แทนพื้นที่ป่าดั้งเดิมพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่ลาดชันมากกว่า 25 องศา	9 (4.8)	27 (14.5)	69 (37.1)	40 (21.5)	41 (22.0)	3.41 (1.127)	มาก	7
4.4 เกษตรกรที่มีแปลงปลูกในป่าพรุ ต้องมีการลดผล กระทบด้านการทรุดตัวของดินและความเสื่อมโทรมของดินพรุ	18 (9.7)	24 (12.9)	62 (33.3)	47 (25.3)	35 (18.8)	3.31 (1.198)	ปานกลาง	8
4.5 เกษตรกรมีแผนปลูกทดแทนในป่าพรุกระทำได้สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำจากน้ำท่วม ที่รุกของน้ำเค็ม และการทรุดตัวของดิน จากผลประเมินความเสี่ยงเท่านั้น	15 (8.1)	34 (18.3)	52 (28.0)	55 (29.6)	30 (16.1)	3.27 (1.174)	ปานกลาง	9
4.6 ไม่มีการใช้ไฟในการเตรียมพื้นที่ การกำจัดศัตรูพืชหรือสำหรับจัดการของเสียในแปลง	16 (8.6)	29 (15.6)	39 (21.0)	43 (23.1)	59 (31.7)	3.54 (1.312)	มาก	5
4.7 มีการป้องกันและจัดการเขตกันชนริมน้ำ	3 (1.6)	33 (17.7)	49 (26.3)	61 (32.8)	40 (21.5)	3.55 (1.066)	มาก	4
4.8 เกษตรลดผลกระทบและควบคุมการชะล้างหน้าดินและดินเสื่อมโทรม	3 (1.6)	31 (16.7)	64 (34.4)	44 (23.7)	44 (23.7)	3.51 (1.077)	มาก	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดมาตรฐาน RSPO	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
4.9 การใช้สารกำจัดศัตรูพืช กระทำโดยวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของ ลูกจ้าง ครอบครัว ชุมชนหรือ สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	26 (14.0)	46 (24.7)	55 (29.6)	59 (31.7)	3.79 (1.042)	มาก	1
4.10 เกษตรกรจัดการกับ ศัตรูพืช โรคพืช วัชพืช และ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานโดย ใช้วิธีการที่เหมาะสม รวมถึง วิธีการจัดการศัตรูพืชแบบ ผสมผสาน	6 (3.2)	29 (15.6)	36 (19.4)	43 (23.1)	72 (38.7)	3.78 (1.207)	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.44 (1.199)	มาก	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวชนันชิตา กิตรอบ
วัน เดือน ปีเกิด	24 กันยายน 2526
สถานที่เกิด	อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (พืชศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พ.ศ. 2549
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

